# د عامه اړیکو پالیسي 2011

د معلوماتو تبادله او بنکاره کول

Download from:aghalibrary

Asian Development Bank ADB

# د عامه اړیکو پالیسي 2011

د معلوماتو تبادله او
بنکاره کول

Asian Development Bank ADB

**Download from:aghalibrary**

2011 © د اسیا پرمختایي بانک

د چاپ ټول حقوق محفوظ دي. په 2011 میلادي کال کي خپور شوي دي
په فلپاین کي چاپ شوي دي

ISBN 978-92-9254-395-2 (Print), ISBN 978-92-9254-396-9 (PDF)
د خپروني د زیرمي شمیره. TIM146277

د اطلاعاتو په خپروني کي فهرست شوي دي

د آسیا پرمختایي بانک
د عامه اړیکو پالیسي 2011: د معلوماتو تبادله او ښکاره کول.
مندالیونګ ښار، فلپاین: د آسیا پرمختایي بانک، 2011.

1. د معلوماتو ښکاره کول. 2. د معلوماتو تبادله. 3. د آسیا پرمختایي بانک
I. د آسیا پرمختایي بانک

په دغه سند کي دیوي ځانګړي جغرافیایي سیمي نوم ذکر کول او یا د مرجع په توګه یادونه او یا یوې سیمي ته د هیواد اصطلاح کارول، د آسیا پرمختایي بانک له لورې د نوموړي سیمی په اړه حقوقی قضاوت او یا د هویت ورکولو په معنی نه دی.

د آسیا پرمختایي بانک د دغه معلوماتو چاپ او فوتوکاپي چې د شخصي او غیر سوداګریزو موخو د کارولو لپاره وي او د آسیا پرمختایي بانک ته یې مناسب اعتبار ورکول شي، هڅوي. د آسیا پرمختایي بانک د لیکلي اجازې او رضایت پرته کاروونکو ته د سوداګریزو موخو لپاره د دغه سند پلورل، بیا ویشل او یا یې مثنی جوړول منع دي

یادونه: په دغه سند کي د "$" د امریکایي ډالر لپاره کارول شوي ده.

د آسیا پرمختایي بانک
6 د آسیا پرمختایي بانک جاده، د مندالوینګ ښار
1550 میترو، مانیلا، فلپاین
تیلیفون 4444 632 2 63+
فکس 2444 636 2 63+
www.adb.org

د نورو معلوماتو لپاره مهرباني وکړئ
د عامه معلوماتو او ښکاره کولو له واحد سره اړیکي ونیسئ (InfoUnit)
د بهرنیو اړیکو څانګه
فکس 2649 636 2 63+
disclosure@adb.org

د ډیرو مطالعاتو لپاره دغه پاڼي ته مراجعه وکړئ: http://www.adb.org/Disclosure

د آسیا پرمختایي بانک د رییسانو د بورد لوري د 25 اکتوبر 2011 میلادي کال کي تصویب شوې پالیسی سند دي.
په داسي پاڼو کي چاپ شوي دي چې بیا کارول کیدای شي.

"اس دستاویز کا انگریزی سے اُردو زبان میں ترجمہ کیا گیا ہے تا کہ زیادہ سے زیادہ لوگ اس سے مستفید ہوسکیں. ایشیائی ترقیاتی بینک نے اس ترجمہ کی درستگی کی توثیق کرنے کی کوشش کی ہے لیکن ایشیائی ترقیاتی بینک میں استعمال ہونے والی زبان چونکہ انگریزی ہے اور اس دستاویزکا اصل متن بھی انگریزی زبان میں ہے لہذا اسی کو مستند خیال کیا جائے. کسی بھی حوالہ جات کے لیے اس دستاویز کے اصل انگریزی متن ہی سے رجوع کیا جانا چاہیے."

♻ په داسي پاڼو کي چاپ شوي دي چې بیا کارول کیدای شي

Download from:aghalibrary

# د مطالبو فهرست




| | | |
|---|---|---|
| | **مخففات يا لنډنوم** | iv |
| | **د لغاتونو تعريف** | v |
| | **د بيا کتنې ډله** | vi |
| | **عمومي لنډيز** | 1 |
| 1 | **پيژندګلوي** | 4 |
| 2 | **په عامه اړيکو کې د آسيا پرمختيايي بانک تجربه** | 5 |
| | د پاليسي موخې | 5 |
| | د پاليسي د پلي کولو ارزونه | 5 |
| 3 | **د عامه اړيکو په اړه نړيوال دود** | 8 |
| 4 | **د 2005 ميلادي کال د پاليسي په اړه وړانديز شوي پراختيا** | 9 |
| 5 | **پاليسي يا تګلاره** | 11 |
| 6 | **د ښکاره کولو جزييات** | 13 |
| | د هيواد د شراکت او سيمه ايزې همکاري ستراتيژيګاني | 13 |
| | پروژې او پروګرامونه | 14 |
| | پروژو اوپروګرامونو پورې نور اړونده معلومات | 18 |
| | پاليسي ګاني او ستراتيژي ګاني | 19 |
| | عملياتي اصول او پروسيجرونه | 19 |
| | نور معلومات | 19 |
| | د احتمالي ښکاره کولو استثنات | 22 |
| 7 | **د عامه اړيکو کړنلاره** | 25 |
| | د پام وړکتونکي | 25 |
| | دپام وړ کتونکو ته د رسيدلو کړنلاره | 25 |
| | ژباړه | 26 |
| 8 | **د پلي کولو تنظيمات** | 27 |
| | دندې او مسؤليتونه | 27 |
| | د معلوماتو د ترلاسه کولو پروسيجر | 29 |
| | څارنه او رپورټ ورکونه | 32 |
| | د پاليسي د پلي کيدو نيټه او بيا کتنه | 32 |
| 9 | **د سرچينو اغيز او وندې** | 33 |
| 10 | **د بياکتنه مطابقت** | 34 |
| | **ضميمې** | |
| | 1. د بهرني مشورې پروسه | 35 |
| | 2. د نورو څو اړخيزه پرمختيايي بانکونو کې د معلوماتو ښکاره کول | 37 |
| | 3. د 2005 کال د عامه اړيکو پاليسي، د عامل اړيکو د پاليسي دځيرني سند او د نړيوال بانک او بين الامريکايي پرمختيايي بانک معلوماتو ته د لاس رسی د پاليسيو پرتله | 42 |
| | 4. د عامه اړيکو د پاليسي د کارې چوکات پايلې | 47 |




Download from:aghalibrary

د عامه
اړیکو
پالیسی 2011

# مخففات یا لنډنوم

| | | |
|---|---|---|
| ADB | – | د آسیا پرمختیایي بانک |
| ADF | – | د آسیا پرمختیایي وجوه |
| AfDB | – | د افریقا پرمختیایي بانک |
| CPS | – | د هیواد د شراکت ستراتیژي |
| DEC | – | د پرمختیا د اغیزمنتیا کمیته |
| DER | – | د بهرنیو اړیکو پراختیا |
| DMC | – | د پرمختګ په حال کې غړي هیوادونه |
| EBRD | – | د اروپا پرمختیایي او بیارغوني بانک |
| EIA | – | د چاپېریال د اغیز ارزونه |
| EIB | – | د اروپا د پانګې اچونې بانک |
| IAP | – | د شکایتونو خپلواکه بورد |
| IDB | – | بین الامریکایي پرمختیایي بانک |
| IED | – | د ارزونې خپلواکه څانګه |
| IEE | – | د چاپېریال لومړني ازمایښت |
| IFC | – | نړیوال مالي شرکت |
| IPP | – | د اصلي وګړو پلان |
| IPSA | – | د بیوزلي او تولنیز لومړني تحلیل |
| MIGA | – | د څو اړخیزه پانګه اچونې د تضمین اداره |
| NGO | – | غیري دولتي سازمان |
| OAI | – | د رونټیا او فساد ضد اداره |
| PDS | – | د پروژې د اطلاعاتو پاڼه |
| PDAC | – | د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته |
| RCS | – | د سیمیزې مرستې ستراتیژي |
| RRP | – | د جمهور رییس رپورټ او سپارښتنې |
| TA | – | تخنیکي مرستې |



Download from:aghalibrary

د عامه
اړیکو
پالیسی 2011

# د لغاتونو تعریف

| | | |
|---|---|---|
| غیزمن وګړي | – | هغه وګړي چې د آسیا پرمختیایي بانک د پروژې یا پروګرام د مرستې له امله په مثبت او یا منفی ډول اغیزمن شوي وي |
| بورد | – | که چیرې په کوم بل ډول نه وي واضح شوي، نو د آسیا پرمختیایي بانک د رییسانو بورد ته ویل کیږي. |
| پور اخیستونکي | – | کله چې یوې بشپړې پروژې ته اطلاق کیږي، نو په دې معنی ده چې د آسیا پرمختیایي بانک څخه یې مرسته ترلاسه کړې ده. |
| مشتري | – | په غیر حکومتي پروژو باندې پلي کیږي، په دې معنی چې پور اخیستونکی، ګټه اخیستونکي، د وجوه آمرین، پانګه ترلاسه کوونکي، او یا اړونده اداري چې د آسیا پرمختیایي بانک څخه پور او یا تضمین اخلي او یا پانګې پکې اچوي. |
| بشپړ | – | یو سند ته په کتو سره، د تیاریو څخه پیل د ټولو پراونو په ګډون چې د آسیا پرمختیایي بانک د چمتوالي اړونده مسؤلې څانګې ټولې اړتیاوې پوره کړي. |
| وروستني رپورټ | – | هغه رپورټ چې (i) د آسیا پرمختیایي بانک ته د وروستني رپورټ په توګه په رسمي ډول سره سپارل شوی وي، (ii) د آسیا پرمختیایي بانک دا په ګوته کړي چې د آسیا پرمختیایي بانک له لورې په مرسته شوې پروژه یا پروګرام په تیاریو کې کافي کیفیت کارول شوي، او (iii) نورو بدلونونو ته اړتیا نلري |
| غیر دولتي پروژه | – | هره پروژه چې د پور، تضمین، د شتمنیو په پانګه اچولو او یا کوم بل مالي ترتیباتو له لیارې تمویل شوې وي چې (i) چې د غړي هیواد او یا حکومت له لورې یې تضمین نه وي شوي، یا (ii) د غړي هیواد یا حکومت له لورې یې په دې شرط سره تضمین شوې وي چې د آسیا پرمختیایي بانک ته اجازه نه ورکوي چې د آسیا پرمختیایي بانک او د اړونده غړي هیواد سره د تضمین کوونکي لپاره پور ډیر، معطل یا فسخ کړي او یا کوم بل پور او یا تضمین ورکړي. |
| دولتي پروژه | – | هره پروژه چې د پور، بلاعوضه مرستې یا د کوم بل مالي ترتیباتو له لیارې تمویل شوې وي چې (i) چې غړي هیواد پورې تمدید شوې وي، یا (ii) د غړي هیواد له لورې یې تضمین شوې وي. |
| په یا دې (څرک) | – | (دې) تصویب، دوران، بشپړیدو، منلو، بحث کولو، صادرولو، تر لاسه کولو کلمې په دې معنی دي چې هر کله یې پلي کول مناسب وي، او د تصویب، دوران، بشپړیدو، منلو، بحث، صدور ترلاسه کولو یا سپارلو یې له دوه اونیو (14 کاري ورځو) څخه ډیر وخت نه وي تیر شوی. |



Download from:aghalibrary

د عامه
اړیکو
پالیسی 2011

# د بیا کتنې ډله

**رییسه کمیته**

آر. ایم. ناګ، اداري عمومي رییس او رییس آر. ایل. تي. داوسن، لوي مشاوري، د عمومي شورا دفتر (OGC)

کي. ساقي، لوي رییس، د ستراتیژي او پالیسي ریاست، پي. سي. ارکویاګا، لوي رییس، د خصوصي سکتور د عملیاتو رییس

جي. میریندا، لوي رییس، مرکزي او لویدیځ آسیا څانګه

ایکس. یاو، لوي رییس، د سیمیزي او اوږدمهالي پرمختیا څانګه

ای. قوون، عمومي رییس، د بهرنیو اړیکو څانګه (DER)

**د بیا کتنې مشر**

ای. قوون، عمومي رییس، د بهرنیو اړیکو څانګه (DER)

**مشاور**

ایس. ایچ او، د بهرنیو اړیکو متخصص، DER

**د ټیم مشر**

دی. روچ، د اړیکو متخصص ( د معلوماتو ښکاره کول)، DER

**د ټیم غړي**

ایل. تي. نظربیکووا، مشر مشاور، OGC

کی. ملقونی، مشر مشاور، OGC

ایس. هوپر، د اړیکو سرمشاور، DER

این. ای. سي. ویلالوز، د اړیکو مدیر ( د معلوماتو ښکاره کول)، DER

آر. پی. ایس. مامونونګ، د اړیکو مرستیال همغږي کوونکي ( د معلوماتو ښکاره کول)، DER



Download from:aghalibrary

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# عمومي لنډیز

د عامه اړیکو پالیسي، د آسیا پرمختیایي بانک یو ژوندي سند دي چې د هغه وګړو لپاره چې دغه اداره خدمت وړاندې کوي، د رونټیا او حساب ورکونې د هڅو لارښود دي. پالیسي دا په ګوته کوي چې رونټیا او حساب ورکونه د پرمختیا د اغیزمنتیا لپاره اړین دي. د آسیا پرمختیایي بانک د بیوزلي څخه پرته د آسیا او د اقیانوس لیدلوري به تر هغه تر لاسه نشي چې د آسیا پرمختیایي بانک د خپلو دخیلو اړخونو د اړتیاوو څخه خبر نشي، اوپه ورته توګه سره دخیل اړخونه په سیمه کې د آسیا پرمختیایي بانک وندې او فعالیتونو باندې پوهه شي او ملاتړ یې وکړي.

د 2005 کال د پالیسي سند د معلوماتو ښکاره کول او بهرني اړیکې د پوښښ لاندې راولي، چې د آسیا پرمختیایي بانک غړو، مشرانو او تصمیم نیونکو، مدني ټولنې، علمي وګړو، رسنیو او وګړو ته چې د آسیا پرمختیایي بانک د فعالیتونو له امله اغیزمن کیږي، د معلوماتو او د فعالیت لپاره یو جامع لارښود دي. د آسیا پرمختیایي بانک د حکومتوالي یو کلیدي برخه چې په دغه پالیسي کې پیژندل شوې ده، د آسیا پرمختیایي بانک په اړه د خلکو د معلوماتو د غوښتنې، لاس رسي او د معلوماتو لیږد حق دی. په دغه سند کې همدارنګه په رونټیا او حساب ورکونې کې د اړیکو حیاتي وندې واضح شوي ده، او بالاخره د آسیا پرمختیایي بانک د پرمختیا د اغیز د لورتیا په اړه هم پکې خبرې شوي دي.

**د 2005 کال د پالیسي بیا کتنه.** د 2005 کال پالیسي د پلي کیدو څخه پنځه کاله وروسته جامع بیاکتنې ته اړتیا لري. همدارنګه، د آسیا پرمختیایي بانک د 2012 میلادي کال د فبروري په میاشت کې د پالیسي د اغیزمنتیا په اړه یوه ارزونه ترسره کړه او ځیني بدلونونو وړاندیز یې وکړ څو چې دغه پالیسي ته وده ورکړل شي او ځواکمنه شي. په دغه بیاکتنې کې هغه وګړو او سازمانونو چې په دغه بیاکتنې کې یې دلچسپي درلوده وندې واخیستلې. د مشورې مسودې د 2010 کال د نومبر په میاشت کې خپرې شوې. د پالیسي په اړه د آسیا پرمختیایي بانک د آسیا او د اقیانوس او په نورو غړو هیوادونو کې د اړونده اړخونو سره په پراخه توګه بحثونه ترسره شول. د آسیا پرمختیایي بانک همدارنګه د خپلو دخیلو اړخونو په اړه دوه نړیوالې سروې ګانې ترسره کړې، تر څ، چې د آسیا پرمختیایي بانک د اجرائتو او اړیکو په اړه درک او پوهاوي معلوم کړي. په دغه سند کې له بهر او داخل څخه تر لاسه شوې نظرونه او تبصرې او د درک د نړیوالو سروې موندنې شاملې شوې دي.

**د 2005 کال د پالیسي تجربې.** کله چې د 2005 کال په اپریل کې د عامه اړیکو پالیسي تصویب شوه، نو د څو اړخیزو پرمختیایي بانکونو په منځ کې دغه سند یو پرمختللي او دښه فعالیتونو لپاره یو کلیدي سند وګڼل شو. له هغه مهال وروسته، د آسیا پرمختیایي بانک د عامه اړیکو په برخه کې ډیر مهم ګامونه پورته کړي دي. دغه پالیسي د د آسیا پرمختیایي بانک په داخلي کلتور کې داسې لوی بدلونونه را منځ ته کړل چې اوس مهال د آسیا پرمختیایي بانک د ټولو پروژو په اړه د معلوماتو ښکاره کول یو معیاري عملیاتي پروسه ګرځیدلې ده. په 2007 کال کې د نړیوالې حساب ورکونې رپورټ چې دي ون ورلډ ترست له لوري خپور شو، د آسیا پرمختیایي بانک د رونټیا د ښه فعالیت په برخه کې 100 سلنه (100%) پکې ترلاسه کړې وه. د آسیا پرمختیایي بانک بهرني ستراتیژي، چې د دغه پالیسي ملاتړ کوي، د آسیا پرمختیایي بانک د پروفایل او د خپلو فعالیتونو په اړه د پوهاوي او د معلوماتو د شریکولو نوښتیزو او د موخه په بنسټ ولاړو هڅو کې نوره مرسته کړې ده. د آسیا پرمختیایي بانک د خپل پروفایل په اړه په لویو رسنیو کې د پوهاوي فعالیتونو او اداري کارکونکو له لیارې په لویو نړیوالو ناستو او کنفرانسونو کې د عامه فعالیتونو په برخه کې د خبرو له لیارې لوړ کړي دي. برسیره پر دې، له 2005 کال راهیسې د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې د سندونو د شریکولو شمیره 145 سلنه لوړه شوې ده. له 6,000 څخه ډیر د معلوماتو د ترلاسه کولو غوښتنه شوې ده، چې د آسیا پرمختیایي بانک یې په 95 سلنه قضیو کې معلومات چمتو کړي دي.

**بدلیدونکي چاپیریال.** د ډیرو پرمختګونو سره سره، د آسیا پرمختیایي بانک ژمن دي چې په راتلونکي کې رونټیا او شفافیت نور هم ډیر کړي. د عامه ارګانونو د رونټیا لوری ته حرکت، د عامه وګړو هیلې نوري هم لوړې کړي دي. په دې وروستیو کې، نورو څو اړخیزو پرمختیایي بانکونو د رونټیا د ډیروالي لپاره معلوماتو ته د لاس رسي نوي پالیسي



Download from:aghalibrary

پلي کړي يا يې پيل کړي دي. پداسي حال کې چې په ډيرو برخو کې د آسيا پرمختيايي بانک مخکښ دي، خو ځينې نورو ساحو کې بيا شا ته پاتې دي او بايد د معلوماتو د ښکاره کولو په برخه کې د خپلو نورو رقيبانو سره ځان برابر کړي. د آسيا پرمختيايي بانک بايد خپلې هڅې نوري هم ډيرې کړې ځو دا باوري کړي چې معلومات اړونده وګړو ته رسيږي. نوي تکنالوژي لکه ټولنيزې شبکې او د ګرځنده تيليفون وسيلې د آسيا پرمختيايي بانک لپاره نوې فرصتونه برابروي ځو چې اړونده وګړو ته ورسيږي. په ورته مهال کې، د آسيا پرمختيايي بانک په دې پوهيږي چې د دخيلو اړخونو يوه لويه ډله تکنالوژي ته لاس رسي نلري، له دې امله، د اړيکو دوديزه ميتودونه تر اوسه هم اړين دي. د 2020 ستراتيژي، د آسيا پرمختيايي بانک اوږدمهالي ستراتيژي کاري چوکات دي چې په 2008 کال کې تصويب شوې ده، او د آسيا پرمختيايي بانک د عملياتو او فعاليتونو د حساب ورکونې، ګډون او رونټيا په اهميت باندې تاکيد شوې دي.

**عمومي تګلاره او پلي کول تاييد شول.** د بياکتنې پايلې دا وې چې پاليسي په بنسټيزه توګه سالمه او په ښه توګه سره پلي شوې ده. له دې امله، د پاليسي بنسټونه به بدلون نه مومي.

**په پاليسي کې وروستني بدلونونه.** بياکتنې پنځه ساحې په ګوته کړلې چې د بدلون اړتيا پکې ليدل کيږي، ځو چې د آسيا پرمختيايي بانک وتوانيږي د غوره فعاليتونو په راس کې راشي. لومړني بدلونونه په لاندې ډول دي:

(i) **د شکايتونو خپلواکه بورد اضافه شو.** د عامه ښکاره کولو د مشورتي کميتې برسيره، چې د غوښتنو د رد د شکايتونو داخلې ميکانيزم دی، د آسيا پرمختيايي بانک به د شکايتونو يو خپلواکه بورد معرفي کړي چې د شکايتونو د پروسس د اعتبار او ښه فعاليت لپاره د دويمې مرجع په توګه دنده ترسره کړي.

(ii) **استثناءت واضح شول.** د ښکاره کولو په برخه کې د استثناءتو ليست واضح شو. اوه ډوله معلومات چې د ښکاره کولو ځخه مستثناء دي سرخط ورکړل شوې دي. د استثناءتو لامل نور هم کره او ګټو ته د هغه زيانونو چې د اړونده معلوماتو د ښکاره کولو له امله را منځ ته کيږي په ګوته شوې دي.

(iii) **د تصميم نيولو بورد ته د لاس رسي ډيروالي.** د بورد ډير اسناد به خلکو او بورد ته په يو وخت ښکاره شي. په دغه اسنادو کې د حکومتي پروژو لپاره د پور پروپوزلونه، او د سيمېزې همکارۍ او مرستې او د هيواد د ګډون ستراتيژي پروپوزلونه، چې دغه پروپوزل د اړونده هيواد د هوکړې پورې تړاو لري چې غواړي دغه ډول پروپوزل ښکاره شي او که نه، او د پاليسي او ستراتيژي سند پروپوزل چې د عامه مشورې له پروسې ځخه تير شوې وي، شامل دي. په دې توګه د د اړونده دخيلو اړخونو ګډون به د آسيا پرمختيايي بانک د تصميم نيولو په پروسه کې ډير شي. د بورد د ناستو متن به د لسو کلو ځخه وروسته عامه وګړو ته ښکاره شي، په دې شرط چې په دغه متنونو کې داسې کو معلومات نه وي چې د استثناء د پاليسي له مخې ښکاره کول يې جواز ونلري.

(iv) **د عامه اړيکو چلند نوې شوې دي.** ددې لپاره چې د پاليسي ملاتړ وشي، د بهرنيو اړيکو ستراتيژي چې په 2005 کال کې جوړه شوې وه، په فعاليتونو کې داخل شوې، ځو چې په عامه اړيکو تمرکز وشي. د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو چلند په دې ټينګار کوي چې په آسيا او قيانوس کې د پرمختيايي ننګونو د ډيريدو په ځواب کې د وګړو سره د اړيکو ډيروالي ته اړتيا ډيره ده.

(v) **د نوې کولو چلند به دا باوري کړي چې** د آسيا پرمختيايي بانک اړيکې په ډيريدونکې ډول سره اغيزمنې دي او د 2020 د ستراتيژي سره مطابقت لري. د آسيا پرمختيايي بانک به د دخيلو اړخو د هيلو بدلون ته هم ځواب ووايي. د عامه اړيکو چلند به د اړتيا لرونکو وګړو لپاره په غوره توګه سره تنظيم شي. د اغيزمنو وګړو او دلچسپي لرونکو اړخونو سره به فعاليت ترسره شي.

د پروژې د دوران په مهال، د آسيا پرمختيايي بانک پروژې او پروګرامونه به د اړينو اړيکو او معلوماتو شريکولو د باوري کولو لپاره تقويه شي. د آسيا پرمختيايي بانک به همدارنګه د توليداتو په اړه معلومات خپرول - په مستقيم او چاپې ډول سره- ډير کړي ځو چې د پوهاوي په بنسټ په سيمه کې اقتصاد ته پرمختيا ورکړي. برسيره پردې، د آسيا پرمختيايي بانک به سيمېز او ملي کنفرانسونه د توليداتو د پوهاوي په اړه د معلوماتو د شريکولو او د حکومتي چارواکو او کليدي دخيلو اړخونو سره د نظرونو د تبادلې لپاره، وکاروي.

(vi) **نور بدلونونه.** نورو بدلونو کې د ژبو وضاحت، نوي او وروستني معلومات، د آسيا پرمختيايي بانک د سوداګري د پروسې سره مطابقت، د آسيا پرمختيايي بانک د معلوماتو د نه ښکاره کولو حق چې د استثنايي حالاتو په چوکات کې راځي، او د معلوماتو ډير ښکاره کول لکه اړونده ملي ژبو ته د پروژو د اطلاعاتو د پاڼو



Download from:aghalibrary

ژبارل، تر څو چې په هيواد کې اړونده دخيل اړخونه د آسيا پرمختيايي بانک د پروژو په اړه معلومات ترلاسه کړي، د پروژه د حسابونو د تفتيش ښکاره کول، او د مديريت او د بورد د غړو د تنخواه ښکاره کول، شامل دي.

**پاليسي.** د پاليسي موخه د اړونده دخيلو اړخونو د باور لوړول دي څو چې د آسيا پرمختيايي بانک سره کار وکړي او په دې ډول سره د آسيا پرمختيايي بانک د فعاليت اغيز په پرمختيايي کارونو کې لوړ کړي. د پاليسي بنسټونه په لاندې ډول دي:

(i) **په فعاله توګه ښکاره کول.** د آسيا پرمختيايي بانک بايد په فعاله توګه د خپلو کارونو په اړه پوهاوی او معلومات او نظرونه د عامه وګړو او دخيلو اړخونو سره شريک کړي. د آسيا پرمختيايي بانک ويب پاڼه به بنسټيزه توګه ددغه فعاله شريکولو مخکښه سرچينه وي. که مناسبه وي، ښکاره شوي معلومات به د نورو ليارو په مرسته هم ښکاره شي. په فعاله توګه ښکاره کول به د آسيا پرمختيايي بانک د تصميم نيولو کې د ټاکل شوي وخت محدوديت او د دخيلو اړخونو ګډون ته به لاره هواره کړي. د آسيا پرمختيايي بانک بايد د انفرادي غوښتنو په بدل کې هم معلومات ښکاره کړي، د هغه حالاتو په استثناء چې په دغه پاليسي په احکامو کې بيان شوي دي، هغه اسناد چې بورد ته د غور لپاره سپارل شوي دي، د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه کې د بورد له لوري د تصويب او يا منلو وړاندې بايد خپاره شي. د بورد نور اسناد بايد وروسته د بورد د تصويب او تاييد څخه په ويب پاڼه کې خپاره شي.

(ii) **ښکاره کول غوره ګڼل کيږي.** دغه پاليسي د معلوماتو ښکاره کول غوره ګڼي. ټول هغه اسناد چې د آسيا پرمختيايي بانک يې توليدوي يا د توليدولو اړتيا يې وي، کيداى شي چې ښکاره شي، د هغه حالاتوپرته چې پاليسي کې يې ښکاره کول مستثناء ګڼل شوي وي.

(iii) **معلوماتو او نظريو ته د لاس رسي او ليږد حق.** د آسيا پرمختيايي بانک د فعاليتونو په اړه وګړي د معلوماتو او نظريو د غوښتنو، ترلاسه کولو او ليږدولو حق لري. د آسيا پرمختيايي بانک بايد معلومات په خپل وخت، واضح او په اړونده توګه چمتو کړي. معلومات بايد اغيزمنو وګړو او نورو دخيلو اړخونو ته د ښځو، بيوزلو، او نورو زيانمنونکو ډلو ته په وخت سره ورکړل شي څو چې د پروژې د ډيزاين او پلي کيدو په موده کې کره وندې ولري. د آسيا پرمختيايي بانک بايد په انتخابي ډول سره معلومات خپاره نکړي. د دغه پاليسي له مخې خلک به د آسيا پرمختيايي بانک معلوماتو ته اندولیزه لاس رسی ولري.

(iv) **د هيواد ملکيت.** د آسيا پرمختيايي بانک په هغه فعاليتونو کې چې د پرمختګ په حال کې هيوادونو کې يې ترسره کوي د هيواد ملکيت ته ډير اهميت ورکوي. له دې امله، مخکې له دې چې ځانګړې اسناد ښکاره کړي، د معلوماتو د محتوا او د ښکاره کولو د وخت په اړه د پرمختګ په حال کې د غړي هيواد نظرونه بايد د غور لاندې ونيسي.

(v) **محدود استثناءت.** ښکاره کول يواځې په محدودو حالاتو کې نشي ترسره کيداى. ټول هغه اسناد چې د آسيا پرمختيايي بانک يې توليدوي يا د توليدولو اړتيا يې وي، کيداى شي چې ښکاره شي، د هغه حالاتوپرته چې پاليسي کې يې ښکاره کول مستثناء ګڼل شوي وي. د آسيا پرمختيايي بانک حق لري چې د استثنا پاليسي لغوه کړي که چيرې دا په ګوته کړي چې د معلوماتو په ښکاره کولو کې معلوماتو د ښکاره کولو د زيان په پرتله د عامه دلچسپي ډيره ده. د آسيا پرمختيايي بانک حق چې معلومات ښکاره نکړي، په استثنايي حالاتو کې، هغه معلومات چې په نورمال حالاتو کې ښکاره کوي ښکاره نکړي، که چيرې دا په ګوته کړي چې د معلوماتو د ښکاره کولو زيان د ګټې په پرتله ډير دی او يا به راتلونکي د زيان لامل شي.

(vi) **د شکايت حق.** په دغه پاليسي کې د هغه وګړو چې د معلومات غوښتنه کوي د شکايت د پروسې په دوه پراونو کې د شکايت حق لري، کله چې دوی په دی باور وي چې د آسيا پرمختيايي بانک ددوی غوښتنه د معلوماتو د ورکولو په برخه کې رد او د پاليسي څخه يې تخطي کړی ده. ددې لپاره چې د شکايت پروسې اعتبار ډير شي، په دويم پراو به د آسيا پرمختيايي بانک څخه بيل وي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميتې ته هم شکايت ورکولای شي چې د پاليسي هغه استثناءت لغوه کړي چې غوښتل شويو معلوماتو ته لاس رسی محدودوي، په دې شرط چې د معلوماتو په ښکاره کولو کې معلوماتو د ښکاره کولو د زيان په پرتله د عامه دلچسپي ډيره وي.

د داخلي پلي کولو تنظيماتو کې به بدلون رانشي. خو نوری سرچينې بايد ځانګړی شي څو چې د عامه اړيکو هڅې او د شکايتونو خپلواکه کميته ځواکمنې شي. ■



Download from:aghalibrary

# 1

# پيژندګلوي

**د عامه اړيکو پالیسی 2011**

1. دغه سند د عامه اړيکو پالیسي[1]، چې د آسيا پرمختيايي بانک په 2005 کال کې تصويب کړې وه، نوي کوي. څرنګه چې د 2011 کال د اکتوبر په 25 دغه پالیسي د بورد له لوري تصويب شوه او د 2012 کال د اپريل د مياشتې راهيسې پلي شوی ده، نو په دغه سند کې توضيح شوي پالیسي د 2005 کال په پالیسي کې ذکرشوي احکام لغو کوي.

2. رونټيا او فعاله عامه اړيکي بيا هم د اوسنۍ پالیسي کليدي کړۍ دي. د بڼکاره کولو او د اړيکو دوه بيلو پالیسيو د تعويض کولو سره، د 2005 کال پالیسي د آسيا پرمختيايي بانک د اړيکو د هڅو لپاره يو ځواکمن او متمرکزه چلند را منځ ته کړ. همدارنګه دغه پالیسي د آسيا پرمختيايي بانک د پرمختيايي فعاليتونو د اغيزمنتيا لپاره د بهرنيو اړيکو او د معلوماتو د بڼکاره کولو د چلند په بدلون کې لويه ونډه درلوده. څرنګه چې د 2005 کال په پالیسي کې دا اړينه بڼودل شوي وه، چې په 2010 کال کې جامع بيا کتنه ترسره شي، چې دغه بيا کتنه په دغه کال کې ترسره شو.

3. د پالیسي بيا کتنه د رييسه هييت له لوري چې د عمومي اداري رييس له لوري يې مشري کيدله پر مخ يوړل شوه. د آسيا پرمختيايي بانک د خپلو کارونکو څخه د پالیسي په اړه د هغوي د تجربو د شريکولو او د پالیسي د بڼه کولو لپاره د نظرونو غوښتنه وکړه. د آسيا پرمختيايي بانک همدارنګه له بهرنيو دخيلو اړخونو څخه غوښتنه وکړه چې د پالیسي، او د پلي کيدو په اړه فيد بک ورکړي او د پالیسي د بڼه کيدو لپاره وړانديزونه وړاندي کړي. برسيره پردي، چې په ليکلي ډول سره نظرونه غوښتل شوي دي، د آسيا پرمختيايي بانک په 12 غړو هيوادونو کې 20 مشورتي ورکشاپونه ترسره کړل، ترڅو چې په پراخه کچې سره د دخيلو اړخونو، د اغيزمن شويو وګړو په ګډون، نظرونه تر لاسه کړي. له 500 څخه ډيرو وګړه په دغه ورکشاپونو کې ګډون وکړ ( په لومړي ضميمه کې د بهرني مشورتي پروسه په اړه توضيحات ورکړل شوي دي). په دغه سند کې تر لاسه شوي نظرونه او موضوعات د غور لاندې نيول شوي دي. ■

[1] آسيا پرمختيايي بانک، 2005، د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو پالیسي: بڼکاره کول او د معلوماتو تبادله. مانيلا



Download from:aghalibrary

2

د عامه اړيکو پالیسی 2011

# په عامه اړيکو کې د آسيا پرمختيايي بانک تجربه

## د پالیسۍ موخې

4. د آسيا پرمختيايي بانک ژمن دی چې د مشمولې اقتصادي ودې، اوږدمهاله اقتصادي وده، او سيمیز تمامیت له لیارې بیوزلي کمه کړي. ددغه موخې د ترلاسه کولو لپاره، د آسيا پرمختيايي بانک بيلابيلې پروژو او فعاليتونو ته مالي وجوه ورکوي څو د پرمختيا ملاتړ وکړي. ددې لپاره چې پروژې غوښتنې پوره کړي او اغيزمنې وي، د آسيا پرمختيايي بانک بايد د خپلو پور اخيستونکو او مشتريانو، شريکانو او نورو دخيلو اړخونو نظرونه واخلي، او د خپلو فعاليتونو په اړه يې خبر وساتي. د آسيا پرمختيايي بانک او د دخيلو اړخونو تر منځ د دوه اړخيزه معلوماتو جريان د پوهاوي او باور د را منځ ته کولو لپاره اړين دی، چې د يو ثابت ګډون او شراکت بنسټ جوړوي. د آسيا پرمختيايي بانک لپاره په خپلو پروژو او فعاليتونو کې رونټيا اړينه ده څو چې د دخيلو اړخونو په منځ کې باور ترلاسه کړي، چې دا کار د يوې پروژې د بريا لپاره اړين دی. برسيره پردې، د هرې اداري ښه حکومتوالي يو لوی اصل دادی چې د خپلو کړنو لپاره حساب ورکوونکی وي. رونټيا د حساب ورکونې لپاره لومړۍ شرط دی.

5. د پالیسي تولیزه موخه د آسيا پرمختيايي بانک باندې د دخيلو اړخونو د باور لوړول او هغوی ته توان ورکول دي څو چې د آسيا پرمختيايي بانک سره فعاليت وکړي. پالیسي دا پيژني چې د آسيا پرمختيايي بانک د فعاليتونو په اړه وګړي د معلوماتو د غوښتنې، ترلاسه کولو او ليږد حق لري. دغه پالیسي د پوهاوي شريکولو او د ګډې پرمختيا يا د اغيزمنو وګړو سره د دوه اړخيزو اړيکو ټينګولو ملاتړ کوي. پالیسي د معلوماتو د ښکاره کولو ملاتړ کوي، پرته د هغه حالاتو چې مقنع دليل وجود ولري چې معلومات ښکاره نشي. دغه پالیسي د آسيا پرمختيايي بانک ژمن کوي چې د اداري، مالي او د پروژو اړونده معلومات په فعاله توګه سره په خپل ويب پاڼه کې شريک کړي، چې جدي زماني حدود به پام کې ساتي او همدارنګه داسې ميکانيزمونه هم را منځ ته کړي چې ځوابونه او شکايات هم تنظيم او کنترول کړي. ددې لپاره چې د آسيا پرمختيايي بانک پرمختيايي فعاليتونو اغيز ډير شي، دغه پالیسي د آسيا پرمختيايي بانک او د فعاليتونو په اړه پوهاوي او معلوماتو ته ترويج ورکوي، په ځانګړې توګه د عامه اړيکو فعاليتونه او په غړو هيوادونو کې د تصميم نيونکو او د مشرانو د نظرونو د تر لاسه کولو له لیارې د اړيکو په جوړولو سره ترويج کړي.

6. د آسيا پرمختيايي بانک له لورې ځينې لوی نوښتونو، پالیسي او د پالیسي موخو ته ژمنتيا ځواکمنه کړې ده. د 2020 کال ستراتيژي د آسيا پرمختيايي په فعاليتونو او کړنو[2] کې د حساب ورکونې، ګډون او رونټيا اهميت پيژني. بشپړه رونټيا د پاريس د اعلاميې د موخو لپاره چې د مرستو اغيزمنتيا ده هم مرکزي اهميت لري.[3] د نړيوالو مرستې د رونټيا نوښت - د ګټو دخيلو اړخونو نوښت په لاسليک کولو سره چې معلوماتو ته د لاس رسي ډيرول دي- د آسيا پرمختيايي بانک په خپله ژمنه بيا ټينګار کوي چې په منظم ډول او په خپل وخت به د مرستو په اړه تفصيلي معلومات عامه وګړو ته ښکاره کوي تر څو چې د بيوزلي په کمولو سره د مرستو اغيز لوړ کړي.

## د پالیسي د پلي کولو ارزونه

7. د آسيا پرمختيايي بانک د 2005 کال د عامه اړيکو پالیسي د پلي کولو ځارنه کړې ده او د ارزوني څلور کلنې رپورټونه يې خپاره کړي دي.[4] دغه تفصيلي

[2] د آسيا پرمختيايي بانک، 2008. د 2020 ستراتيژي: د آسيا پرمختيايي بانک د کار چوکات اوږدمهالې ستراتيژي، 2020–2008. مانيلا.

[3] د 2005 کال د مارچ په دويمه د 100 څخه ډيرو هيوادونو او پرمختيايي سازمانونو له لوري ، د آسيا پرمختيايي بانک او د هغه 19 د پرمختګ په حال کې غړي هيوادونو ومانه.

[4] د 2005 کال د مارچ په دويمه د 100 څخه ډيرو هيوادونو او پرمختيايي سازمانونو له لوري ، د آسيا پرمختيايي بانک او د هغه 19 د پرمختګ په حال کې غړي هيوادونو ومانه.

رپورټونه ښیي چې د آسیا پرمختیایي بانک د پالیسي احکامو، د رونټیا د ترویج او ښه اړیکو او دخیلو اړخونو ته د نورو معلوماتو د چمتو کولو په برخه کې ښه لاس ته راوړنې درلودلې. د ډیرو بهرنیو دخیلو اړخونو له لورې چې ورسره مشوره شوې وه دغه پالیسي ته ښه راغلاست وویل شو او د آسیا پرمختیایي بانک د کارکونکو له لورې پرې ښه پوهه شوې وه.

8. په عمومي ډول سره، د آسیا پرمختیایي بانک اداري او د پروژو اړونده معلومات دخیلو اړخونو او عامه وګړو ته په لویه کچه په فعالانه ډول او د غوښتنې په بنسټ چمتو شوي دي. پالیسي کې دا ښودل شوې ده چې بهرنۍ اړیکې او د معلوماتو د ښکاره کولو ترویج یو له بل سره مرستندویه دي. د پالیسي د منلو په مهال، د آسیا پرمختیایي بانک د پوهاوي د ترویج او د آسیا پرمختیایي بانک په اړه د باور را منځ ته کولو په برخه کې مهم ګامونه پورته کړل، چې په ورته وخت کې یې یو لړ سندونه چې تړلې او ازاده پروژې یې د پوښښ لاندې وې، عامو وګړو سره شریکې کړل. ځانګړې خو تکراري د پوهاوي او د معلوماتو شریکولو هڅو د آسیا پرمختیایي بانک د پرمختیایي فعالیتونو او اړونده وګړو ته د معلومات په چمتو کولو کې خپله وندې لوبولې ده چې پرمختیایي اغیزمنتیا یې لوړه کړې او د آسیا پرمختیایي بانک باندې یې عامه باور لوړ کړې دی.

9. په عمومي توګه، د آسیا پرمختیایي بانک په بریالي ډول سره د معلوماتو په پلوې باندې هوکړه کړې ده. د ښکاره کولو شکایات، په خپل وخت سره ښکاره کول او د بهرنیو غوښتنو اداره کول په دوامداره توګه سره ښه شوي دي. په 2007 کال کې د نړیوالي حساب ورکونې رپورټ چې دی ون ورلډ ترسټ له لورې خپور شو، د آسیا پرمختیایي بانک د رونټیا د ښه فعالیت په برخه کې 100 سلنه (100%) پکې ترلاسه کړې وه.[5]

10. د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې ډیرې د اړتیا وړ معلومات شتون لري. د 2005 کال د سپتامبر میاشتې تر دسامبر 2010 پورې د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې د سندونو د شریکولو شمیره 145 سلنه لوړه شوې ده. د ویب پاڼې معلوماتو ته لاس رسي هم لوړ شوې دی. برسیره پر دې، د آسیا پرمختیایي بانک ته له 6,000 څخه ډیر د معلوماتو د ترلاسه کولو غوښتنې شوې، چې د آسیا پرمختیایي بانک یې په 95 سلنه قضیو کې معلومات چمتو کړې دي. چې له نیمایي څخه ډیر یې د پروژو په اړه د معلوماتو غوښتنې وې. نورې ډیرې پوښتنې د سوداګریزو فرصتونو په اړه وې. اوه سلنه پوښتنې د مالي وجوه غوښتنې او د غیرې دولتي سازمانونو سره د همکارۍ په اړه وې. پنځه سلنه غوښتنې چې رد شوې وې، ډیر یې د آسیا پرمختیایي بانک اړونده چارو په اړه وې. د آسیا پرمختیایي بانک همدارنګه ډیر اسنادونه چې د 2005 څخه وړاندې جوړ شوې وه تصفیه او ښکاره کړل. خو بیا هم نورو هڅو ته اړتیا ده څو چې د ښکاره کولو د پالیسي سره مطابقت ترلاسه شي. د بیلګې په توګه، د ټولو پروژو د اړتیا وړ لنډیزونه د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼې کې ندې خپاره شوې او یا د اړتیا په بنسټ نه دي نوې شوي، او د دغو لنډیزونو د اطلاعاتو برخه باید نوره هم بشپړه شي.

11. د بهرنیو او داخلي بیاکتنو څخه دا په ګوته شوې ده چې د آسیا پرمختیایي بانک پیژندګلوي او رونټیا د بهرنیو اړیکو د هڅو له امله د پالیسي د تصویب څخه وروسته ډیره شوې ده. دغه دعوا په رسنیو کې د ډیرو خبرونو، پوهاوي، د رسنیو پاملرنه او د ویب پاڼې د ترافیک احصاییه تاییدوي. د آسیا پرمختیایي بانک د خپل پروفایل په اړه په لویو رسنیو کې د پوهاوي فعالیتونو او اداري کارکونکو له لیارې په لویو نړیوالو ناستو او کنفرانسونو کې د عامه فعالیتونو په برخه کې د خبرو له لیارې لوړ کړې دی. هر درې کاله وروسته د آسیا پرمختیایي بانک د اجرائتو او اړیکو په اړه د دخیلو اړخونو د درک او پوهاوي د څارنې لپاره سروې ترسره کوي. د 2006 او 2009 سروې ګانو کې دا وموندل شو چې ډیرو دخیلو اړخونو او مشرانو نظرونه د آسیا پرمختیایي بانک په اړه مثبت وه او په دې باور وه چې د آسیا پرمختیایي بانک د آسیا او اقیانوس په پرمختیا باندې ډیر اغیز لري. همدارنګه د آسیا پرمختیایي بانک ډیر د اعتبار او باور وړ او قابلیت لرونکي اداره ګڼل شوې ده. پداسې حال کې چې ځواب ویونکو ویل چې د آسیا پرمختیایي بانک د معلوماتو د غوښتنې په وړاندې ښه فعالیت کوي، خو بیا هم په دې برخه کې د پرمختیا او ودې شونتیا شته. په ځانګړې توګه، د آسیا پرمختیایي بانک د پوهاوي تولیدات په برخه کې د خپلو دخیلو اړخونو سره، په ځانګړې توګه د پرمختیا په حالت کې د غړې هیوادونو سره د شریکولو لپاره ډیرې هڅې ترسره کیداې شي. د دخیلو اړخونو سره د عامه اړیکو د پالیسي د مشورې په مهال دا معلومه شوه چې د پروژو په اړه ډیرو اړیکو ته اړتیا ده، په ځانګړې توګه د اغیزمن شویو وګړو سره اړیکې او معلوماتو د شریکولو اړتیا ډیره ده.

12. له 2005 کال راهیسې، د آسیا پرمختیایي بانک ګڼ شمیر معلوماتي ناستې او د پوهاې د لوړولو ماموریتونه ترسره کړې دي، څو چې د آسیا پرمختیایي کارکونکي او

[5] ون ورلډ ترست. 2007. 2007 د نړیوالي حساب ورکونې رپورټ. لندن

نور دخیل اړخونه د دغه پالیسي مطابق د ښکاره کولو په اړتیا پوهه شي. دغه هڅې د پالیسي د اړتیا په بنسټ د معلوماتو په ښکاره کولو کې مرسته کړې ده.

13. ددې لپاره چې د پالیسي د ښکاره کولو اصل پلي کولو ملاتړ وشي، د آسیا پرمختیایي بانک د نوي پستونو، منظمو روزنو او د ژباړې د کارې چوکات د پرمختیا لپاره اضافي سرچینې اختصاص کړې دي. پالیسي 12 ژبو ته وژباړل شوه او په پراخه توګه وویشل شوه. د 2005 کال د جولای په میاشت کې، د عامه معلوماتو او ښکاره کولو واحد د بهرنیو اړیکو په څانګه کې تاسیس شو څو چې د پالیسي د پلي کولو څارنه وکړي. دغه واحد د آسیا پرمختیایي بانک ته خدمتونه، تولیدات او توکي برابروي څو چې د ښکاره کولو پالیسي اړتیاوې پوره شي. اوس مهال دغه واحد د آسیا پرمختیایي بانک د معلوماتو د ښکاره کولو اړونده موضوعاتو د مرکز په توګه پیژندل کیږي.

14. مدیریت د یو شرکت د چاپیریال په ترویج کې مهم رول لوبولې دي چې د فعالو عامه اړیکو لپاره ډیر ښه دي. ددې لپاره چې د آسیا پرمختیایي بانک د اغیزمنو اړیکو وړتیا لوړه شي، د بهرنیو اړیکو دفتر د بهرنیو اړیکو د څانګې په درجه ارتقاء ورکړل شوه، چې په مستقیمه توګه رییس ته رپورټ ورکوي. په ورته وخت کې، د آسیا پرمختیایي بانک د بهرنیو اړیکو لپاره اضافي سرچینې اختصاص کړلې، په ځانګړې توګه د سیمیزو دفترونو په ځواکمن کولو کې چې د هیواد په پوهاوې کې کلیدي رول لوبولې شي. له 2005 راهیسې، د بهرنیو اړیکو د آمرینو اته پستونه تاسیس شوي دي ترڅو چې په ساحه کې د بهرني اړیکې په فعاله توګه سره حمایه کړي.

15. د مدیریت د رهبري سره، د آسیا پرمختیایي بانک د معلوماتو د ښکاره کولو اړونده چلند په ټولیزه توګه بدلون موندلې دی. په عمومي ډول، کارکوونکي د رونټیا په ګټو پوهیږي او د معلوماتو د ښکاره کولو په اړه معلومات لري. خو، پداسې حال کې چې د معلوماتو د ښکاره کولو د اړتیاو سره د مطابقت لوړه کچه شتون لري، بیا هم د بشپړ تطابق لپاره، د ناستو د مهال ویش په ګډون ډیرو فعالیتونو او لاس ته راوړنو ته اړتیا ده.

16. د آسیا پرمختیایي بانک د عامه معلوماتو مرکز او کتابتون پروګرامونو بیا کتنه ترسره شوه، او اړونده پروسیجرونه په کاري برخه کې شامل شول ترڅو چې په آسیا او اقیانوس کې د آسیا پرمختیایي بانک په اړه د معلوماتو لاس رسی اسانه کړي. په 2009 او 2010 کې، د آسیا پرمختیایي بانک ټاکل شوي کتابتونونه د آسیا د سرچینو پرمختیایي مرکزونو باندې بدل کړل، برسیره پر دې، د ګنو تمویل کوونکو دنوي ګډون په پیل کې په څو هیوادونو کې د عامه معلوماتو مرکزونه په ازمایښتي ډول پرانیستل شول. د دغه نوي نوښتونو بیا کتنه به د آسیا پرمختیایي بانک د تولیداتو د پوهاوې د ښکاره کیدو او لاس رسي د اغیز د ارزونې لپاره ترسره شي. ■

3

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# د عامه اړیکو په اړه نړیوال دود

17. په تیرو دوه تر درېو لسیزو کې د معلوماتو د ازادي په اړه چلند کې په ډراماتیکه توګه بدلون راغلی دی. د معلوماتو ازادي د بشر د اساسي حقونو څخه ګڼل کیږي، لکه څرنګه چې د مدني او سیاسي حقونو په ټرون کې ذکر شوی دي. اتباع د حکومتي او خصوصي سکتور د شرکتونو څخه د ډیرې روښتیا او د حساب ورکونې د لوړو معیارونو غوښتنه کوي. په وروستیو کلونو کې، دغه دود نور هم ځواکمن شوی دي، لکه د معلوماتو آزادی یو لوړه موخه نه دي چې باید وهڅول شي، بلکې یو حق دي چې پلي شي. ډیرو حکومتونو د یادونې وړ قوانین تصویب کړي دي چې د خپلو اتباعو ته یې د حکومتي معلوماتو د ترلاسه کولو د حق تضمین کړي دی. له اتیاوو څخه ډیرو هیوادونو دغه ډول قوانین نافذ کړي دي.

18. له هغه مهال څخه چې د آسیا پرمختیایي بانک د عامه اړیکو پالیسي منلي ده، د اړیکو تکنالوژي وده کړې ده. د نوې رسنیو، د ټولنیزې رسنې په ګډون، د ډیرې کارونې سره، اوس شونې ده چې ډیرو وګړو ته ډیر معلومات له ډیرو لیارو چمتو کړو. د عامه، خصوصي او غیر انتفاعي ادارو له لورې د ورکړل شویو معلوماتو د کچې، ډول او وړاندې کولو په اړه د عامه وګړو هیلې ډیرې شوې دي، ځکه چې د روښتیا او ښه فعالیتونو د ترلاسه کولو لپاره په پوهاوې کې لوړوالي راغلاي دي.

اوس مهال د پرمختیایي پروګرامونو لګښت او اغیزمنتیا هم له نړۍ څخه څارل کیږي.

19. ډیر ګڼ اړخیزه بانکونو په دې وروستیو کې د معلومات د ښکاره کولو په اړه د افریقا پرمختیایي بانک، د بیاروغوني او پرمختیا لپاره د اروپا بانک، د اروپا د پانګې اچونې بانک، بین الامریکایي پرمختیایي بانک، د نړیوال مالي شرکت، او نړیوال بانک په ګډون، خپله پالیسي نوې کړې ده او یا یې بیا کتنه کوي ( دویمه ضمیمه په ګڼ اړخیزه بانکونو کې د معلوماتو د ښکاره کولو په اړه سروې ښودل شوې ده. دریمه ضمیمه د آسیا پرمختیایي بانک د2005 کال پالیسي د آسیا پرمختیاي بانک د نوې شوې پالیسي او د نړیوال بانک او د بین الامریکایي پرمختیایي بانک معلوماتو ته لاس رسي پالیسي ګاني سره پرتله کوي، لکه څرنګه چې په دغه سند کې تشریح شوی دي.) دواړه نوې پالیسي ګاني- هغه چې منل شوې او وړاندیز شوې- دیر ګڼ ګډ خصوصیات لري. په ځانګړې توګه دغه پالیسي ګاني د ښکاره کولو د ملاتړ په نظر او اعظمي معلوماتو ته د لاس رسي په بنسټ جوړې شوې دي، چې ډیر واړه او ښکاره استثنا پرته، معلومات عامه وګړو ته وړاندې کړي. دغه پالیسي ګاني همدارنګه د ښکاره کولو روښانه پروسیجرونه او د شکایت میکانیزمونه لري. ■

4

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# د 2005 میلادي کال د پالیسي په اړه وړاندیز شوي پراختیا

20. د 2005 کال د پالیسي بیاکتنې دا ښودلې ده چې د آسیا پرمختیایي بانک د عامه اړیکو پالیسي اوس هم اړونده ارزښت لري او د آسیا پرمختیایي بانک د معلومات د ښکاره کولو او د ښه فعالیت په برخه کې د نورو ګڼ اړخیزو پرمختیایي بانکونو په پرتله غوره دي. خو بیا هم، پنځه داسي ساحې په ګوته شوي چې له مخې یې د 2005 کال پالیسي ځواکمنه کیدای شي. دغه ساحې په 21-25 پراګرافونو کې توضیح شوي دي.

21. **د شکایتونو خپلواکه بورډ.** د 2005 کال پالیسي یو داخلي اداره جوړه کړې ده- د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته- چې د معلوماتو د غوښتلو د رد بیاکتنه وکړي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې ته یواځې پنځه قضیې راوړل شوي دي. خو بیا هم، د پالیسي د بیاکتنې په دوران کې، دخیلو اړخونو د خپلواکه بهرنۍ د شکایتونو ارګان نشتون د یوې کمزورۍ په توګه په ګوته کړې وه. ددې لپاره چې د آسیا پرمختیایي بانک د ښه فعالیتونو په سر کې پاتې شیو د شکایتونو یو خپلواک بورډ به تاسیس کړي، ترڅو چې د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې له لورې د نیول شویو تصمیمونو بیاکتنه ترسره کړي.

22. **د استثناءتو توضیحات.** د 2005 کال پالیسي کې د ښکاره کولو په اړه د هیلو یو لیست شامل دي. د ترلاسه شوي فیډبک له مخې، دغه لیست په سمه توګه نه وه جوړ شوی، او له دې امله، په اساني پرې پوهیدل ګران وه. دغه لیست د روښانه عنوانونو په مرسته بیا تنظیم شوی دي. په ځینو قضیو کې، د هیلو لړۍ د ښکار کیدونکو معلوماتو له امله د پیژندل شوېو زیانونو په برخه کې چې د استثنا په صورت کې د ګټو خوندیتوب لپاره نوره هم ټینګه شوي ده.

23. **د تصمیم نیولو څخه وړاندې د بورډ اسنادو ته لاس رسی.** د 2005 کال د پالیسي بیا کتنې کې دا په ګوته شوه چې د عامه وګړو سره د تسویدشویو اسنادو د شریکولو د مودې په برخه کې ښه والي راتللای شي. هغه پالیسي ګاني چې په مستقیم ډول سره دخیل اړخونه اغیزمن کوي، لکه د مصؤنیت د پالیسی بیانیه (2009)، او د سکتور او موضوع اړونده ستراتیژي ګاني و پالیسی ګاني، د آسیا پرمختیایي بانک د مشورو مسوده په ویب پاڼه کې خپره شوي ده او په هیواد کې ناستي تنظیموي څو چې د دخیلو اړخونو څخه فیډبک ترلاسه کړي. خو، له دغه مشورو وروسته، دخیل اړخونه بورډ ته د مسودې د وړاندې کولو او تصمیم نیولو د پروسې په مهال بهر شوي دي. له تصمیم څخه وروسته سند یواځې هغه مهال د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې نصب شو چې د بورډ له لورې وکتل شو. ددې لپاره چې د ستراتیژي او پالیسیو د جوړولو په تیاریو کې د دخیلو اړخونو د ګډون د اهمیت په اړه ټینګار وشي، د عامه اړیکو پالیسي د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې یوه کاري پاڼه او د پالیسي او ستراتیژي د سندونه چې د عامه مشورو څه تیر شوي وي لګول کیږي او په ورته مهال کې، دغه سندونه بورډ ته د کتنې لپاره استول کیږي. همدارنګه، د دولتي پروژه لپاره پروپوزلونه او د سیمیزې همکاري او د هیواد د ګډون ستراتیژي پروپوزلونه به د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې چې بورډ ته استول کیږي خپاره شي، خو دغه خپریدل د اړونده هیواد د رضایت له مخې خپریدای شي.

24. **د عامه اړیکو چلند.** ددې لپاره چې د پالیسي ملاتړ وشیو د بهرنیو اړیکو ستراتیژي چې په 2005 کال په سند کې ترتیب شوی وه، دعامه اړیکو په چوکات کې په شاملولو به تمرکز وشي. د معلوماتو ښکاره کول په یواځې ډول سره د اړونده او مطلوبه وګړو ته د معلوماتو د رسولو د باوري کولو لپاره بسنه نه کوي. پداسي حال کې چې د 2005 کال پالیسي کې بیلابیلو وګړو ته د معلوماتو ته د لاس رسي اسانتیاوې برابرې شوي دي، خو په ځینو حالاتو کې دغه هڅې نه دي بریالي شوي. د بیلګې په توګه، په ځینو حالاتو کې د معلوماتو د شریکولو لپاره ډیر مخامخ او د کمې تکنالوژۍ د کارونې چلند ته اړتیا ده. ددې په ځای چې په ټولیزه توګه د بهرنیو اړیکو په عمومي ستراتیژي چې د ستراتیژۍ د ملاتړ څخه هم په لویو موضوعاتو تړاو درلود، د معلوماتو د شریکولو په عملي اړخ چې د پالیسي عمومي موخو په ترلاسه کولو کې مرسته کوي، پاملرنه اړول شوي ده. د پروژه د سایکل یا دوران په مهال د اغیزمنو وګړو او نورو دلچسپي لرونکو وګړو ګډون به د اړینو اړیکو سره نور هم ځواکمن شي او د معلوماتو- شریکولو اړخ به د آسیا پرمختیایي بانک په پروژو او پروګرامونو کې شامل شي. د آسیا پرمختیایي بانک به د خپلو تولیداتو د

پوهاوي په اړه د معلوماتو خپرول نور هم ډير کړي- په مستقيم او چاپي ډول- څو چې په سيمه کې د پوهاوي په بنسټ د اقتصاد د ودې ملاتړ وکړي. برسيره پر دې د آسيا پرمختيايي بانک به د توليداتو په اړه د معلوماتو د شريکولو او له حکومتي چارواکو او نورو کليدي دخيلو اړخونو سره د نظرونو د تبادلې لپاره نوري وسيلې لکه سيمينز او ملي کنفرانسونو او نور مراسم وکاروي.

25. **د معلوماتو د بښکاره کولو ډيرول.** د 2005 کال په پالیسي کې د بورد د ناستو متن ته لاس رسۍ نه وه ذکر شوي. پالیسي به د بورد د رسمي ناستو د خبرو متن د بښکاره کولو اجازه به د لسو کلونو څخه وروسته د غوښتنې په بنسټ ورکړي= په دې شرط چې په دغه متن کې هغه معلومات شامل نه وي چې د پالیسي په استثناءتو کې راځي ( پراګراف 84). دغه پالیسي به همدارنګه د تفتیش شوپو پروژو د حسابونو د بښکاره کولو (پراګراف 62)، د مدیریت او د بورد د غړو تنخواه ( پراګراف 90)، او اړونده ملي ژبو باندې د پروژو د اطلاعاتو د پانو ژباړلو (پراګراف 42) اجازه ورکړي. ■

5

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# پالیسي یا تګلاره

26. د عامه اړیکو پالیسي موخه دا ده چې د برخه والو باور زیات او د هغوی ورتیا ته وده ورکړي چې څرنګه د آسیا پرمختیایي بانک سره راکړه ورکړه وکړي او همدارنګه د آسیا پرمختیایي بانک د عملیاتي کارونو داغیزوپراختیا ته وده ورکړي. دغه پالیسي رونټیا، مسولیت پیژندنې او وندې ایزې پراختیا پیاوړې کوي. دې پالیسي د آسیا پرمختیایي بانک د اسنادو د تیارولو لپاره ښکاره غوښتنې او یا هم په راتلونکې کې د اسنادو د تولیدولو لپاره دارتیا غوښتنې تر سره کوي. ددې پالیسي بنسټیز توکي د ۲۷ م نه تر ۳۳ فقرې پورې تشریح شوي دي.

27. **سمدلاسي ښکاره کول:** د آسیا پرمختیایي بانک باید په سمدلاسي ډول د خپل کارپه اړه خپله پوهه، نظریات او معلومات د خلکو او برخه والو سره شریک کړي. د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ به د سمدلاسي څرګندونې لومړنۍ وسیله وي. دا پالیسي د څرګندولو او یا هم د بحث لپاره وسیلې ته هم ارتیا لري چې دغه وسیلې بیا نظر ترلاسه کوونکي، اوریدونکي او یا هم د معلوماتو د څرګندولوموخې ته یو د بل سره توپیر لري. سمدلاسي ډول د معلوماتو څرګندول ډیر اړین دي تر څو برخه اخیستونکو ته دا ډاډ ورکړای شي، چې د آسیا پرمختیایي بانک او کارونو په اړه معلومات د ټولولپاره په ټاکلي وخت کې برابر شوي دي. او دغه کار به د پریکړې کولو لپاره ګډون اسان کړي. د آسیا پرمختیایي بانک به همدارنګه، د غوښتې به صورت کې هم خلکو ته معلومات وړاندې کوي.

28. که څه هم پدې باندې د پالیسي په نورو برخو کې بندیز دی، خو د بورډ لپاره چمتو شوي اسناد باید پدې خاطر چې ټولو غړو ته ورسیږي، د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي. هغه ډیرې اسناد چې د بورډ لپاره چمتو کیږي، باید مخکې تر دې چې د بورډ غړو لخوا تصویب شي، باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي. (۳۸، ۵۸ او ۷۲مې فقرې) سره سم.

29. **د ښکاره کولو احتمال:** دا پالیسي د ښکاره کولو د احتمال په بنسټ ولاړه ده. نو ځکه ټول هغه اسناد چې د آسیا پرمختیایي بانک له خوا تیاریږي، نو باید ښکاره او خپاره شي، پرته د هغه چې داسې معلومات ولري چې هغه ددې پالیسي په استثنا کې وی چې په ۹۷ او ۱۰۱ مه فقره کې یې یادونه شوی ده.

30. **معلوماتو او نظریاتو ته د لاسرسی او تر لاسه کولو حق:** د آسیا پرمختیایي بانک دا د خلکو حق ګڼي چې د آسیا پرمختیایي بانک د مرستې کارونو په اړه معلومات او نظریات ترلاسه کړي اوپلټنه یې وکړي. د آسیا پرمختیایي بانک باید په خپل وخت، په روښانه ډول او مناسبې رویې سره سم معلومات چمتو کړي. دا به د آسیا پرمختیایي بانک ته ددې توان ورکړي، چې د برخه والو او متاثره خلکو سره په اړیکه کې شي، ورته غوږ کیږدي او ددوی نظر یا فیډ بیک تر لاسه کړي. متاثره خلکو ته باید له وړاندې معلومات ورکړل شي، تر څو د اړونده پروژې په ډیزاین کولو او پلي کولو کې مهم توکي هم ورزیات شي. د آسیا پرمختیایي بانک باید په سلیقه یې ډول معلومات خپاره نه کړي. خلک باید هغه معلوماتو ته چې د آسیا پرمختیایي بانک لخوا د دې پالیسي د اصولو او مقراراتو په رنا کې چمتو کیږي، او ددغه پالسي د پلي کیدلو په اړه ګامونه اخیستلو، ته یو شان لاسرسی ولري.

31. **د هیواد ملکیت:** د آسیا پرمختیایي بانک د یو هیواد دکړنو ملکیت اړین ګڼي اوپه خپلو پراختیایي غړو هیوادونو کې یې ملاتړ کوي. نو پدې اساس، د ځانګړې معلوماتو د خپرولو لپاره دا اړینه ده، چې د پراختیایي غړو هیوادونه نظر د معلوماتو د محتوا او د خپرولو وخت په اړه ، واخیستل شي.

32. **ټاکلي استثنا:** د بشپړ ډول سره د معلوماتو خپرولو هر وخت شوني ندي. د بیلګې په ډول، د آسیا پرمختیایي بانک دې ته ارتیا لري چې نظریاتو ته وده ورکړي، معلومات شریک کړي، په دننه کې او د خپلو

غړو سره په ازادانه ډول بحث وکړي او د خپلو ترلي مرستو کارونو په اړه ځانګړی غوښتنو په اړه فکر وکړي.[6] د آسيا پرمختيايي بانک د خپل کارکوونکو ، د پروژې د اصلي ګټې اومراجعينو د محرميت او خوندیتوب حق د ځان سره خوندي ساتلی دی. دا په داسي حال کي ده چې دغه استثنااات ټاکلي دي. د آسيا پرمختيايي بانک ټول هغه معلومات چې توليديږي او يا يي توليدولو ته اړتيا ليدل کيږي، خپروي او ښکاره کوي پرته د هغه معلوماتو څخه چې د پاليسي په ځانګړو فقرو کي لکه ۹۷ او ۱۰۱ کي ترې استثنا شوي وي. د آسيا پرمختيايي بانک ددې واک لري چې د پاليسي په اړه استثناتو کي زياتوالی راولي اويا هم که چيرې داسي بريښيدله چې ددغه معلوماتو په خپريدلو سره عامه ګټه د زيان سره مخامخ کيږي. نودغه بانک دا واک هم لري چې هغه عادي معلومات هم په ځانګړو شرايطو کي، چې د خپرولو زيان يي تر ګټې لوړ وي، خپاره نه کړي.

33. **د دعوې يا اپيل حق:** پدې پاليسي کي د معلوماتو غوښتونکو په اړه د دعوې پروسه په دوه مرحلو کي ترسره کيږي، خو دا په هغه وخت کي چې اپيل کوونکی پدې باوري وي چې د آسيا پرمختيايي بانک د پاليسي څخه سرغړونه کړيده او معلومات يي ورسره ندي شريک کړي. ددې لپاره چې د اپيل يا دعوې پروسه رونټيا ولري نو دغه دوهمه مرحله به د آسيا پرمختيايي بانک څخه خپلواکه وي. دغه دعوه د عامه څرګندونې مشورتي کميټې سره هم ثبت کيدايشی او په هغه استثنايی شرايطو کې چې، معلوماتو ته د لاسرسي باندې بنديز لګول شوی وي. او دا بنديز پدې خاطر وي چې د معلوماتو په خپرولو سره عامه ګټې د زيان سره مخامخ کيږي.

34. **د نورو پاليسي ګانو يا ګړنلارو سره اړيکه:** پدې پالسي کي هغه د ښکاره کولو او يا خپرولو غوښتنې ځای پر ځای شوي دي چې د هغه معلوماتو په اړه ويچې د آسيا پرمختيايي بانک يې توليدوي او يا هم ددې اړتيا ليدل کيږي چې بايد دغه معلومات چمتو شي. او دا پاليسي د دغه ډول معلوماتو د توليدولو څخه د باندې نه وځي. او د آسيا پرمختيايي بانک د نورو پاليسي ګانوپه اړه ماخذ، د عامه اړيکوپاليسي له لارې برابريږي. او د دغه بانک بلې پاليسی ته رجوع کول کې دا هم شامل وي، چې پدغه پاليسي کي د آسيا پرمختيايي بانک له لورې وخت پر وخت بدلون راغلی دی. که چيرته د عامه اړيکو پاليسی دځرګندونې پاليسي او د بورډ له لورې بلې تاييد شوي پاليسي تر منځ ټکر راشی، نو بايد د عامه اړيکو پاليسی د څرګندولو اصولو ته غوروالی ورکړل شي. ټول هغه پاليسي ګانې او يا ستراتيژي ګانې چې د اسيايي پراختيايي بانک د عامه اړيکو د پاليسي وخت څخه وروسته پکې بدلون راغلی وي نو ددغه معلوماتو خپرول او يا هم ښکاره کولو ته اړتيا او يا هم هغه معلومات چې ددغه پاليسي په رڼا کي توليد شوي وي، بايد په واضح ډول سره تشريح شي. او دغه د ښکاره کولو غوښتنه بايد د عامه اړيکو پاليسي سره يو شان وي. ■

[6] خصوصي سکتور ادارو لپاره حقوقي اقدامات ترسره کول څو چې د مشتري محرميت له منځه لاړ نشي، د معيار يوه اړتيا ده، او همدارنګه د آسيا پرمختيايي بانک سيالانو ته چې له مشتريانو سره په سوداګري فعاليتونو کي داخليږي دغه اړتيا پوره کول اړين دي. معلوماتو ته د لاسرسي په قانون کي د سوداګري د معلوماتو محرميت هم پيژندل شوی دی، چې له مخې يې د سوداګري محرمو معلوماتو څرګندول په استثنا کي راځي چې بايد څرګند نشي.

6

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# د بنکاره کولو جزییات

35. دآسیاپرمختیایي بانک دخپلو پوراخیستونکواومراجعه کوونکو سره له نږدې څخه کار کوي تر څو پراختیایي کړنې برابرې او تر سره يې کړي. دداسې کارونو په ترسره کولو سره به د آسیا پرمختیایي بانک ، دوی ته د خپلو مرستې پروګرامونو د معلوماتو د خپرولو په اړه خبر ورکړي. او ددې څخه وروسته به دغه معلومات د آسیا پرمختیایي بانک په ویب سایټ باندې د یوې ټاکلې مودې لپاره خپاره شي، مګردا به په هغه وخت کې خپریږي چې پدې اړه د اړونده پور اخیستونکو او مراجعینو نظر واخیستل شي، تر څو د څرګندلو د استثنا د پالیسی سره برابر نه وی چې په ۹۷ او ۱۰۱ ماده کې ذکر کیږي.

## د هیواد د شراکت او سیمه ایزې همکاري ستراتیژیګانې

36. د هیواد د شراکت ستراتیژي ګانې د آسیا پرمختیایي بانک ته ددې چوکاټ برابروي تر څو د خپلو پراختیایي غړو هیوادونو سره په سمه توګه معامله وکړي. ددې لپاره چې د یو هیواد په کچه پراختیایي لاسته راوړنې ولرو، نو دا کار د عملیاتي کارونود ډیزاین کولو لپاره یو منشور جوړوي. د سیمه ایزې همکاري ستراتیژي ګانې، د آسیا پرمختیایي بانک له لوري په اسیا کې په ګوته شوې سیمو او یا هم فرعي سیمو لپاره یو ستراتیژي ده تر څو د سیمه ایزې همکارۍ اړونده موخې تر لاسه شي.

37. د آسیا پرمختیایيبانک په دوراني ډول سره په خپل ویب سایټ کې د هیواد د ملګرتیا نوی پالیسي ګانو لست او لنډ محاله هیواد پالیسي ګانې او سیمه ایزې همکاري ستراتیژي ګانې چې د راتلونکې کال لپاره د تیاریو لپاره برابر شوي وي. ددې لپاره چې د برخه والو د مشورې لپاره لاره هواره شي[7]او دوی ته دا اجازه ورکړل شي تر څوددوی په هیواد او یا هم سیمه کې د هیواد د ملګرتیا ستراتیژي، د لنډ محاله هیواد د ملګرتیا ستراتیژي او هم د سیمه ایزې همکاري ستراتیژي ته په وده ورکولو کې وندې واخلي. او ددې اسنادو او نورو ګټورو اضافي معلومات به هم په هیواد کې د برخه والو د نظر ورکولولپاره د تیاریو پر محال شریک شي.

38. د آسیا پرمختیایي بانک بانک باید خپل ویب سایټ ته د هیواد د ملګرتیا ستراتیژي او لنډ محاله هیواد ستراتیژي او سیمه ایزې همکاري ستراتیژي ګانې په هغه وخت کې پورته کړي، کله چې دغه ستراتیژیګاني بورډ ته د تایید لپاره، د غړو هیواد د خوښې سره سم، واستول شي.
که چیرې یو هیواد له مخکې معلوماتو بنکاره کولو سره هوکړه ونه کړه، نو دغه اسناد به د بورډ د تایید څخه وروسته د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي.
په ورته وخت کې د معلوماتو بنکاره کولو غوښتنه د هیواد د ملګرتیا ستراتیژي، لنډ محاله هیواد ستراتیژي او سیمه ایزې همکاري ستراتیژي ګانې باندې پلي کیږي چې په هغې باندې د مدیریت د کمیټې لیدنه او یا هم همدې ته ورته لیدنه تر سره شوې وي او یا هم د پالیسی د اعتبار وړ نیټې د پیل څخه وروسته.

39. هغه مهم ملاتړي معلومات چې د هیواد د ملګرتیا ستراتیژي او یا هم د سیمه ایزې همکاري ستراتیژي لپاره اړین وی، نو د بریښنایي لنکونو[8] په ورکولو سره باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته په عین محال پورته شي.
او نور د متن اړونده او سکتور تحلیل او ارزونې[9]ددې لپاره کارول کیږي چې دد هیواد د ملګرتیا ستراتیژی، د سیمه ایزې همکاري ستراتیژي او د هغې نوي بڼې باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي.

40. د هر بورډ د مشرتابه بحث لندیز د هیواد د ملګرتیا ستراتیژي، لنډ محاله هیواد د ملګرتیا ستراتیژي او سیمه ایزه همکاري ستراتیژي په اړه یې کړی وي، باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي. که چیرته په نوموړي هیواد کې انګلیسي په پراخه کچه نه کارول کیدله نو پدغه صورت

[7] په دخیلو اړخونو کې د پرمختګ په حال کې د غړیو هیوادونو حکومتونه، پرمختیایي شریکان، خصوصي سکتور، او مدني ټولنې د غیرې حکومتي سازمانونو په ګډون چې څرنګه مناسب وي، شامل دي.

[8] د بیلګې په توګه، د هیواد عمومي شاخصونه

[9] د بیلګې په توګه، اقتصادي، بیولي او د جندر تحلیل، او د خصوصي او حکومتي سکتور د خطرونو ارزونه

کي به د آسيا پرمختيايي بانک دغه ستراتيژي ګاڼي ملي ژبو ته د بورډ د تاييد څخه وروسته په ۹۰ ورځو کي ژباړي او ژباړل شوی ډول به يي ويب سايټ ته پورته کوي.

41. د اسيا پراختيا يي بانک بايد د بورډ غړو ته د رسولو څخه وروسته، د هيواد عملياتي بزنس پلان او د سيمه ايزو همکاريو د کړنو بزنس پلان ( د يو ځانګړي غړي هيواد، ځانګړي سيمې او فرعي سيمې لپاره د پورونو او غير پورونو پروژو لست) او همدارنګه دغه اړونده اسنادو د لنکونو سره يو ځای د دغه بانک ويب سايټ ته پورته کړي.

## پروژې او پروګرامونه

### د پروژې د معلوماتو پاڼه

42. ددې لپاره چې د پروژو او پروګرامونو بهرني برخه وال د پروسې او پلي کيدولو پر محال خبر شي، نو آسيا پرمختيايي بانک بايد د پروژې د معلوماتو پاڼې[10]او د پروژو او پروګرامونو لنډيز ويب سايټ ته پورته کړي. ځکه چې د پروژې معلوماتي پاڼې يو محالنی کار دی چې پدې کې کيدای شي چې په لومړيو کې بعضې معلومات شامل نه وي، خو دغه معلومات چې که تيارېږي نو ورته به وراچول کيږي. د پروژې او يا هم پروګرام د تيارولو پرمحال، يو خاکه ډيزاين او د ځارنې چوکاټ برابريږي چې دا يي د پروژې د کړنو ارزولو لپاره يو بنسټ وي. د دغه چوکاټ اړين معلومات به د پروژې په معلوماتو کې شامل شي.[11]

د پروژې د معلوماتي پاڼې د اړونده معلوماتو لپاره د پروژې دوران پر محال توليد شوي وي، يو لينک برابروي. د ټولو پورونو او مرستو پروژې او د پروژو د تياريو لپاره د تخنيکي مرستې پروژې لپاره به دآسيا پرمختيايي بانک د پروژې معلوماتي پاڼې اړونده ملي ژبې ته په مناسب وخت کې ژباړي او دغه ژباړل شوي معلومات به د دغه بانک په ويب سايټ کې چاپ کوي او په هيواد کې به يي د يومناسب چينل له لارې خپرولو لپاره چمتو کوي. دغه ژباړل به د پورونو، مرستو پروژو اود پروژو د تياريو لپاره د تخنيکي مرستې پروژې لپاره ، چې کنسپټ پاڼې يی تاييد شوي وی او يا هم د پلي کيدلو وړ وي.

### د خپلواکه پروژو لپاره د پروژې معلوماتي پاڼه

43. د خپلواکه پروژو او يا هم پروګرامونو لپاره د پروژې معلوماتي پاڼې د کنسپټ پاڼو د تاييد څخه وروسته بايد د آسيا پرمختيايي بانک ويب سايټ ته پورته شي.د پروژې معلوماتي پاڼې په ډيرو قسطونولرونکي پروژه کې بايد د لومړي قسط لپاره د لومړی پور د حقيقت موندنې څخه وروسته ويب سايټ ته پورته شي او همدارنګه د هر يو قست د حقيقت موندنې څخه وروسته بايد دغه معلوماتي پاڼې پاڼې ويب سايټ ته پورته شي. که چيرته د حقيقت موندنې ماموريت تر سره نشي، نو د پروژې معلوماتي پاڼې بايد په هغه وخت کې ويب سايټ ته پورته شي چې د قسط لپاره لاسليک شوی رسيد د آسيا پرمختيايي بانک له لوري تر لاسه شي.

44. آسيا پرمختيايي بانک بايد د پروژې معلوماتي پاڼې نوی کړي، تر څو د پروژې د حالت په اړه خلکو ته معلومات ورکړي. او دغه نوي کول بايد د اړتيا په صورت کې لږتر لږه په کال کې يو يا دوه ځلي تر سره شي تر څو د پروژې کړنو، ستونزو او پايلو به اړه پرمختيا، او د پلی کولو کار جريان ته انعکاس ورکړل شي. که چيرته د آسيا پرمختيايي بانک په يو خپلواک پروګرام او يا هم پروژه څخه بندوي نو بايد دغه د پروژې معلوماتي پاڼه کې دغه پروژې دبندولو دليلونه وليکي. د بندولويا لغوه کولوڅخه تر دولسو ۱۲ مياشتو پوري بايد د آسيا پرمختيايي بانک د لغوه شوي پروژې ريکارډ په ويب سايټ کې وساتي.

### د ټرلويا دولت له لوري تضمين شوي پروژو لپاره د پروژې معلوماتي پاڼې

45. آسيا پرمختيايي بانک به په خپل ويب سايټ کې د ټرلو پروژو لپاره د پروژې معلوماتي پاڼې خپل ويب سايټ ته په هغه وخت کې پورته کوي، کله چې دغه بانک پدې پوه شي چې دغه پروژه نړدې ده چې بورډ ته وړاندې شي، مګر دا پورته کول به د بورډ د نظر څخه ۳۰ ورځې څخه کم وخت مخکې ويب پاڼې ته پورته نشي. ددې لپاره چې يو ښه چاپيريال مو برابر کړي وي، نو د لومړي درجه پروژو لپاره د آسيا پرمختيايي بانک د بورډ د نظر لپاره وړاندې کولو څخه ۱۲۰ ورځې وړاندې دغه د پروژې معلوماتي پاڼې ويب سايټ ته پورته کوي.

46. آسيا پرمختيايي بانک بايد د پروژې معلوماتي پاڼې نوی يا اپډيټ کړي، تر څو د پروژې د حالت په اړه خلکو ته معلومات ورکړي. او دغه نوي کول بايد د اړتيا په صورت کې لږتر لږه په کال کې يو يا دوه ځلي تر سره شي تر څو د پروژې کړنو، ستونزو او پايلو به اړه پرمختيا، او د پلی کولو کار جريان ته انعکاس ورکړل شي. که چيرته د آسيا پرمختيايي بانک په يو ټرلي پروګرام او يا هم پروژه بندوي نو بايد دغه د پروژې معلوماتي پاڼه کې شامل کړي چې دوی دغه پروژې بنده کړی ده. د لغوه کولوڅخه تر دولسو

[10] PDS د پروژو د معلوماتو سند بديل دي، ځرنګه چې د 2005 پاليسي مطابق يوه اړتيا وه.

[11] د عموم مشر د رپورټ او وړاندیزونو د برخې په توګه به ورستنی ډيزاين او د ځارنې کاري چوکاټ به د اسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه کې خپور شي.

۱۲ میاشتو پورې د آسیا پرمختیایي بانک د لغوه شوې پروژې ریکارډ باید په ویب سایټ کې وساتي.

## متاثره خلکو او نورو مینه لرونکو وندې والو لپاره معلومات

47. ددې لپاره چې د متاثره خلکو او نورو مینه لرونکو برخه والو تر منځ د ښځو، غریبو خلکو او نورې اسیب پزیرو ډلوپه شمول خبرو ته لاره هموار شي، نو د خپلواکه او تړلې پروژو او پروګرامونو (د چاپیریال او ټولنیزو موضوعات پکې هم شامل دي) لپاره معلومات باید په داسې ډول، شکل او ژبه برابر کړای شي چې د ټولو لپاره د پوهیدلو وړ وي او ټول ورته لاس رسی ولري. آسیا پرمختیایي بانک باید له نړۍ څخه د پوراخیستونکو او مراجعیونو سره پدې کار وکړي چې دا یقیني کړي چې دغه معلومات ورته چمتو شوي دي او د پروژې د ډیزاین لپاره یې د خلکو فیډبیک یا عکس العمل غوښته کړي وي او د پروژې مرکزي ټکی پداسې ډول ډیزاین شوي وي چې د متاثره او نورو مینه لرونکو برخه والو تر منځ په دوامدار ډول اړیکه ټینګه شي. دا پروسه به د پروژې د تیاریو په لومړۍ مرحله کې پیل شي، اوپدې کې به د پروژې د ډیزاین لپاره ددوی نظریات شامل کړی شي، او ددغه نظریاتو شاملول به د پروژې د تیاریو، پروسس کولو او پلي کولو په هره مرحله کې شامل کړی شي. آسیا پرمختیایي بانک باید دا ډاډ تر لاسه کړي چې په پروژه او یا هم پروګرام کې د پلي کولو پر محال د برخه والو فیډ بیک ته ځای ورکړل شوی وي. او دا ډاډ باید هم تر لاسه کړي چې د پروژې د سکوپ او اغیزو په اړه د سترو بدلونو په اړه معلومات د متاثره خلکو او نورو مینه لرونکو برخه اخیستونکو سره شریک شوي وي.

48. ددې لپاره چې د ۴۷ مې فقرې غوښتنو ملاتړ وشي، نو آسیا پرمختیایي بانک به د پرمختیایي غړی هیواد د دولتونو او خصوص سکتور مراجعینو سره مرسته وکړي چې د یو پروګرام او یا هم د پروژې د اړیکو ستراتیژي ته وده ورکړي او دا وده ورکول به د متاثرو خلکو او نورو مینه لرونکو خلکو د ګډون او سلا مشورو ورکولو یوه مهمه برخه وي. دا ډول ستراتیژي به د پوراخیستونکو او مراجعینو سره مرسته وکړی، تر څو متاثره خلک د آسیا پرمختیایي بانک له لوري په ګوته شوي کار په پلي کولو او ډیزاین کولو کې ورشامل شي. او په پرمختیایي پروسه کې د ځایي خلکو او مدني ټولنې د ګډون د زیاتولو له لارې دوی عامو خلکو ته د معلوماتو لاسرسي ته وده ورکړی او د متاثرو خلکو سره څرنګه معامله تر سره کړي. او دا کار د بیلابیلو اسنادو په ښودولو سره تر سره کیږي، د بیلګې په توګه مشوره ورکولو او ګډون پلان او یا هم د پروژې د مدیریت کتاب. ۱- څه ډول معلومات باید ښکاره شي. ۲- د عامه یاداشت میکانیزم ډول، ژبه او وخت او ۳- د معلوماتو د ښکاره کولو او ویشلو د کار ترسره کیدلو او څارلو مسولیت.

## د پروژې دخونديتوب اسناد

49. د متاثرو خلکو په اړه د معلوماتو ښکاره کول د آسیا پرمختیایي بانک د چاپیریال او ټولنیز د خوندیتوب غوښتنې د خپلواکو او تړلې مرستو په اړه یو شان دي.

50. پور اخیستونکي او یا هم مراجعین باید د چاپیریال، بیا ځای پر ځای کیدولو او ځایي خلکو په اړه اړونده معلومات وړاندې کړي او پدې اسنادو کې به هغه معلومات هم شامل وي چې د ۵۱ څخه تر ۵۳ فقرې پورې ذکر شوي دي اوباید په ټاکلی وخت او ځای کې چمتو شي او همدارنګه په داسې ژبه ولیکل شی چې د خلکو لپاره د پوهیدلو وړ وي[12]

### چاپیریال

51. د خوندیتوب د پالیسی د بیانیې په رنا کې د غوښتنو سره سم، دآسیا پرمختیایي بانک باید خپل ویب سایټ ته لاندې اسناد چې د پوراخیستونکو او مراجعینو له لورې چمتو شوي وي، پورته کړي:

(i) د د چاپیریال د اغیز ارزوني مسودې رپورټ د چاپیریال پورې اړونده لومړي درجه پروژې لپاره او دغه معلومات باید د بورډ د نظر ورکولو څخه ۱۲۰ ورځې مخکې پورته شي.

(ii) د چاپیریال د ارزوني او بیا کتنې چوکاټ مسوده، چې د ارزوني څخه د مخه د پلي کیدلو وړ وي.[13]

(iii) د د چاپیریال د اغیز ارزونهوروستنې مسوده او د چاپیریال لومړنۍ ازموینه چې د آسیا پرمختیایي بانک له لورې تر لاسه شوی وی.

(iv) یوه نوی شوی د د چاپیریال د اغیز ارزونهاو د چاپیریال لومړنۍ ازموینه او همدارنګه اصلاحي

[12] دغه معلومات د برشور یا د کتاب په توګه د هغه وګړو لپاره چې اغیزمن شوی دي، وړاندې کیدای شي. د نالوستو وګړو لپاره، د اړیکو نورې وسیلې کارول کیدای شي.

[13] که چیرې د ارزوني بل ماموریت ته اړتیا نه وي، نو د دولتي پروژو سند کیدای شي چې د مدیریت کمیتې ته بیا کتنې او یا د کارکونکو د لومړي کتنې وړاندې په ویب پاڼه کې خپور شي، او یا د پانګې اچونې د کمیتې د وروستنې ناستې څخه وړاندې د غیرې دولتي پروژو سند، څرنګه چې د پلي کیدو وړ وي، خپور شي.

کاريز پلان، کې چيرته د پروژوې د پلي کيدلو په وخت کې تيار شوی وی او د آسيا پرمختيايي بانک له لوري تر لاسه شوی وي.

(v) د چاپيريال د ځارنې رپورټونه چې د آسيا پرمختيايي بانک له لوري تر لاسه شوي وي.

### بيا ځای پرځای کيدل

52. د خوندیتوب پالیسی د بیانیې په رڼا کې د غوښتنو سره سم، د آسيا پرمختيايي بانک بايد خپل ويب سايټ ته لاندې اسناد چې د پور اخيستونکو او مراجعينو له لورې چمتو شوي وي، پورته کړي:

(i) د بيا ځای پر ځای کيدلو پلان او چوکاټ چې د پوراخيستونکو او مراجعينو له لوري منل شوی وي مخکې لدې چې تاييد شي (۱۳م فوټ نوټ)

(ii) د متاثرو خلکود احصايی د بشپړيدلو څخه وروسته د ځای پر ځای وروستنې پلان چې د پور اخيستونکو او مراجعينو له لوري منل شوی وی

(iii) يونوی او تازه د بيا ځای پر ځای کيدلو پلان او اصلاحي کاري پلان که چيرته د پروژې پرمحال برابر شوی وي او د اسيايي پراختيايي بانک له لوري تر لاسه شوی وي او

(iv) د بيا ځای پر ځای کيدلو د ځارنې رپورټونه چې د آسيا پرمختيايي بانک له لوري تر لاسه شوي وي.

### د يو ځای اصلي خلک

53. د خوندیتوب يا ساتنې د پالیسی بيانيې په رڼا کې د غوښتنو سره سم به د آسيا پرمختيايي بانک لاندې توکي چې د پور اخيستونکو او مراجعه کوونکو له لوري بشپړ شوي وي، ويب سايټ ته پورته کيږي.

(i) د ځايي خلکو لپاره د پلان مسوده او يا هم د ځايي خلکو د پلانولو چوکاټ چې د پور اخيستونکو او يا مراجعينو لخو تاييد شوی وي، مخکې لدی چې منظور شي. (فوټ نوټ ۱۳)

(ii) د ځايي خلکو لپاره وروستنې پلان چې د اسيايي پراختيايي بانک له لوري تر لاسه شوی وي.

(iii) د ځايي خلکو نوی شوی او اصلاح شوی پلان

(iv) کاري پلان، که چيرته د پلی کيدلو پر محال تيار شوی وي او د اسيايي پراختيايي بانک له لوري تر لاسه شوی وي او

(v) همدارنګه د ځايي خلکود ځارنې رپورټونه چې د دغه بانک له لوري تر لاسه شوي وي.

### د هيواد د ساتنې يا خوندیتوب سستم

54. د ساتنې د پالیسي د بيانيې په رڼا کې د غوښتنو سره سم به د آسيا پرمختيايي بانک به لاندې توکي خپل ويب سايټ ته پورته کوي، تر څو د دغه بانک له لوري مرسته کيدونکی پروژو لپاره د هيواد د خوندیتوب سستم پلي شي.

(i) د عامه خلکو نظريات، د اندول توب مسوده په ملي، ولايتي، سکتوري او د ايجينسي په کچه د منل کيدو ارزوني مسوده او دا ارزونه تر بشپړو پورې تر سره کيږي

(ii) د اندول توب او منل کيدلو د ارزوني رپورټونه تر بشپړيدولو سره سم، اوهمدارنګه که چيرې شتون ولري نو نوی شوی ارزوني تر څو د هيواد خوندیتوب په سستم کې بدلونونو ته انعکاس ورکړي.

(iii) د اندول توب او منل کيدلو د ارزوني وروستني رپورټونه، چې د بشپړيدلو سره سم تياريږي

(iv) نوی شوی وروستني ارزوني تر څو د هيواد خوندیتوب په سستم کې بدلونونو ته انعکاس ورکړي، که چيرې دا شتون ولري نو د بشپړيدولو سره سم تياريږي.

55. د پروژې په کچه د منل توب ارزوني ښکاره کول يا خپرول به د عادي خوندیتوب لپاره د اسنادو د ښکاره کولو پروسه چې چې د ۵۱-۵۳ فقرو کې يې يادونه وشوه، تعقيبيږي.

56. لومړنی د فقر او ټولنيزه څيړنه (IPSA)د ټولو پانګوني پروژواو پروګرامونو لپاره تر سره کيږي، تر څو فقر پراختيا او په هيواد کې اوسنې ټولنيزې موضوعګاني په ګوته کړي، د بيلګې په توګه مشوره ورکول، تياری ډيزل، د جنسيت يا جنډرته وده ورکول، ټولينيز خوندیتوب تر سره کول او همدارنګه نور ټولنيزخطرونه چې د پروژې د ډيزاين پر محال په ګوته کولو ته اړتيا لري. دآسيا پرمختيايي بانک بايد لومړنی د فقر او ټولنيزه څيړنه د خپلواکه پروګرام او يا پروژې د کنسپټ پاڼې د تاييد څخه وروسته خپل ويب سايټ ته پورته کړي. د دولت لخوا تظمين شوی يا تړلي پروژې لپاره بايد IPSA د قرضې د تاييد د پروسې نه وروسته د آسيا پرمختيايي بانک ويب سايټ ته پورته شي.

## دتخنيکي مرستې رپورټونه او د تخنيکي مرستې لاندې برابرشوي رپورټونه

57. د تخنيکي مرستې رپورټ يو داسې سند دی چې د آسيا پرمختيايي بانک له لورې تخنيکي مرستې او بوديجې ورکول پکې تشريح شوي دي. د اړونده اداري د تاييد څخه وروسته

باید د آسیا پرمختیایي بانک تخنیکي رپورټونه ویب سایټ ته پورته کړي.[14] او همدارنګه ددې د بشپړیدلو وروستني رپورټونه باید هم ویب سایټ ته پورته کړي چې د تخنیکي مرستې لخوا تیار شوي وي. لکه څرنګه چې د پالیسي او مشورتي تخنیکي مرستې او د وړتیالوړولو تخنیکي مرسته کې شاید حساسې موضوع ګاني شاملې وي، نو د آسیا پرمختیایي بانک باید دولت ته دا فرصت ورکړي چې د وروستنیو تخنیکي مرستو رپورټونود ښکاره کولو یا خپرولو په اړه خپلې نیوکې وکړي.د ښکاره کولو په اړه د پالیسي احتمال شتون له املـه کموالی او یا ددغه اسنادو د خپرولو څخه ډډه کول، به د پالیسي د استثناالتو پر بنسټ تر سره کیږي.

## د جمهور رییس رپورټ او سپارښتنې او مرستندویه اسناد

58. د جمهور رییس رپورټ او سپارښتنې(RRP) د آسیا پرمختیایي بانک د پروګرامونو او پروژو لپاره د تصمیم نیولو سند دی چې د تایید لپاره بورډ ته وړاندې کیږي. د آسیا پرمختیایي بانک باید خپلواکه پروژو RRP په هغه وخت کې به ویب سایټ کې خپور کړي په کوم وخت کې یې چې بورډ غړو ته لیږدول کیږي او د غړو هیوادونو هوکړې ته لیږدول کیږي. که چیرې هیواد پدې هوکړه ونه کړه چې دغه RRP د تایید څخه د مخه خپور شي نو بیا باید آسیا پرمختیایي بانک د بورډ د تایید څخه وروسته دغه آر آر پي ویب سایټ ته پورته کړي. په عین وخت کې د معلوماتو ښکاره کول په هغه وخت کې پلي کیږي کله چې د آسیا پرمختیایي بانک پروژو او پروګرامونه پر سر خبرې اترې تر سره شوي وي او یا د پالیسي د اعتبار د پیل نیټې څخه وروسته. د خپلواکه پروژو لپاره د پروژې اداري کتاب، چې د پلی کیدلو معلومات یې پکې ذکر کړي وي، په شمول مرستندویه اسناد باید بیل ښکاره شي او عین وخت کې چې RRP د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته کیږي، دغه اسناد باید د بریښنایي لینک له لارې ورسره ونښلول شي. او که داسې نه وي نو په پالسي کې دا داسې اسناد شامل شي.[15] د خپلواکه پروژو لپاره به د آسیا پرمختیایي بانک د RRP لنډه شوی ډول د بورډ د تایید څخه وروسته خپل ویب سایټ ته پورته کړي. پدې کې به محرم معاملاتي معلومات او د آسیا پرمختیایي بانک د پروژې ارزونه یا د پیسو د لیږد خطرونه شامل وي.

## قانوني تړونونه

59. د آسیا پرمختیایي بانک باید د خپلواکه پروژو ټول هغه قانوني تړونونه ویب سایټ ته پورته کړي چې د اعتبار نیټه یې پیل شوي وي او یا هم د لاسلیک کولو نیټې څخه وروسته وي. مګر ددې اسنادو څخه باید هغه معلومات لرې د بحث پر محال لرې کړای شي چې د پالیسي په ۹۷ مه فقره د استثنا سره برابروي.[16] که چیرته د پور اخیستونکو موافقه وه نو د آسیا پرمختیایي بانک کولای شي چې قانوني تړون مسوده ښکاره کړي او دغه بانک به دغه اسناد د تغیراتو راوستلو په صورت کې د دوه اونیوپه موده کې ویب سایټ ته پورته کولای شي، وروسته تر دې چې هغه معلومات تري لرې کړي چې د ۹۷ مې مادې د استثنا سره سمون خوري.

60. د آسیا پرمختیایي بانک باید هغه خپلواکه پروژو لپاره قانوني اسناد چې د ۱۹۹۵ زیږدیز کال د جنورۍ د لومړۍ نیټې او ۲۰۰۵ کال د سپټمبر لومړۍ نیټې تر منځ وي او دغه تړونونو کې بدلونونه راوستل به د غوښتنې سره سم دغه معلومات محرم کیږي کله چې د خبروپر محال د دولت لخوایي غوښتنه وشي.

61. د خپلواکه پروژو قانوني تړونونه او په هغوی کې بدلونونه چې د ۱۹۹۵ کال د جنورۍ د لومړنۍ نیټې څخه مخکې وي، نو د آسیا پرمختیایي بانک د دولت هوکړې ددغه اسنادودچمتو کولو څخه مخکې اړتیا لري.[17]

## د پروژې د حساب مالی تفتیش

62. د آسیا پرمختیایي بانک به خپل ویب سایټ ته د خپلواکه پروژو چې خبرو او بحث لپاره ورته بلنه ورکړل شوي وي، پروژې ټول کلني حسابونه پورته کوي او یا هم د پالیسی د اعتبار د ورځې د پیل څخه وروسته خپرولای شي[18]

[14] د تخنیکي مرستې پروژو د چمتو کولو لپاره تر 1.5 میلیونه ډالره، د تخنیکي مرستې د رپورټ او د سند پاڼه باید د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه د تصویب سره سم خپره شي.

[15] د بیلګې په توګې، حقوقي هوکړه

[16] د آسیا پرمختیایي بانک د غیري دولتي پروژو حقوقي ژمنې ته ورسید، او یا دغه ډول ژمنې یې تعدیل کړي. په دغو کې همدارنګه د ګډ تمویل سوداګریزې هوکړې هم شاملې وي.

[17] که چیرې اړونده حکومت د دغه ډول ښکاره کولو په اړه په 30 ورځو کې د اسیا پرمختیایي بانک ته خبر ورنکړي، نو د آسیا پرمختیایي بانک به دغه ډول معلومات او تړون غوښتونکي ته د غوښتنې په 60 ورځو کې ښکاره کړي.

[18] د پروژو د کلني تفتیش حسابونو د ښکاره کولو پروسیجر به د هر پور اخیستونکي سره وخیرل شي او هوکړه به پرې وشي او د هرې پروژې د پور برخه به وګڼل شي.

## ستربدلونونه

63. د آسیا پرمختیایي بانک به هغه اسناد چې د پروژې د پراختیا په خاطر یکې لوي بدلونونه راغلي وي، د بورډ ته د تایید لپاره د لیږلو څخه وروسته ویب سایټ ته پورته د تایید نه وروسته پورته کوي. د ټرلي یا د دولت لخوا تضمین شوي پروژو لپاره یې لنډیز ډول چې محرم د معاملې معلومات یکې نه وی، به ویب سایټ ته پورته کوي.

## د پالیسي پر بنسټ پورونو او مرستو د قسط ورکول لپاره مهالني رپورټونه

64. د قسط د ورکولو لپاره محلني رپورټ د بیا کتنې او د ارزولو لپاره لیږل کیږي چې د پالیسي پر بنسټ د پرمختیایی غږو هیوادونو د پورونو او مرستو سره سمون خوري. د آسیا پرمختیایي بانک باید د بورډ او مدیریت د تایید څخه وروسته دغه ډول رپورټونه په ویب سایټ کې خپور کړي.

## د پای رپورټونه

65. د آسیا پرمختیایي بانک باید د تایید څخه وروسته د پروژې، پروګرام او تخنیکي مرستې د پای رپورټونه د بورډ غږو ته د لیږلو وروسته ویب سایټ ته پورته کړي. د ټرلي پروژو لپاره د بشپړیدلو رپورټ چې غزول شوی کلنې د بیا کتنې رپورټ هم ورته وایي، باید په لنډو ډول سره پداسې حال کې چې سوداګریز ډول سره حساس محرم معاملاتي معلومات تري لرې شوي وي، ویب سایټ ته پورته کړي.

# پروژو اوپروګرامونو پورې نور اړونده معلومات

## خپلواکه ارزونه

66. د آسیا پرمختیایي بانک باید د ازادو ارزونو هغه لیست چې د ددې بانک د ارزوني خپلواکه څانګېلخوا پلان شوی وي،خپل ویب سایټ ته پورته کړي. او دا لیست د درې کلن څرخیدونکي پروګرام د کار پر بنسټ چې د بورډ لخوا تایید شوی وي، برابریږي.

67. د آسیا پرمختیایي بانک باید ټول د خپلواکه ارزوني رپورټونه د بورډ او مدیریتي غږو ته د لیږلو څخه وروسته ویب سایټ ته پورته کړي، پرته د ارزوني د خپلواکه اداري کلني د ارزوني رپورټونه چې دا په د بورډ د پراختیایی موثریت کمیټې د بحث نه وروسته ویب سایټ ته پورته کیږي. د دولت لخوا تضمین شوي یا ټرلي کارونو د ارزونولپاره ډول پرته له هغه سوداګریز ډول حساسو او محرم سوداګریز معلومات.

68. هغه د ارزوني رپورټونه چې د پراختیایي موثریت کمیټې لخوا پرې بحث شوی وي، د آسیا پرمختیایي بانک یې باید د غونډې لنډیزبورډ ته د لیږلو وروسته خپل ویب سایټ ته پورته کړي. که چیرته شتون ولري، نو د آسیا پرمختیایي بانک به ټول د مدیریت غږو د ارزوني په اړه عکس العمل هم ویب سایټ ته پورته کړي او پدغه هکله د ارزوني خپلواکه څانګېنظرونه هم پکې شامل شي.

## د ګډ تمویل معلومات

69. د آسیا پرمختیایي بانک باید خپل ویب سایټ ته د هغه پروژو لنډیز چې ګډ تمویل ته اړتیا لري، ویب سایټ ته پورته کړي. که چیرته شتون ولري نو د رسمي ګډ تمویل پروژو معلومات، د بیلګې په توګه اصول او مقررات باید په اړونده د تخنیکي مرستې په رپورټونو کې او یا هم د جمهور رییس رپورټ او سپارښتنې (RRP) کې چمتو کړای شي او ویب سایټ ته پورته شي. د پروژې خانګړي ګډ تمویل ټرون، د چوکاټ ټرونونه، او د خیراتي صندوق ټرونونو په شمول دغه ډول ګډ تمویل پروژو لپاره باید د آسیا پرمختیایي بانک د ګډې مرستې ټرون چمتو کړي. چې دغه ټرون به د آسیا پرمختیایي بانک ، دوه اړخیز او یا هم څو اړخیز ګډ تمویلوونکو له لوري لاسلیک کیږي. او دغه ټرونونه به د غوښتنې پر بیست برابریږي، که نه نو د ګډ تمویلوونکو د نیوکې سبب ګرځي.

## ددرغلی په وړاندې معلومات

70. د آسیا پرمختیایي بانک د رونټیا او فساد ضد اداره به خپل کلنی رپورټ د بشپړولو څخه وروسته ددغه بانک ویب سایټ ته پورته کوي.[19] او پدې کلني رپورټ کې به د پلټنو په اړه ټول احصایوي معلومات شامل وي اوارزښت لرونکي سپارښتنې، هغه موضوعات چې د پلټنو پر محال رپورټته

[19] OIA د آسیا پرمختیایي بانک ټاکل شوی مرکزی تن دی چې د د اسیا پرمختیایي بانک د تمویل شویو فعالیتونو او کارکونکو د درغلي، فساد او د آسیا پرمختیایي بانک د فساد ضد پالیسي دنورو تخطیو په اړه معلومات ترلاسه کوي.

شوي وي او د پروژې د تدارکاتو اړونده کتنه شامل وي. د آسیا پرمختیایي بانک به هغه ټول د تدارکاتو اړونده رپورټونه چې د رونټیا او فساد ضد ادارهلخوا تر سره شوي وي، د بشپړیدلو څخه وروسته ویب سایټ ته پورته کړي. د رونټیا او فساد ضد اداري رپورټونه باید ددې لپاره تیار وي چې هغه معلومات چې د پالیسی په استثنا کې شامیلیږي تر لرې کړای شي. د آسیا پرمختیایي بانک کیدای شي چې ددغه پلټنو پایلې د دغه بانک غړو دولتونو سره شریک کړي.

71. د آسیا پرمختیایي بانک باید ټولو خواووسره هغه معلومات او نور هغه اړین مواد چې دوی باید پرې پوهه شي، چې دغه معلومات د آسیا پرمختیایي بانک ، غړي هیوادونو، نورو ځوارخیزو بانکونو او دوه اړخیز تمویلوونکولخوا منع شوي وي. د آسیا پرمختیایي بانک باید دخپل ویب سایټ د سرغړونې په برخه کې د لاندې شیان ځای پر ځای کړي. ۱- د هغه ادارو نومړو چې د تړونونو ځخه یې سرغړونه کړي وي. ۲- د هغه ګروپونو نومړو چې د فساد ضد پالیسي (دغه پالیسي په ۱۹۹۸ کال چې جوړه شوی او تر اوسه پکې بدلونونه راغلي دي) څخه يي د دوهم ځل لپاره او یا هم په تکراري ډول سره سرغړونه کړي وي. ۳- هغه بندیز لګول شوي ګروپونه چې د هځو سره سره هم ورسره اړیکه نشي ټینګیدلای. او ۴- هغه ګروپونه چې دآسیا پرمختیایي بانک د تړون اود نورو ځو اړخیز پراختیایي بانکونو او متقابل بندیز سره سم پرې بندیز لګول شوی وي.[20]

## پالیسي ګانې او ستراتیژي ګانې

### د عامه سلا مشورو اړونده پالیسي ګانې او ستراتیژي ګانې

72. د خوندیتوب ، سکتور او محتوا د پالیسي او ستراتیژي ته وده ورکولو او بیا کتنې لپاره د آسیا پرمختیایي بانک د خپلو برخه والو او نورو مینه لرونکو برخه والو ګډون په لټه کې دی. د آسیا پرمختیایي بانک به دا په خپل ویب سایټ کې هغه پالیسي ګانې او ستراتیژیګانې په ځرخیدونکي ډول سره د ۱۲ میاشتو لپاره د وده ورکولو او یا هم د بیا کتنې لپاره خپرې کړي. د آسیا پرمختیایي بانک باید په خپل ویب سایټ کې هغه د مشورتي پلانونه د تیارولو وروسته شریک کړي چې د خپلو بهرني مینه والو سره مخامخ لیدنې هم پکې تر سره کوي. او دغه بانک به لږ تر لږه د پالیسي ګانو او یا هم ستراتیژیګانو لپاره یوه مشورتي مسوده ویب سایټ ته پورته کړي. دغه بانک باید د پالیسي ګانو او ستراتیژیګانو کاري پانې او وروستنې غوښتنلیکونه چې د عامه مشورې د پروسې څخه او په عین وخت کې د بورډ د غړو ترمنځ ځرخیدلي وي، به ویب سایټ ته پورته کوي. دغه غوښتنه یوازې هغه پالیسي ګانو او ستراتیژیګانو د کاري پانو او وروستنې غوښتنلیکونو باندې د پلي کیدلو وړدي چې د بورډ غړو تر منځ تر منځ خپره شوي وي او یا هم ددغه پالیسي د اعتبار د نیټې د پیل څخه وروسته نیټې څخه.

### نورې پالیسي ګانې او ستراتیژیګانې

73. د آسیا پرمختیایي بانک باید هغه وخت د ستراتیژي او پالیسي پانې ویب سایټ ته پورته کړي چې تایید او لاسلیک شي.

### د غوندې لنډیز

74. د هرې پالیسي او یا هم ستراتیژي لپاره د غوندې لنډیز چې د بورډ رسمي غوندې لخوا تایید او لاسلیک شوي وي، باید د وروستي ځل لپاره د بورډ غړو ته لیږلو څخه وروسته باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي.

## عملیاتي اصول او پروسیجرونه

75. کارکوونکو ته د لیږدولو څخه وروسته به د آسیا پرمختیایي بانک د عملیاتي کتاب یا منول څېرکي ( د بانک پالیسي ګانې او عملیاتي پروسیجرونه)، د پروژې عملیاتي لارښودنې او د کارکوونکو کوچنې کتابونه، خپل ویب سایټ ته پورته کوي.

## نور معلومات

### تدارک

76. د آسیا پرمختیایي بانک باید لاندې معلومات او اسناد خپل ویب سایټ ته پورته کړي:

(i) ټولې هغه خپلواکه پروژې چې د آسیا پرمختیایي بانک د مالي مرستې لپاره برابرې شوي دي، د پیژندنې څخه تر د بورډ لخوا تاییدیدلو پورې

[20] د منع شوې تصمیمونه د پلي کولو ګډ ټرون، 9 اپریل 2010، د آسیا پرمختیایي بانک، د افریقا پرمختیایي بانک، د بین الامریکا پرمختیایي بانک، د اروپا د بیارغونې او پرمختیا بانک، او د نړیوال بانک ډله: http://www.adb.org/documents/agreement-mutual-enforcement-debarment-decisions

(ii) د پروژې لپاره د پور اخستونکو د تدارکاتو پلان، چې د پروژې د اداري کتاب ګوتې یوه برخه ده.[21] او پدې کې لاندې شیان تشریح کیږي. الف-د توکو، کار، مشورتي او نورو خدماتو هریو ټرون چې د لومړنۍ ۱۸ میاشتو پروژې لپاره اړین دي. ب- د هر ټرون لپاره د تدارکاتو وړاندیز شوی میتودونه. ج- د آسیا پرمختیایي بانک پلی کیدونکي د بیا کتنې پروسه

(iii) د پور اخستونکي لخوا د تدارکاتو د پلان نوي کول (لږ تر لږه د پروژې د دوران پر محال په کال کې یو ځل تر سره شي)

(iv) ټول هغه بلنلیکونه چې د یوځانګړي یاداشت لرونکي وي او د پلي کیدونکي ادارو او د آسیا پرمختیایي بانک له خواوی ددې لپاره چې خپله لیوالتیا پکې وښایي، دوباره یې وړ وګڼي او یا د نړیوالې د تدارکاتو د داوطلبۍ لپاره وی او یا هم د مشورتي دندو لپاره وي.

(v) ټول هغه ټرونونه چې د آسیا پرمختیایي بانک د حساب کتابونو ته داخلیږي، نو د ټرون کونکي نوم، د ټرون کوونکي تشریح، د ټرون د پیسو کچه چې د آسیا پرمختیایي بانک لخوا ورکول کیږي او د هر یو داوطلب نوم چې د داوطلبۍ په پروسه کې یې برخه اخیستلې وي.

(vi) د آسیا پرمختیایي بانک د تدارکاتو اداري ته د درناوي لپاره، د پروپوزل او یا هم داوطلبي لپاره بلنلیک او یا هم هغه ټرون چې په لویه کچه تدارکاتي کړنو لپاره ورکړل شوی وي.

## داسیا پراختیایي صندوق څخه مرسته ترلاسه کوونکي هیوادونو د کړنو ارزونه

77. د آسیا پرمختیایي بانک د فراغت پالیسي د آسیا پرمختیایي وجوه د سرچینو لپارهمستحق والی په ګوته کوي.[22] د مستحق هیوادونو لپاره، د کړنو پراساس د ځانګړني پالیسي د پیسو ځانګړي کولو لپاره اصول او مقررات ټاکي.[23] هر هغه هیواد چې د آسیا پرمختیایي وجوه سرچینو ته لاسرسی ولري، نو د آسیا پرمختیایي بانک باید ددغه هیواد د کړنو کلنی رپورټ خپل ویب سایټ ته پورته کوي چې پدې کې باید د کړنو اندازه د شمیرو پوسیله ښودل شوي وي. د هیواد د پالیسي او ادارو ارزوني لاربښود باید د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي.

## کلنی رپورټ، اقتصادي معلومات او ریسرچ

78. دآسیا پرمختیایي بانک باید خپل کلنی رپورټ او همدارنګه د اسیا پراختیایي کتنه،د اسیا پراختیایی کتنې نوی شوي بڼه، او مهم شاخصونه چې اقتصادي، ټولنیزه ډاټا، تحلیل او وړاندوینه پکې شامل وي، ویب سایټ ته پورته کړي.

79. د آسیا پرمختیایي بانک به همدارنګه د انلاین کتابونو، کنفرانس پانو، دوره یي معلومات، رپورټونه، ځیرني او همدارنګه تخنیکي لنډې لیکنې چې ځیرنې، رپورټونه او تحلیل پکې شامل وي، لپاره کیټالوګ ویب سایټ ته پورته کړي.

## اداري او نور معلومات

80. د آسیا پرمختیایي بانک باید لاندې معلومات او اسناد خپل ویب سایټ ته پورته کړي:

(i) د آسیا پرمختیایي بانک د لخوا تیار شوی رسمي سند یا ټرون (چارټر)

(ii) د آسیا پرمختیایي بانک خپل قوانین

(iii) د آسیا پرمختیایي بانک د ګورنرز بورډ اصول او مقررات

(iv) د آسیا پرمختیایي بانک د بورډ اف ډایرکټرزیا مدیره هیت اصول او مقررات

(v) د آسیا پرمختیایي بانک او د فلیفاین جمهوري دولت تر منځ ټرون ددغه بانک د مرکزي دفتر په اړه

(vi) د کوربه هیواد د منلو ټرونونه دآسیا پرمختیایي بانک او غړو هیوادونو تر منځ

(vii) د آسیا پرمختیایي بانک غړو نوملړ، د هغوي لخوا اخیستل شوی سرمایه اود رایه ورکولو توان

(viii) د آسیا پرمختیایي بانک اداري تشکیل

(ix) د ګورنرز د بورډ د غړو نوملړ

(x) د مدیره هیت د غړو نوملړ او د هغو د رایه ورکولو ډلې

(xi) د مدیره هیت د کمیټو نوملړ او د هغو غړي

(xii) د آسیا پرمختیایي بانک د مدیریت او مشرتابه غړو نوملړ

(xiii) د پورتني هر یو د اړیکې معلومات

[21] د RRP او د اړونده سندونو، د پروژو د اداري د لاربښود په ګډون د بشکاره کولو د وخت لپاره 58 پراګراف وګورئ.

[22] د آسیا پرمختیایي بانک، 2008. د 1998 کال د آسیا پرمختیایي بانک د فراغت پالیسي بیاکتنه. مانیلا، د آسیا پرمختیایي بانک. د ودی په حالت کې غړیو هیوادونو د آسیا پرمختیایي بانک د فراغت یوه پالیسي، کوریګندوم 1. مانیلا.

[23] د آسیا پرمختیایي بانک 2008. د اجرائتو په بنسټ د آسیا پرمختیایي بانک د وجوه د سرچینو تخصیص. مانیلا.

81. د آسیا پرمختیایي بانک باید د کلني غونډو او لیدنو جریان او همدارنګه د بورډ اف ګورنرز بحثونه او ویناوې د هر کلني غونډې څخه وروسته د ۶۰ ورځو په جریان کې ویب سایټ ته پورته کړي. د اسیا پراختیایي بانک باید د بورډ اف ګورنرز پریکړه لیکونه چې د پالیسي د اعتبار د نیټې د پیل څخه وروسته پرې هوکړه شوې وي، خو دا په هغه صورت کې ویب سایټ ته پورته کېدای شي چې د مدیره هیت لخوا تایید یې د خپرولو اجازه ورکړل شي.

82. د بورډ د بحث نه وروسته به د آسیا پرمختیایي بانک د هر مالي کال لپاره د پروګرام کار او د بودیجه چوکاټ ویب سایټ ته پورته کوي.

83. د آسیا پرمختیایي بانک باید د بورډ د تایید نه وروسته د هیوادونوطبقه بندي ویب سایټ ته پورته کړي.

84. د مدیره هیت کارونه محرمانه دي.[24] دا پداسې حال کې ده چې د آسیا پرمختیایي بانک کولای شوی چې د غوښتنې په صورت کې د تشکیل څخه لس ۱۰ کاله وروسته خپاره کړي. او کولای شي چې دغه معلومات په بشپړ ډول او ټکي په ټکي خپاره کړي او وخت ورسره ذکر کړي چې دغه د مدیره هیت غونډې په کوم وخت کې تر سره شوې، خو ددغه معلوماتو څخه به هغه شیان لرې کړای شي چې د استثنا د پالیسي د حکم لاندې راځي.

85. د آسیا پرمختیایي بانک باید خپل ویب سایټ ته لاندې شیان پورته کړي. -۱ د بورډ د پاملرنې لپاره د راتلوونکو درې اونۍ کې د محال ویش برابرول، د بورډ د تایید نه وروسته د هرې لیدنې مهم ټکي یا میټنګ مینټس، چې دا باید لیدنې نه وروسته د ۶۰ ورځې په جریان کې ورواچول شي.

86. د آسیا پرمختیایي بانک باید په خپل ویب سایټ کې د بورډ د کمیټې او د بشپړ بورډ رپورټون پورته کړي، خو دا په هغه صورت کې چې د کمیټې لخوا وړاندیز شي او د بورډ لخوا تایید شي.

## مالي معلومات

87. د آسیا پرمختیایي بانک باید د عادي سرمایې سرچینې او ځانګړې بودیجې د تفتیش څخه وروسته مالی رپورټونه ددغه بانک ویب سایټ ته د آسیا پرمختیایي بانک دبورډ اف ګورنرز د کلني غونډې څخه مخکې، پورته کړي.

88. د بورډ د تایید نه وروسته باید لاندې شیان د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي:

(i) د آسیا پرمختیایي بانک د عادي سرمایې او ځانګړې بودیجې چې پدې کې د هرې بودیجې لپاره مالي ډاټا شامله ده، په اړه د مدیریت لخوا بحث او تحلیل

(ii) د تفتیش نه پرته درې میاشتنې مالي رپورټونه

(iii) د پرمختیایي غړو هیوادونو دپورونو خدمتونو په اړه کلنې رپورټ او

(iv) د هر مالي کال لپاره د آسیا پرمختیایي بانک بودیجه.

89. د آسیا پرمختیایي بانک باید ټول عامه غوښتنې پورې اړونده اسناد ویب سایټ ته په هغه وخت کې پورته کړي کله چې مالي مارکیټ قوانین او اصول غوښتنه وکړي چې دغه اسناد باید دولتي اداري سره ثبت شي.

## د استخدام معلومات

90. د آسیا پرمختیایي بانک باید خپل ویب سایټ ته لاندې شیان پورته کړي:

(i) د آسیا پرمختیایي بانک د معاشونو لومړنۍ جوړښت

(ii) د مدیریت او نورو کارکونکو د معاشونو د ټاکنې لپاره طرزالعمل

(iii) د مدیریت او بورډ غړو کلنې معاشونه

(iv) د ګمارنې، ځای پرځای کیدنې، بیا ځلې زیاتولو او د کارکوونکو د ساتلو په اړه د آسیا پرمختیایي بانک پراخه موخې او کړنلاره یا ستراتیژي.

د آسیا پرمختیایي بانک باید همدارنګه د کارکوونکو د استخدام څخه لږ تر لږه دوه اوونۍ مخکې ددغه دندو تشریح خپل ویب سایټ ته پورته کړي. د اداري محکمې یا ډلې هره یوه پریکړه به د آسیا پرمختیایي بانک ویب سایټ ته پورته شي او دا به په هغه وخت کې پورته کوي کله چې د د اداري ډلې لخوا سکرټر ته دا خبر ورکړل شي چې دغه پریکړه دې سایټ ته پورته شي.

[24] د آسیا پرمختیایي بانک 1966 وګورئ. د آسیا پرمختیایي بانک د ریپسانو د بورد قواعد او پروسیجر. مانیلا، نهمه برخه، همارنګه د دغه سند (iii)97 وګورئ

## د آسيا پرمختيايي بانک دمسوليت پيژندنې ميکانيزم په رڼا کې توليد شوي معلومات

91. د آسيا پرمختيايي بانک بايد هغه معلومات چې د مسوليت پيژندنې ميکانيزم په رڼا کې پداسې ډول تيار شوي وي چې د آسيا پرمختيايي بانک د مسوليت پيژندنې ميکانيزم د پاليسي سره سم برابر شوي وی او وخت پروخت يې بدلونونه راغلي وي، خپل ويب سايټ ته پورته کړي.

## د آسيا پرمختيايي وجوه بحث اړونده معلومات

92. په ټوليزه توګه، د آسيا پرمختيايي بانک هغه معلومات خپل ويب سايټ ته پورته کوي چې د اسيا پراختيايي صندوق د بشپړوالي او منځنۍ وخت بيا کتنې بحث پورې اړونده وي. د آسيا پرمختيايي بانک به همدارنګه غير مالي بحثونو پاڼې ډونر ته د ليږلو څخه وروسته ويب سايټ ته پورته کړي. د هرې غونډې څخه وروسته به دغه بانک د غونډو لنډيز ويب سايټ ته پورته کوي. د بورډ د تاييد څخه وروسته بايد د ډونرانو رپورټ د آسيا پرمختيايي بانک ويب سايټ ته پورته شي.

## بورډ ته وړاندی شوي نور اسناد

93. د آسيا پرمختيايي بانک بايد نور هغه اسناد چې د تاييد او معلوماتو لپاره يې د بورډ غړو ته ليږلي وي او په پاليسي کې نه وي،خو مديريت بورډ ته خبرورکړی وي او بورډ تاييد کړي وی، خپل ويب سايټ ته پورته کوي.

## د احتمالي ښکاره کولو استثنات

94. د معلوماتو د احتمالی ښکاره کيدنې څخه استثنا د ۹۷ مادي په څلورمه برخه کې او همدارنګه په ۱۰۷ مه ماده کې ځای پرځای شوي دي. دغه د استثنا لست د آسيا پرمختيايي بانک له لورې ددې په بنسټ برابر شوی دی چې د ښکاره کولو زيان به يې يوې ځانګړی ډلی ته د ښکاره کولو د ګټې څخه زيات وي.

95. که چيرته ويب سايټ ته د پورته کولو لپاره تيار، يوسند او يا يې هم يوه برخه يې، ددی له امله ويب سايټ ته پورته نشوه چې هغه معلومات يې لرل چې د استثنا د مادي سره يې سمون درلود، نو د آسيا پرمختيايي بانک بايد داسې حواله ورکړي چې دغه معلومات او سند ددغه اسنادو څخه لری کړای شوی، که چيرته داسې ونکړي نو د معلوماتو لرې کول ددغه استثنا څخه سرغړونه وي. [25] که چيرته داسې معلومات د غوښتنې په صورت کې يو چا ته ليږل کيږي، دغه هغه برخه چې دښکاره کولو څخه استثنا وي، بايد تری لرې شي او غوښتنه کوونکي بايد د معلوماتو د لرې کولو په علت باندې خبر کړای شي.[26]

96. د آسيا پرمختيايي بانک څخه بايد دا غوښتنه ونه شي چې تکراري او نامعقوله د معلوماتو غوښتنو ته د عين نفر، او يا اداري او يا هم ډلې لخوا وي، غاړه کيږدي او يا يې هم ومنې پداسې حال کې چې د آسيا پرمختيايي بانک ورته د لومړۍ غوښتنې څخه وروسته دغه معلومات برابر کړي وي او يا يې ورته دليل ويلی وي چې ولې دوی دغه معلومات ورته نشي برابرولای.

## اوسني معلومات

97. د ۹۹ مادي د مقراراتو پر بنسټ د آسيا پرمختيايي بانک بايد لاندې معلومات ښکاره نکړي:

**د سنجش او پريکړه کولو پروسه**

(i) داخلي معلومات که چيرې دا ښکاره کړای شي نو کيدای شي چې د آسيا پرمختيايي بانک په سنجش او پريکړه کولو پروسه د خطر سره مخامخ کړي. او دغه د خطر سره مخامخ کيدل د ګورنرانو، دوی ځای ناستي، د بورډ غړو، د ريسانو مشاورينو، د مديريت غړو، د آسيا پرمختيايي بانک کارکوونکو او د دغه بانک مشاورينو، د صادقانه نظرياتو او مفاهمې تبادلې څخه د مخنيوي له لارې وي چې پدې مفاهمه کې داخلي اسناد، هوکړه ليکونه او داسې نورې ورته مفاهمې شاملې دي.

(ii) تبادله شوي اسناد، چې د سنجش او پريکړې کولو پروسې لپاره تيار شوي وي او يا هم د هغه نه تر لاسه شوي وي او دغه داسنادو تبادله د آسيا پرمختيايي بانک او د هغه غړو او نورو ادارو ترمنځ چې دغه بانک پکې برخه لري، تر سره شوي وي. که چيرته دغه اسناد ښکاره شي نو داسې به وګڼل شي چې د آسيا پرمختيايي بانک ، غړو او نوروادارو تر منځ د سنجش او پريکړې کولو پروسه او د آسيا پرمختيايي بانک

[25] په اړونده ويب پاڼې کې به ليږی شوی سند ته اشاره وشي، چې بيا هم به د ليږی شوي يا اصلاح شو سند عنوان ته اشاره شوي وي.

[26] د بورد د ناستو متنونه، لکه څرنګه چې په 84 پراګراف کې ورته اشاره شوی ده، اصلاح شوي نه دي. که په دي برخه کې هر ډول معلومات د استثنا په ليست کې راشي، نو نه ښکاره کيږي.

وندې او په ځانګړي ډول د پرمختیایي غړو هیوادونود صادقانه نظریاتو او مفاهمې تبادله د خطر سره مخامخ شوی ده.

د مدیره پلاوي کتنې[27] چې د کټ مټ متن استثنا پکې وي ( چې په ۸۴ مه مادهکې راوړل شوي دي)، د پلاوي یا بورډ د لیدنو لنډیز چې په ۸۵ مه ماده کې او همدارنګه د ځانګړي پلاوي یا بورډ د غونډو لنډیز چې په ۴۰مه او ۷۴ مه ماده کې ذکر شوي.

**هغه معلومات چې محرم وي**

(iii) هغه معلومات چې په محرمانه ډول سره د بهرني اداري لخوا برابر شوي وي او که دغه معلومات بڼکاره شي نو کیدای شي چې دغه ډلې او یا بل غړي سره د آسیا پرمختیایي بانک اړیکو ته زیان ورسوي.

(iv) هغه معلومات (د ملکیت معلوماتو په شمول) چې د آسیا پرمختیایي بانک لپاره د یوې ډلې لخوا برابر شوي وي، که چیرې دغه معلومات بڼکاره کړای شي نو کیدای شي چې ددغه ډلې او یا هم بل چا سره چې ددغه معلوماتو سرچینه وه، سوداګریزې ګټو، مالي ګټو او نور د سیالۍ حالت ته زیان ورسوي. او یا هم هغه محرم سوداګریز معلومات ( هغه معلومات چې محرموالي او یا هم نه بڼکاره کولو تړونونو نه د د آسیا پرمختیایي بانک لخوا د خپل مراجعینو سره او یا هم د اړونده ډلو سره لاسلیک شوي وي)

(v) هغه معلومات چې د آسیا پرمختیایي بانک لپاره په محرمانه ډول سره برابر شوي وي، دټګی ځرګندونه، درغلی او یا هم د آسیا پرمختیایي بانک د درغلی ضد پالیسي څخه د سرغړونې او د بد سلوک یادونه پکې شوي وي او یا هم د اجازې د کچې څخه استثنا او یا هم د آسیا پرمختیایي بانک د کارکوونکو د اصولو او د پلټنو اصول په اړه معلومات وي او یا هم د هغه ډولې پیژندنه پکې وي چې دغه دعوه یې کړې وي اویا هغه چارواکي چې دغه ډول واک لري، خو په هغه صورت کې یې بڼکاره کولای شي دغه مسول چارواکي دا اجازه ورکړي چې د هغه یا د هغې نوم دې نشر شي.

**شخصي معلومات**

(vi) د پلاوي یا بورډ غړو، د ریسانو مشاورینو، د مدیریت غړو، د آسیا پرمختیایي بانک کارکوونکو او مشاورینو په اړه شخصي معلومات چې په بڼکاره کولو سره ددوی مشروع محرمیت ګټو ته زیان رسیږي. پدغه ډول معلوماتو کې د پلاوي یا بورډ غړو، د ریسانو مشاورینو، د مدیریت غړو، د آسیا پرمختیایي بانک کارکوونکود کارکولو اصول، د کړنوارزوني او شخصي روغتیایی معلومات شامل دي او همدارنګه د کارکوونکو د ګمارنې، د ټاکنې پروسو، شخصي اړیکې اود داخلي شخړو د حل غونډې، د دعوی میکانیزم، د پلټنو معلومات، د کارکوونکو په اړه د اجازې د کچې څخه استثنا، د کارکوونکو اصول، د مدیره پلاوي یا بورډ اف دایرکټر اصولو او مقراراتو په اړه معلومات پکې شامل وي.

**مالي معلومات**

(vii) مالي معلومات که چیرته بڼکاره شي نو کیدای شي چې د آسیا پرمختیایي بانک او یا یې هم کارونو مالي مشروع او سوداګریزو ګټو ته زیان ورسوي. او یا هم هغه مالي معلومات چې د پانګې او مالي مارکیټ ورسره حساسیت ورلري. پدې کې کیدای شي چې د آسیا پرمختیایي بانک د راتلونکو پورونو تخمین، مالي وړاندوینه، د آسیا پرمختیایي بانک د خزانې کړنو په اړه د افرادو د پانګونې د پریکړنو په اړه ډاټا، د پورونو ارزونې، د پورونو د ارزښتونو تحلیل، د پورونو کچه معلومول، د پوراخیستونکو او نورو مراجعینو د خطرونو ارزونه شامل وي.

(viii) هغه مالي معلومات چې کیدای شي چې په بڼکاره کولو سره یې د یو غړو هغه وړتیا ته زیان ورسیږي تر څو خپل اقتصاد اداره کړای شي.

**امنیت او خوندیتوب**

(ix) هغه معلومات که چیرته بڼکاره شي نو کیدای شي چې د یو چا ژوند، روغتیا، خوندیتوب په خطر کې واچوي، اوهر وګړي امنیت، د آسیا پرمختیایي بانک د سرمایې امنیت او خوندیتوب او یا هم د یو چا دفاع او ملي امنیت ته زیان ورسوي.

[27] د دغه پالیسي لپاره، د رییسانو د بورد کړنې د رییسانو د بورد یا د کمیټې د بورد په نوم یادیږي، او ټولو هغه بیانیو ته راجع کیږي چې د کمیټې د ناستو او یا د کمیټو د ناستو په مهال ثبت شوي وي، لکه د خبرو متن، د ناستو یاداښت، او آسیا پرمختیایي بانک د مدیریت، څانګو او د بورد د دارلانشاء ترمنځ په هر ډول هوکړو په ګډون، د بریښنایي اړیکو په ګډون

**قانوني او تحقيقاتي موضوعات**

(x) په ځارنوال او مراجعه کوونکي پوري اړونده معلومات( د آسيا پرمختيايي بانک مشاور اوی ا هم بهرني قانوني مشاور سره اړيکه نيول)، د ټګی ، درغلی، بد سلوک، د اجازی د کچې استثنا کول، د آسيا پرمختيايي بانک د پلټنو په اړه اصولو او نورو معلوماتو پلټنو پوري اړونده معلومات، که چيرې بنکاره شي نو دغه پلټنو ته، د قضا اداري او يا هم د سرغړوني پلي کيدونکي قانون ته زيات رسوي.[28]

**داخلی تفتيش رپورټونه او خيريه صندوق د تفتيش رپورټونه[29]**

(xi) (a) دآسيا پرمختيايي بانک د عمومي تفتيش کوونکي لخوا داخلي تفتيش، چې پدغه رپورټونو کې د داخلي سستم په اړه ډيرحساس معلومات شامل دي چې ددغه معلومات څخه دريمګړي ډله ناوړه ګټه پورته کولای شي تر څو د آسيا پرمختيايي بانک ته زيان ورسوي.[30] او (b)او يا هم د آسيا پرمختيايي بانک د بهرني تفتيش کوونکو لخوا د دغه بانک لخوا اداره کيدونکي خيريه صندوقونو په اړه ځانګړي د مالي تفتيش رپورټونه، چې عامو خلکو ته ددغه رپورټونو بنکاره کول به د پلي کيدونکي تفتيش د معيارونو څخه سرغړونه وي.[31]

## تاريخي معلومات

98. د آسيا پرمختيايي بانک لخوا مرسته شوي پروګرامونو، پروژو، پاليسي ګانو، ستراتيژيګانو او عامه کړنو په اړه هر ډول معلومات چې د آسيا پرمختيايي بانک لخوا د ۲۰ کلونو څخه مخکې تيار شوي وي او يا هم د دغه بانک لپاره تيار شوي وي، نو دغه ډول معلوماتو ته د تاريخي معلوماتو په سترګه کتل کيږي. تاريخي معلومات، پرته د بورډ يا پلاوي د غونډو معلومات، بايد د غوښتنې په صورت کې چمتو کړای شي.[32] مګر هغه معلومات به نه چمتو کيږي چې د استثنا په لست کې د ۹۷ مې مادې په (iv)–(vii), (ix)–(xi) او(b)(xii) کې شامل وي.

## عامه ګټه د پښو لاندې کول (مثبت د پښو لاندې کول)

99. د ۹۷ مې مادې د معلوماتو ډولونو چې بايد بنکاره نشي، که چيرته بهرني برخه وال د آسيا پرمختيايي بانک څخه غوښتنه وکړي چې يو خاص معلومات د عامه ګټې په خاطر بنکاره کړي، نو د عامه بنکاره کولو مشورتي کميټه به پدغه ډول غوښتنو باندې فکر کوي. د آسيا پرمختيايي بانک کولای شي چې غوښتل شوي معلومات بنکاره کړي که چيرته دغه بانک معلومه کړي چې ددغه معلوماتو په خپرولو عامه ګټه د زيان په پرتله زياته ده. ددغه ډول معلوماتو په اړه د عامه بنکاره کولو مشورتي کميټې سپارښتنې او يا هم انکار کول د بورډ يا پلاوي تاييد ته اړتيا لري او د نورواسنادو په اړه د رييس اجازې ته اړتيا ده.

100. که چيرته عامه ګټه زياته وي، خو دا چې د آسيا پرمختيايي بانک د يوې ډلې سره قانوني ژمنه کړې وي چې دغه معلومات په محرم ساتي، دغه معلومات به بنکاره ساتي، خو په هغه وخت کې يې بنکاره کولای شي چې د دغه ډله ورته اجازه ورکړي.

## د آسيا پرمختيايي بانک په لاسرسی د بنديز حق (منفي د پښو لاندې کول)

101. د آسيا پرمختيايي بانک دا حق د ځان سره خوندي ساتلې دی، چې پرته د ځانګړي شرايطو څخه، په عادي حالاتو کې معلومات بنکاره نکړي او دا په هغه وخت کې چې دغه بانک فکر کوي چې ددغه معلوماتو په بنکاره کولو سره کيدای شي چې بنکاره کولو د ګټې څخه يې زيان زيات دی. دغه حق يوازې د بورډ (پلاوي) لخوا تر سره کيدای شي. ■

---

[28] په دې کې کيدای شي چې د مصؤنيت، او د بانکونو د قوانينو او د چاپ د حقوقو قانون محدوديتونه شامل وي.

[29] د تفتيش نظرونه او مالي بيانيه عامه وګرځو ته د آسيا پرمختيايي بانک د کلنې رپورت د برخې په توګه خپريږي، او په استثناء کې نه راځي (87 پراګراف)

[30] د آسيا پرمختيايي بانک داخلي تفتيش او د تفتيش ټولې موندنې چې د منځنۍ او لوړ خطر په کچه تخمين شوی وي، د تفتيش له کميټی سره شريک کيږي.

[31] ځانګړي مالي صندوق بيانيې د ټمويل کوونکو د حسابونو مطابق جوړيږي (چې کيدای شي په عمومي ډول سره په متحده ايالاتو کې د حسابونو سره توپير ولري)، او په عمومي ډول سره تفتيش يې په متحده ايالاتو کې د منل شويو معيارونو مطابق ترسره کيږي (چې په متحده ايالاتو کې د پلي کيدو ور وي).دغه ډول د تفتيش معيارونه د حسابونو د معيار له مخې چې له متحده ايالاتو پرته بل ځای کې د منلو ور دي او مالي ګټې پکې په ګوته شوی وي، د مالي بيانيه بنکاره کول محدودوي، د بيلګې په توګه، هغه وګړي چې په فند کې ونډه لري او هغه وګړي چې د فند په مديريت او/يا اداره کې مسؤليت لري.

[32] د بورد کاري پروسه به د 40, 74, 84 او 85 پراګراف له مخې بنکاره شي.

7

د عامه اړيکو پالیسی 2011

# د عامه اړيکو کړنلاره

102. د پالسي د موخو د لاسته راوړلو لپاره په فعاله ډول عامه اړيکه ډيره مهمه وسيله ده. د برخه والو سره د اړيکو لپاره به لاندې روش يا لاره يو لارښود وي.

103. د آسيا پرمختيايي بانک به په دوامداره توګه خپلې عامه اړيکو کړنلاره قوي او پرمخ بوځي او پدې اړه به خپلو لومړيتوبونو او د برخه والو غوښتنو ته بدلون ورکړي. او په ځانګړي ډول سره د آسيا پرمختيايي بانک په لاندې کړنې سرته ورسوي:

(i) د عامه اړيکو کړنلارې پلي کول چې مرکزي پاملرنه يې تلپاتې،بشپړ او اغيزناکه اړيکه نيول دی چې دغه کړنلاره د مينه والو د اړتيا سره برابره ده.

(ii) د خپل ماموريت په اړه مفاهمه تر سره کول تر څو د فقر کچه راکمه کړي او هراړخيزه ودې ملاتړ وکړي او همدارنکه چې د پوهې بانک او په سيمه کې د پراختيا لومړنۍ غږ وي

(iii) يو شميرميتودونو او وسايلو کارول چې د نوی تکنالوژي څخه نيولې تر مخامخ اړيکه نيولو پورې او د نور قانوني کړنلارې چې د مينه والو ته په اغيزناک ډول سره ورسيږي.

(iv) او خپل شتون په نړيوالو، سيمه ايزو او ملي ميډيا کې په قوي کچه وساتي

(v) د پروژو په اړه مفاهمې ته وده ورکړي او ستراتيژيکي اړيکه نيولو ته وده ورکړي( د بحران اړيکه نيولو په شمول) اود ملګرو سره په ګډو پروژو کې ګډ اړيکه نيولو لپاره فرصتونه په ګوته کړي، او

(vi) داخلی اړيکه نيولو او په بهرنۍ اړيکه نيولو کې د کارکوونکو ورتيا لوړولو ته وده ورکول.

## د پام وړکتونکي

104. د آسيا پرمختيايي بانک ددې هڅه کوي چې په پراخه کچه د کتونکو سره په پراختيايي غړي هيواد کې او يا هم د پور نه اخيستونکو غړو سره اړيکه تينګه کړي. مهم کتونکي په لاندې ډول دي:

(i) دولتونه، د نظر پربنسټ مشران، پريکړه کوونکي، د پارلمان غړي په پراختيايي غړي هيوادونو کې او پور نه اخيستونکي غړو کې،

(ii) ميډيا

(iii) مدني ټولنه، په شمول، متاثر خلک او

(iv) اکاډوميک خلک.

د آسيا پرمختيايي بانک به د کتونکو يا اوډيانس په پروفايلونو او غوښتنو کې بدلون څاري او دې ته په کتلو سره به خپله د اړيکو ساتلو ستراتيژی برابروي.

## دپام وړ کتونکو ته د رسيدلو کړنلاره

105. د آسيا پرمختيايي بانک به خپل د نظراخيستلو سروې جاري ساتي د بيلګې په توګه درکلنې د ادراک سروې، او د بيلابيلو د فيډ بيک چينلونو کارول تر څو ددې سره مرسته وکړي چې د آسيا پرمختيايي بانک به دوامداره توګه خپلې د مفاهمې کړنو ته وده ورکړي.

106. د يوشمير وسايلو او تکنالوژي، لکه پرليکه ميډيا، ويب سايټونه، خبري رسنۍ، ټولنيزې رسنۍ، د ټولنو رسنۍ، ګرځنده تليفونونه، ملټي ميډيا چې پرليکه ويډيوګاني، انځورونه، چاپې اثار او خانګړي پروګرامونو په کارولو سره به آسيا پرمختيايي بانک خپل د پام وړ کتونکو يا اوډينسز سره په اړه کې شي او ورته به ورسيږي.

107. عامياته مخامخ اړيکې د بيلګې په ډول ليدنه، لنډ معلومات ورکول او د معلوماتو وړاندې کولو سربيره د ټولنې ميډيا لکه پوسټرونه، کوچنۍ رسالې او بروشورونه يا کوچنی کتاب ګي به د هغه خلکو لپاره چې تکنالوژي ته لاسرسي نه لري، دا د اړيکو نيولو د يوې بڼې وسيلې په توګه پاتې شي.

108. د آسيا پرمختيايي بانک به ددې زيار باسي چې په نړيوالو رسنيو کې خپل نوم د پخواپشان په لوړه کچه د فعاله ميډيا اړيکو ستراتيژي له لارې وساتي تر څو د خپل ماموريت، پاليسي ګانو، پروګرامونو، پروژو او د

پوهې توليداتو ته د رسنيو زيات پوښښ ورکړي. د آسيا پرمختيايي بانک به پدې کار وکړي تر څو ددې کارونه په سيمه ايزه او نړيواله کچه د ليدلو وړ وګرځي.

109. د آسيا پرمختيايي بانک به خپل اړيکو نيولو ته د پروژو په اړه پراختيا ورکړي او دغه د مفاهمې کړنې به په ګډو پروژو کې د ملګرو سره شريکې کړي.

110. د آسيا پرمختيايي بانک به د امکان تر بريده ډير معلومات ددغه بانک او عملياتو په اړه ويب سايټ ته پورته کړي. او ويب سايټ ته به په دوامدار ډول سره وده ورکول کيږي تر څو د کارونکو د غوښتنو او هيلو سره سم وي. د آسيا پرمختيايي بانک به همدارنګه خپل د چاپې خپرونو پروګرام پياوړی کړي، د خپل چاپې توکوويشل، پوهې ته وده ورکول، په پراخه کچه خلکو ته د معلوماتو رسول چې پدې کې د پراختيايي غړو هيوادونو ژبو ته ژباړه هم شامله ده، تر څو په سيمه کې د پوهې پر بنسټ اقتصاد ته وده ورکړل شي. د آسيا پرمختيايي بانک په دې ته دوام وکړي چې اصلي پوهې توکي د آسيا پرمختيايي بانک د کتابخانې د پروګرام له لارې د خلکو سره شريک کړي او په اغيزناکو چينلونو وده ته به پاملرنه وکړي تر څو د دغه بانک نشريو ته لاسرسي اسان کړي. ددې تر څنګ چې د آسيا پرمختيايي بانک خپل د پوهې توکي پر ليکه او چاپې بڼه وويشي، د آسيا پرمختيايي بانک به د يوې بلې وسيلې څخه کار واخلي چې هغه سيمه ايز او ملي کنفرانسونه جوړول او داسې نورو کړنې تر سره کول دي تر څو د پوهې توکي د خلکو سره شريک شي، د دولت د چارواکو اونورو مهمو کتونکو سره د نظرونو تبادله ده.

## ژباړه

111. د آسيا پرمختيايي بانک کاري ژبه انګليسي ده[33]. دا پداسې حال کې ده چې اسناد او نور معلومات بايد ډيری وخت نورو ژبو ته وژباړل شي تر څو برخه اخيستنه وهڅول شي او همدارنګه د خلکو د پوهې کچه زياته کړي او د آسيا پرمختيايي بانک لخوا مرسته شوې کړنو لپاره د خپلو برخه والو او نورو برخه والو ملاتړ زيات کړي[34].

112. د آسيا پرمختيايي بانک به ژباړې د ژباړې د هغه چوکاټ سره سم تر سره کوي چې په ۲۰۰۷ زيږديز کال کې يې جوړ کړي وو. پدې ډول ژباړو کې به لاندې معلومات شامل وي:

(i) د آسيا پرمختيايي بانک ټول کاروبار، پاليسی ګاني او ستراتيژيک خيال په ګوته کول او په پراخه کچه نړيوالو کتونکو او لوستونکو ته وړاندې کول

(ii) د عامه مشورو لپاره په ځانګړي ډول سره د متاثرو خلکو( ۴۷ مه ماده)

(iii) د ځانګړي هيوادونو، پروژو او پروګرامونو پورې اړونده

(iv) د اسيا پراختيايي ويب سايټ لپاره.

د ژباړې لپاره يې معيارونه د اړونده کتونکو او لوستنکو د پوهې کچه ده، هغه ژبه چې دغه خلک پرې پوهيږي، د ژباړې بديل، د ژباړې لپاره وخت او لګښته ته اړتيا ده. ■

[33] د آسيا پرمختيايي بانک. 1966. د هوکړې کول، د آسيا پرمختيايي بانک، مانيلا، ( 39.1 ماده)

[34] که چيرې د انګليسي ژبې او کومې بلې ژبې ته د ژباړل شوې سند تر منځ توپير وي، نو د انګليسي ژبه سند د اعتبار وړ دی.

8

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# د پلي کولو تنظیمات

## دندې او مسؤلیتونه

### مدیریت

113. د آسیا پرمختیایي بانک د عامه اړیکو د رهبري او څارنې د اغیز د لوړولو لپاره مدیریت کلیدي وندې لوبولې شي. مدیریت به د عامه اړیکو په فعالیتونو کې ګډون وکړي او داخلي اغیزمنې اړیکې به ترویج کړي، څو دا باوري شي چې کارکونکي د مدیریت د نظر او موقف څخه خبر دي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته به د مدیریت د څارنې د څانګې په توګه دنده ترسره کړي تر څو چې د پالیسي د ښکاره کولو اړتیا تفسیر، څارنه او بیا کتنه ترسره کړي.

## ټولې څانګې او دفترونه

114. د آسیا پرمختیایي بانک ټولې څانګې او دفترونه به د پالیسي د پلي کولو مسؤلیت په غاړه لري. د آسیا پرمختیایي بانک کلیدي اړیکي نیونکي، د څانګو او دفترون مشران، د هیواد د رییسانو او د دفترونو د مشرانو په ګډون به په فعاله توګه د بهرنیو وګړو سره اړیکې نیسي او د آسیا پرمختیایي بانک د هوډ او موخو په اړه د پوهاوي د لوړولو په هڅو کې به ګډون کوي او د دخیلو اړخونو باور به را منځ ته کوي. د عملیاتو یا آپریشن کارکونکي به د دخیلو اړخونو د څانګړو پروژو په اړیکو کې کلیدي وندې ولوبوي، او دا به باوري کوي چې د ښکاره کولو اړتیا پوره شوې ده. دغه څانګه به د آسیا پرمختیایي بانک د عامه وګړو د معلوماتو د لاس رسي د حق په اړه د عامه، خصوصي سکتور او مدني ټولنې د وګړو د پوهاوي د لوړولو په ترویج کې کار وکړي. د آسیا پرمختیایي بانک د غیر دولتي موسسو او د مدني ټولنې مرکز به د مدني ټولنو سره د اړیکو ملاتړ کوي. د پوهاوي او د بهرنیو اړیکو څانګه به په ګډه کار وکړي څو چې د تولیداتو د پوهاوي په اړه د توکو خپرول لوړ کړي.

## د بهرنیو اړیکو څانګه

115. د بهرنیو اړیکو څانګه د پالیسي د منظم او دوامداره پلي کولو مسؤلیت په غاړه لري. د بهرنیو اړیکو څانګه به د مدیریت، څانګو او دفترونو او سیمیزو دفترونو سره له نږدې کار کوي څو چې بهرني دخیل اړخونه او عامه اړیکي په اغیزمنه توګه ترسره کړي. ددې لپاره چې د شته سرچینو په مرسته خپل فعالیت لوړ کړي، نو د بهرنیو اړیکو څانګه به خپله وندې تنظیم او کارونو ته به لومړیتوبونه ورکړي، څو چې د پالیسي ملاتړ وکړای شي.

### ښکاره کول

116. د عامه اړیکو څانګه د آسیا پرمختیایي بانک د کارکونکو تر منځ د معلوماتو د ښکاره کولو کلتور هڅوي او د هغه کارکونکو لپاره چې په فعاله توګه معلومات شریکوي، په دوامداره توګه امتیازات په پام کې نیسي.

117. د بهرنیو اړیکو په څانګه کې د عامه معلوماتو او ښکاره کولو واحد به د آسیا پرمختیایي بانک ټولو څانګو او دفترنو ته مشوره ورکوي او د پالیسي د ښکاره کولو د اړتیا څارنه به کوي. دغه واحد به همدارنګه هد عملیاتو د څانګې کارکونکو ته د پالیسي د ښکاره کولو د اړتیا په اړه لازمي روزنې دیزاین او ترسره کړي، او د کارکونکو امتیازاتو ته به د آسیا پرمختیایي بانک د پالیسي سره د مطابقت لپاره دوام ورکړي. دغه واحد به په مستقیمه توګه د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې د فعالیتونو ملاتړ وکړي، او د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې ته به د پالیسي د پلي کولو د پرمختګ په اړه د څارنې رپورټ سپاري (142 پراګراف). دغه واحد به عام خلک د عملیاتي اسنادو په اړه چې د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې شتون لري، خبروي. دغه واحد به همدارنګه د غوښتنو راټولولو د سیستم د ساتلو دنده د پالیسي د اړتیا په بنسټ په ترسره کوي.

118. د ویب پاڼې ډله به د واحد او د آسیا پرمختیایي بانک له څانګو او دفترونو سره به د اسنادو خپرولو او د معلوماتو پراختیا او د آسیا پرمختیایي بانک د ویب پاڼې د پلټنې د بڼه فعالیت په موخه ګډ کار کوي.

### ژباړه

119. د ژباړې کاري چوکاټ چې په 2007 کالي کې تصویب شو، د اسیا پرمختیایي بانک پد انګلیسي پرته په

نورو ژبو د معلوماتو د لاس رسي د ډيرولو لپاره چارې په ګوته کوي. په 2011 کال کې د دغه کاري چوکاټ د سرچينو د اغيز په ګډون بيا کتنه ترسره شوه.

120. د بهرنيو اړيکو څانګه به د آسيا پرمختيايي بانک په چوکاټ کې د ژباړې پروژو مديريت په غاړه واخلي، او عامه وګړو ته د ژباړو برابرولو کې مرسته وکړي، او د هغه اسنادو چې د بهرنيو اړيکو له لپاره ژباړل شوي دي، يو ريکارډ له ځانه سره وساتي. هر ميشت ماموريت به د بهرنيو اړيکو د څانګې په لارښوونې د وړو ژباړونکو او ايډيټرانو يوه ډله چې په هيواد کې کار وکړي، ولري. د بهرنيو اړيکو څانګه به د آسيا پرمختيايي بانک د څانګو تر منځ د شته ژباړو د خدمتونو په اړه معلومات او پوهاوی لوړوي.

### د ښکاره کولو لارښود کتاب او د پوهاوي د لوړولو توکي

121. د بهرنيو اړيکو د څانګې کارکونکي به د عامه اړيکو د پاليسي د ښکاره کولو لارښود کتاب[35] پراو په پراو سره نوي کړي، تر څو چې د آسيا پرمختيايي بانک کارکونکو ته د عملياتي معلوماتو او اسنادو د شريکولو په اړه لارښوونه ترلاسه کړي. د اړتيا په بنسټ د پوهاوي د لوړولو نور توکي به جوړ او نوي شي، تر څو چې د آسيا پرمختيايي بانک پور اخيستونکو او مشترکينو او نورو دخيلو اړخونه ته د پاليسي د احکامو د پلي کولو په اړه لارښونه وشي. ټول دغه مواد به د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه کې خپاره شي او په هيواد کې به په مناسب ډول د نورو وسيلو له لپاره خپاره شي.

### د هيواد په کچه د معلوماتو خپرول

122. د آسيا پرمختيايي بانک به د خپلو اساسي توليداتو په اړه پوهاوي د بانک د زيرمه يې کتابتون د پروګرام له لپاره خپروي. د آسيا پرمختيايي بانک د عامه معلوماتو د فعاليتونو اصلي موخه به د آسيا پرمختيايي بانک د عملياتو په اړه معلوماتو او خبرونو ته لاس رسي او ښکاره کولو لوړول دي. نوي کارپوهان علمي اداره، او نور پرمختيايي شريکانو سره به د پرمختګ په حال ګړي هيوادونو کې شراکت ته لومړيتوب ورکړل شي.

## استازي دفترونه او ميشت ماموريتونه

123. استازي دفترونه او د ميشت ماموريتونه د عامه اړيکو په برخه کې د لومړي کرښې په توګه وندې لوبوي، ځکه چې دوي اړونده وګړو سره نږدې دي، ددوي فعاليت او اقتصادي وړتيا، او په اړونده هيواد او سيمه کې چې دوي ميشت دي د کلتور او د اړيکو له واقعيتونو څخه خبر دي.

124. د استازي دفترونو او د ميشت ماموريتونو مشران د آسيا پرمختيايي بانک کليدي اړيکي نيونکي دي او په اړونده هيواد او يا سيمه کې د رسنۍ، د نظر لرونکو مشرانو او تصميم نيونکو سره د آسيا پرمختيايي بانک د فعاليت د هڅو پراختيا او وده په برخه کې کار کوي.

125. د آسيا پرمختيايي بانک به هڅه وکړي چې په ميشتو ماموريتونو کې د بهرنۍ اړيکو مامورين ډير کړي. دوي به د ماموريتونو او يا دفترونو مشرانو ته مسلکي ملاتړ او مشوره ورکوي، او د ميشت ماموريت د مديريت د ډلې برخه به وي، او د ماموريت د ټولو فعاليتونو څخه به پوره خبر وي. د ميشت ماموريت د بهرنيو اړيکو کارکونکي به کره د دندو کاري لايحه او زده کړې ولري اومنظم او رغنده روزنې به ورکول کيږي.

126. د ميشت ماموريت د بهرنيو اړيکو د کارکونکو لوی مسؤليتونو په لاندې ډول دي (i) د عامه او خصوصي لوبو ډلو سره د اړيکو جوړول او وده ورکول ترڅو چې د آسيا پرمختيايي بانک د لوړپوړو کارکونکو سره اړيکي او فعاليت را منځ ته کړي، (ii) د آسيا پرمختيايي بانک استازو او معلوماتو ته د سيميزو او نړيوالو رسنيو منظم لاس رسي اطميناني کول، (iii) د آسيا پرمختيايي بانک د دلچسپي وړ موضوعاتو لپاره د سيميز، ملي او نړيوال خبرونو چې په انګليسي او سيميزه ژبو دي، څارنه ترسره کړي، او (iv) د ماموريت له کارکونکو او عامه وګړو سره د پاليسي د ښکاره کولو په اړتيا کې مرسته وکړي. ددې لپاره چې تداوم ته وده ورکړل شي او د معلوماتو شريکولو ګټه لوړه شي، په سيميزو دفترونو کې د بهرنيو اړيکو کارکونکي او د بهرنيو اړيکو په څانګه کې ددوي همکاران به په منظمه توګه ناستې ترسره کوي او يا به ويديو کنفرانسونه ترسره کوي او يا به د اړتيا په بنسټ په مستقيم ډول اړيکې نيسي. د ميشت مامورين د بهرنيو اړيکو کارکونکي به د رپورټ ورکونې دوه مسؤليتونه لري چې يو به خپل اړونده هيواد يا سيميز رييس او بل به د بهرنيو اړيکو څانګې ته رپورټ ورکوي.

## د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته

127. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته د پاليسي د ښکاره کولو د اړتيا تعبير، څارنه او بيا کتنه ترسره کوي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته د اداري عمومي رييس

[35] د کارکونکو د ښکاره کولو لارښود کتاب: //www.adb.org/Documents/Handbooks/Disclosure/

( رييس په توګه)، د بهرنيو اړيکو د څانګې رييس، منشي او عمومي مشاور څخه جوړه شوې ده. دغه کميته به عمومي رييس ته په مستقيمه توګه رپورټ ورکوي. دغه کميته به د اړتيا له مخې د معلوماتو د هغه غوښتنو د بياکتنې لپاره چې د آسيا پرمختيايي بانک د نورو څانګو او دفترونو له لوري رد شوي دي، ناسته ترسره کوي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته، د بورد د تصميم پرته چې د معلوماتو لاس رسي يې محدود کړې وي (پراګراف 101)، صلاحيت لري چې معلوماتو ته د لاس رسي نيول شوي تصميم لغو او يا د رد فيصله يې تاييد کړي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته به همدارنګه د معلوماتو د ښکاره کولو غوښتنې چې د عامه وګړو په ګټه وي او په پالیسي کې د معلوماتو د ښکاره کولو په استثنا کې راځي هم د غور لاندې ونيسي ( پراګراف 99). د بهرنيو اړيکو په څانګه کې د عامه معلوماتو او ښکاره کولو واحد به د عامه ښکاره کولو مشورتي کميتې ته د دارلانشاء ملاتړ برابر کړي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته به د عامه اړيکو د پالیسي به اړه د کلنې رپورټ بياکتنه به کوي او دغه رپورټ چې د پالیسي مطابق د ښکاره کولو اړتياوې ارزوي، تصويب کوي. دغه کلنې رپورټ کې به د عامه معلوماتو د غوښتنو د رد لنډيز او د پالیسي اړونده د بدلونونو وړانديزونه او د عملياتي لارښود د څانګې او يا د آسيا پرمختيايي بانک د عامه معلوماتو د ښکاره کولو د ملاتړ په برخه کې د جوړښتيزو بدلونونو په اړه وړانديزونه شامل وي.

## د شکايتونو خپلواکه بورد

128. د شکايتونو خپلواکه بورد هغه تورونه د غور لاندې ونيسي چې د آسيا پرمختيايي بانک باندې لګول شوي چې د عامه اړيکو پالیسي يې د معلوماتو په پټولو سره چې بايد په عادي حالت کې يې ښکاره کړي واي، ماته کړې ده. دغه بورد به ددې صلاحيت ولري چې معلوماتو ته د لاس رسي په اړه د عامه ښکاره کولو مشورتي کميتې تصميم رد او يا په خپل حال پريږدي. د شکايتونو خپلواکه بورد د هغه تصميمونو په اړه چې د آسيا پرمختيايي بانک له لوري د 99 او 101 پراګراف له مخې نيول شوي وي، د غور کولو صلاحيت نلري. د شکايتونو خپلواکه بورد کې دري بهرني کارپوهان غړيوتوب لري چې معلوماتو ته د لاس رسي په اړه پوهاوی لري.[36] د شکايتونو خپلواکه بورد به په نوبتي ډول سره او يواځې هغه مهال کار کوي چې د عامه اړيکو د ښکاره کولو مشورتي کميتې د تصميم په اړه شکايت د غور لاندې ونيسي. تر شونې کچې پورې، د شکايتونو خپلواکه بورد به خپل بحثونه د تيليفون، بريښنالیک، او/يا ويډيو له لياري ترسره کوي. د دارلانشاء دفتر به د شکايتونو خپلواکه بورد ته د منشي اړونده مرستې برابروي.

## پور اخيستونکي او/يا مشتري

129. د آسيا پرمختيايي بانک د پروژو لپاره، به د معلوماتو د ښکاره کولو ډير مسؤليت په پور اخيستونکي او/يا مشتري پورې اړه ولري. پوراخيستونکي يا مشتري به د عملياتو د څانګې له کارکونکو سره کار کوي څو چې د پروژې د سيمې په اړه معلومات د فوکل پاينټ په مرسته چمتو کړي او د پروژې له امله اغيزمنه وګړوسره ډيالوګ ترسره کړي (پراګراف 47). د پروژو فوکل پاينټ به د آسيا پرمختيايي بانک ويب پاڼه د پروژې او د هيواد اړونده معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره وکاروي، او هغه معلومات چې اړونده ډلو ته په سيمېزه کچه مناسب دي د کلتوري حساسيتونو د ميکانيزم په چوکاټ کې ښکاره کړي.

# د معلوماتو د ترلاسه کولو پروسيجر

## عاله ښکاره کول

130. د آسيا پرمختيايي بانک ويب پاڼه به د پالیسي د اړتيا په بنسټ د معلوماتو او اسنادو د فعالو ښکاره کولو لپاره لومړني وسيله وي. د آسيا پرمختيايي بانک به د معلوماتو او اسنادو د فعالو ښکاره کولو لپاره نورې وسيلې هم وکاروي ( د بيلګې په توګه د مشورې د پروسې لپاره معلومات) او همدارنګه پور اخيستونکي او مشتريان به د معلوماتو د ترلاسه کوونکو وګړو او د معلوماتو د ښکاره کولو د موخو په بنسټ وکاروي.

## د معلوماتو غوښتنه

131. د معلوماتو او اسنادو غوښتنليکونه بايد ټول په ليکلي ډول سره وي (ايميل، پست، د انټرنيټ د فيډبک فورمه او يا فکس). معلومات بايد د آسيا پرمختيايي بانک د عامه معلوماتو او ښکاره کولو واحد ته واستول شي: د پستي له لياري د آسيا پرمختيايي بانک، 6 ADB

[36] د شکايتونو د خپلواکه بورد غړي به د عمومي رييس له لوري ونومول شي او بورد به يې تاييدوي. د شکايتونو د خپلواکه بورد دري تنه غړي کيداي شي چې (i) د د پرمختګ په حال کې غړي هيوادونو يو تن استازي چې معلوماتو ته د لاس رسي په برخه کې ډيره تجربه ولري، (ii) د معلوماتو د لاس رسي يو کارپوه، يو مستقل تن چې د هر حکومت څخه وي، او (iii) په سوداګريزه برخه کې يو تن معلوماتو ته د لاس رسي کار پوه

جاده، مندلويونګ ښار، 1550 ميترو، مانيلا، فلپاين، د بريښنالیک له لياري disclosure@adb.org يا د فکس له لياري په 2649 636 2 63+ واستول شي. د معلوماتو غوښتنه کيداى شي چې ميشت ماموريت، استازي دفتر، يا د آسيا پرمختيايي اړونده ځانګې او يا دفتر ته واستول شي. په غوښتنه کې بايد د معلوماتو په اړه وضاحت ورکړل شوى وي، تر څو چې د آسيا پرمختيايي بانک وتوانيږي چې په مناسب وخت کې معلومات په ګوته کړي.

132. اړونده دفتر يا ځانګه به دا معلوموي چې هغه سند دغه معلومات پکې دي د 97 پراګراف د احکامو په بنسټ ښکاره شي. د آسيا پرمختيايي بانک به له پور اخيستونکي، مشتري، يا ګډو تمويل کوونکي سره چې څرنګه مناسبه وي په دې اړه مشوره وکړي. د عامه معلوماتو او ښکاره کولو واحد به د آسيا پرمختيايي بانک کارکونکو ته مناسبه لارښوونه وکړي.

133. تاريخي معلومات د غوښتنې په بنسټ د 98 پراګراف د احکامو له مخې وړاندې کيداى شي. د تاريخي معلوماتو لپاره غوښتنه بايد ځانګړې غوښتل شوې معلومات په ګوته کړي، د نا مشخصو تاريخي معلوماتو د ترلاسه کولو غوښتنه نه منل کيږي.

## د ځواب ويلو لپاره زماني حدود او د اوسنۍ معلوماتو لپاره غوښتنه

134. د آسيا پرمختيايي بانک د معلوماتو د ترلاسه کولو د غوښتنې ترلاسه کول تاييد په پنځه کاري ورځو کې وکړي. د آسيا پرمختيايي بانک بايد د معلوماتو غوښتونکي ته د تصميم سره سم خبر ورکړي، او که چيرې کومه پيښه را منځ ته شوې وي، نو د 20 کاري ورځو وځخه بايد ډير وخت ونه نيسي. په ځواب کې د آسيا پرمختيايي بانک بايد غوښتل شوې معلوماتو ورکړي او يا هغه لاملونه چې ولې د معلوماتو غوښتنه رد شوې ده، چې ورسره د پاليسي احکام چې دغه رد توجيه کړي، ذکر شي. که چيرې د آسيا پرمختيايي بانک د غوښتل شوې معلوماتو ورکولو څخه انکار وکړي، نو بايد غوښتونکي دپاليسي د 136-141 پراګرافونو مطابق د شکايت کولو د حق څخه خبر شي.[37] د آسيا پرمختيايي بانک بايد د هغه غوښتنو او اړونده تصميمونو ليست په ويب پاڼه کې خپور کړي چې بيا کتنه يې شوې ده، د بيلګې په توګه تصميم منيل شوې يا رد شوې او د رد لاملونه د ذکر به ګډون

## د غوښتنې ژبه

135. غوښتنه کيداى شي چې د آسيا پرمختيايي بانک ته په انګليسي او يا د بانک د غړي هيواد په هره رسمي يا ملي ژبه وسپارل شي. د معلوماتو او اسنادو هغه غوښتنې چې د انګليسي نه پرته په بله ژبه شوې وي، د اړونده ميشت ماموريت ته راجع کيږي.

## شکايتونه يا غوښتنه

136. د آسيا پرمختيايي بانک به د شکايتونو د ځواب لپاره دوه پراونه تصويب کړي چې له مخې يې غوښتونکي کولاى شي د غوښتل شويو معلوماتو د نه ترلاسه کيدو په صورت کې چې د پاليسي څخه تخطي شوې ده، شکايت وکړي. د پاليسي د استثناء په برخه کې چې د معلوماتو ورکول محدودي، هم کيداى شي چې شکايت وشي، خو دغه شکايت بايد په دې بنسټ وي چې د معلوماتو ښکاره کولو ګټه عامه وګړو ته د زيان په پرتله ډيره وي. غوښتونکي ته چې د غوښتنې په بنسټ کوم معلومات ترلاسه کولاى شي، يواځې د غوښتل شويو معلوماتو پورې محدود دي. د دوه پراونو شکايتونو پروسه به د 137-141 پراګرافونو په بنسټ جوړ شي.

### د شکايتونو لومړي پراو:

### د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته

137. که چيرې د آسيا پرمختيايي بانک له لورې يو غوښتونکي ته معلومات ور نه کړل شي، نو غوښتونکي کولاى شي چې د عامه ښکاره کولو مشورتي کميتي ته شکايت وکړي که چيرې غوښتونکي وکړاى شي چې (i) مناسب دلايل برابر کړي چې د آسيا پرمختيايي بانک د غوښتل شويو معلوماتو باندې د محدوديت له امله د پاليسي څخه تخطي کړې ده، يا (ii) يا د عامه دلچسپي موضوع مطرح کړي چې د پاليسي استثنا د غوښتل شويو معلوماتو په اړه رد کړلاى شي.

138. د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته بايد په پنځه کاري ورځو کې د شکايت د ترلاسه کولو تاييد وکړي. دغه کميته به په شکايت باندې د غور کولو لپاره ژر تر ژره ناسته ترسره کړي. د شکايت د بياکتنې په مهال د عامه ښکاره کولو مشورتي کميته به د

[37] دغه مهال ويش به په هغه قضايا کې چې د آسيا پرمختيايي بانک د 101 پراګراف له مخې خپل صلاحيت کاروي چې هغه معلومات چې معمولاً خپريږي، خپور نه کړي. په دغه قضيه کې، د آسيا پرمختيايي بانک به موضوع د وروستنې تصميم لپاره بورد ته سپاري.

پالیسي استثناءت چې به 97 پراګراف کې بیان شوې دي د غور لاندې ونیسي. که چیرې شکایت دلچسپي په بنسټ لکه څرنګه چې په 99 پراګراف کې ښودل شوې دي، نو بیا د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته به دغه ډول غوښتنې باندې غور وکړي، خو هر ډول سپارښتنه چې د معلوماتو ښکاره کول او یا ردول به د بورد تصویب ته اړتیا ولري، د بورد او د عمومي رییس د ثبت او سجل لپاره، د نورو سندونو او ددوې تصامیم وروستنې وي. د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته باید په لیکلي ډول سره د معلوماتو غوښتونکي ته د آسیا پرمختیایي بانک د تصمیم په اړه خبر ورکړي، او د تصمیم نیولو سره جوخت باید اړوند دلایل هم وړاندې کړي، او د هر ډول پیښې په صورت کې دغه کار باید د شکایت د ترلاسه کولو له وروسته د 20 ورځو په موده کې ترسره شي، خو یواځې په استثنایي ډول سره که چېرې بورد د 99 پراګراف په بنسټ تصمیم نیولې وي. په دغه ډول حالاتو کې باید غوښتونکي د بورد د تصمیم څخه خبر شي.

**د شکایت دویم پړاو:**

**د شکایتونو خپلواکه بورد**

139. که چیرې د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې د معلوماتو د رد لومړنې تصمیم په پاتې کیدو باندې فیصله وکړي، نو غوښتونکي کولای شي چې د شکایتونو خپلواکه بورد ته شکایت وکړي. د شکایتونو خپلواکه بورد به شکایت په دې موخه د غور لاندې ونیسي چې د آسیا پرمختیایي بانک په معلوماتو باندې د محدودیت وضع کولو له امله له پالیسي څخه تخطي کړې ده. د شکایت د بیاکتنې په مهال، د شکایتونو خپلواکه بورد باید شکایت، د پالیسي استثناءت او همدارنګه بیانیه چې د آسیا پرمختیایي بانک او/یا د دریمې ډلې له لورې چې د اړونده معلوماتو د ښکاره کولو مخالفت کوي، د غور لاندې ونیسي. د شکایتونو خپلواکه بورد به دا صلاحیت ولري چې د عامه ښکاره کولو مشورتي بورد تصمیم رد او یا قبول کړي او دغه تصمیم به وروستنې وي. د شکایتونو خپلواکه بورد باید ټول درخواستونو د ترلاسه کولو وروسته په 45 ورځو کې بیا کتنه وکړي. د شکایتونو خپلواکه بورد باید هغه تصمیمونه چې د بورد او یا رییس په خلاف شوي دي د غور لاندې ونه نیسي، ځکه کیدای شي چې قضیه کې د عامه ګټو موضوع لکه څرنګه چې په 99 پراګراف کې راغلې ده، شامله وي، او یا شکایت د بورد له لورې د تصمیم په اړه وي، چې د بورد تصمیم د امتیازي صلاحیت له مخې د معلوماتو د ترلاسه کولو د رد په اړه وي، چې په عادي حالت کې دغه ډول معلومات د 101 پراګراف له مخې ښکاره کیدای شي.

**د شکایت سپارل او د تصمیم په اړه خبرول**

140. د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې ته ټول شکایتونه باید په لیکلي ډول سره معلوماتو ته د لاس رسي د رد د تصمیم څخه وروسته په 90 ورځو کې وشي. د شکایتونو خپلواکه بورد ته باید ټول شکایتونه د عامه ښکاره کولو د تصمیم څخه وروسته چې د آسیا پرمختیایي بانک د معلوماتو د رد لومړني تصمیم په خپل حال پریږدي، په 90 ورځو کې په لیکلي ډول سره وشي. شکایت کیدای شي چې وسپارل شي: د پستې له لیارې چې د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیتې او یا د شکایتونو خپلواکه بورد ته د آسیا پرمختیایي بانک د عامه معلوماتو او ښکاره کولو د واحد له لیارې واستول شي. ADB 6 جاده، مندولوینګ ښار، 1550 میترو، مانیلا، فلپاین، د بریښنالیک له لیارې disclosure@adb.org یا د فکس له لیارې په 2649 636 2 63+ واستول شي. هغه شکایتونه چې له 90 ورځو څخه وروسته ترلاسه کیږي، باید په پام کې و نه نیول شي او د وخت څخه تیر باید وګڼل شي. هر شکایت باید په یو لنډ مکتوب کې ولیکل شي او باید لاندې محتویات ولري:

(i) د هغه اصلي معلوماتو په اړه توضیحات چې غوښتل شوي وه، او

(ii) یوه توضیحي بیانیه چې ټول هغه حقیقتونه پکې لیکل شوي وي چې له مخې یې غوښتونکي دا وښیي چې د آسیا پرمختیایي بانک د پالیسي څخه تخطي کړې ده او یا د عامه وګړو دلچسپي (99 پراګراف) د معلوماتو په ښکاره کولو کې ډیره ده

141. غوښتونکي یا شکایت کوونکي ته باید خبر ورکړل شي چې شکایت رد شوی دی، ځکه چې (i) په خپل وخت یې شکایت نه دی کړی، (ii) نه دی توانیدلی چې د شکایت په اړه کافي معلومات برابر کړي، څو چې دعوا یې تایید کړي، یا (iii) د عامه ښکاره کولو مشورتي کمیته یا د شکایتونو خپلواکه بورد د شکایت شوي موضوع په اړه د غور کولو صلاحیت نلري. که چیرې د آسیا پرمختیایي بانک او یا د شکایتونو خپلواکه بورد د غوښتل شوي معلوماتو په اړه د رد لومړني تصمیم عملي وګڼي، نو د آسیا پرمختیایي بانک باید غوښتونکي ته د تصمیم او دلایلو په اړه خبر ورکړي. که چیرې د آسیا پرمختیایي بانک او یا د شکایتونو خپلواکه بورد د معلوماتو د لاس رسي د رد لومړني تصمیم لغو کړي، د آسیا پرمختیایي بانک بیاد دغه تصمیم د غوښتل شوي معلوماتو سره یو ځای غوښتونکي ته ورکړي. د آسیا پرمختیایي بانک باید د ټولو ترلاسه شوي شکایتونو لیست او د هر شکایت ډول او اړونده تصمیم په ویب پاڼه کې خپور کړي. دغه لیست به د تصمیم نیولو وروسته نوي کیږي.

## څارنه او رپورټ ورکونه

142. د آسیا پرمختیایي بانک به د پالیسي د پلي کولو څارنه کوي او اغیز به یې ارزوي (څلورمه ضمیمه د پالیسي د کاري چوکاټ پایلې توضیح کوي). د آسیا پرمختیایي بانک به د څارنې د پایلو په اړه کلنې رپورټ په خپله ویب پاڼه کې خپروي.

143. د آسیا پرمختیایي بانک خپلو دخیلو اړخونو ته اجازه ورکوي چې موضوعاتو په اړه خبرې وکړي، معلوماتو ته لاس رسی ترلاسه کړي، او د آسیا پرمختیایي بانک د پالیسي په پلي کول کې دخیل شي. د آسیا پرمختیایي بانک به د هغه وګړو او ډلو نومونه ښکاره نه کړي چې د پالیسي د پلي کولو په اړه اندیښنې وښیي.

## د پالیسي د پلي کیدو نیټه او بیا کتنه

144. دغه پالیسي باید د 2012 میلادي کال د اپریل په دویمه د تطبیق وړ ده. د آسیا پرمختیایي بانک به د دغه پالیسي بیا کتنه له یوې مودې وروسته چې د تطبیق څخه یې وروسته د پنځه کلونو ډیره نشي، ترسره کړي. په بیا کتنه کې به هغه وګړي او سازمانونه چې دلچسپي لري، شامل شي. ■

9

د عامه اړیکو پالیسی 2011

# د سرچینو اغیز او وندې

145. د پالیسي د بریالي پلي کول لپاره اضافه او ډیرو لګښتونو ته اړتیا ده. د پروژې د اطلاعاتو پاڼه د ژباړې لپاره به اضافي سرچینو ته اړتیا وي، او د کلنۍ بودجې کاري چوکات نور هم ځواکمن شي. د ژباړو نورو خدمتونو لپاره به د بودجې اضافي اړتیاوې د 2011 کال د ژباړې کاري چوکاټ د ارزونې په مهال ترسره شي.

146. د آسیا پرمختیایي بانک کارکونکي، دولتي مامورین، او نور اړوند دخیل اړخونه باید د پالیسي د نوې احکامو او څرنګه د آسیا پرمختیایي بانک کارونه به اغیزمن کړي، خبر شي. د پوهاوي لپاره به بیلابیل مودلونه د مخامخ روزنو په ګډون، د آسیا پرمختیایي بانک په مرکز او سیمیزو دفترونو کې او که شونې وي د ویډیو کنفرانسونه و کارول شي. د هیواد په اړه به لنډیز معلومات په ځانګړې توګه د منځنۍ او اوږدمهالې ماموریتونو د استازیو په دفترونو کې د وضعیت په بنسټ به چمتو شي. د بهرنیو اړیکو څانګه د پالیسي د تصویب څخه وروسته د روزنې یوې بودجې ته اړتیا لري.

147. د شکایتونو خپلواکه بورډ بودجه به د شکایتونو په شمیر پورې چې دغه بورډ ته وړاندې کیږي، اړه ولري، او د کلنۍ بودجې د پروسې په چوکات کې به مناسبه مالي وجوه ورته وغوښتل شي. د شکایتونو خپلواکه بورډ غړي به په نوبتي ډول او هغه مهال به کار کوي چې شکایت شوی وي. دوی ته به د هرې کارې ورځې لپاره فیس ورکړل شي.

148. په راتلونکو پنځه کلونو کې د دغه پالیسي د پلي کولو لپاره به 700,000 ډالره اضافه بودجې او دپوهاوې لوړولو روزنې لپاره 120,000 ډالره ته، لکه څرنګه چې په 145-147 پراګرفونه کې توضیح شوې ده، اړتیا ده. دغه سرچینې به د کلنۍ بودجې تخصیص په پروسې پورې اړه ولري، چې په دغه وخت کې به د سرچینو اړتیاوې و ارزول شي. د نړیوال درک د سروې لپاره به چې هرو درې کلونو کې به ترسره کیږي، بودجه ځانګړې شیر.

149. برسیره پردې، سیمیزه دخیلو اړخونو ته د معلوماتو د لاس رسي په ډیروالي تاکید، د آسیا پرمختیایي بانک د پروژو په شمیر کې د پام وړ ډیروالي له امله، د عملیاتو په ځانګو کې به ډیرو کارکونکو ته اړتیا وي، ځوچې د پروژو لپاره د اړیکو ځانګړې پلانونه جوړ کړي. ددې لپاره چې په ساحه کې د پوهاوې فعالیتونه ډیر شي، په راتلونکې پنځه کلونو کې به د منځنۍ او لوړو میشتو ماموریتونو کې چې د بهرنیو اړیکو مامورین نلري، نور ملي او اداري کارکونکي په پام کې ونیول شي. د کلنۍ بودجې د چمتو کولو په مهال به د کارکونکو اړتیا به په تفصیل سره بیاکتنه وشي. ■

# 10

# د بياکتنه مطابقت

د عامه اړيکو پالیسی 2011

150. د پالیسي د ښکاره کولو اړتياوي بايد د بياکتنې مطابقت پورې تړاو ولري چې د آسيا پرمختيايي بانک د حساب ورکونې د ميکانيزم په بنسټ وي. پالیسي د 26-34 پراګرافونو کې، د ښکاره کولو جزييات په 35-101 پراګرافونو کې راغلي دي، او د پلي کولو تنظيمات يې به 113-144 پراګرافونو کې ترتيب شوي دي چې د آسيا پرمختيايي بانک د حساب ورکونې د ميکانيزم د بياکتنې مطابقت په بنسټ بايد ولاړ وي. ■

# لومړۍ ضميمه 1
# د بهرنۍ مشورۍ پروسه

1. د عامه اړيکو پاليسي بيا کتنه د 2010 ميلادي کال په فبروري کې د يو لوړ پوړي داخلي رييسه هييت په ګمارنې چې مشري يې عمومي اداري رييس کوله پيل شوه. د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې لپاره يوه ځانګړې ويب پاڼه جوړه کړه، څو چې د بيا کتنې د پروسې د پيل اعلان وکړي. دغه موضوع همدارنګه د آسيا پرمختيايي بانک د شراکت د خبر پاڼې د بريښنايي بولتين د سر خبر وه چې دغه بولتين له 1,000 څخه ډير ګډون کوونکي لري، چې ډير يې د مدني ټولنې، اکادميک وګړي او د نورو پرمختيايي ادارو څخه دي.

2. د آسيا پرمختيايي بانک عامه وګړو ته بلنه ورکړه چې د 2005 کال د پاليسي په اړه د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې د ويب پاڼې له لياري نظرونه ورکړي. د عامه وګړو د نظرونو ورکولو دوه مياشتو موده د 2010 کال د اپريل په 15 پاى ته ورسيدله. په دغه موده کې د آسيا پرمختيايي بانک د داخل او بهر څخه د نظرونو غوښتنه وشوه تر څو چې د پاليسي د مشورې لومړۍ مسوده برابره شي. هغه نظرونه چې تر لاسه شوي وه د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو د پاليسي په ويب پاڼه کې د بانک د ځوابونو سره خپاره شول.

3. د مشورې مسوده د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه باندې د 2010 کال د جون په دويمه خپره شوه. په دغه مسوده کې يواځې اداري بدلونونه او د آسيا پرمختيايي بانک د کاري پروسو په اړه نوښتونه منعکس شوي وه. د پاليسي په اړه دغه مسوده او نظرونه په هيوادونو کې د اړونده مشورو بنسټ جوړ شو. دغه سند بيا په بهاټي اندونيزيايي، چينايي، هندي، خمر او روسي باندې و ژباړل شو.

4. د 2010 اګست د جون د 15 څخه تر اګست دويم پورې پراخه مشورې ترسره شوې. د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼې باندې د عامه مشورې پلان او مهال ويش خپور شو. دغه مشوره د پاور پاينټ په پريزنټشن کې واضح شوې وه چې د مشورې د شاليد او محتوا، د بحث لپاره کليدي ټکي، او د پاليسي لومړۍ مسودې په اړه پکې توضيحات ورکړل شوي وه.

5. په ټوليزه توګه د مشورې 20 ناستې په 12 هيوادونو کې ترسره شوې: آسټرليا، بنګلاديش، کمبوديا، کانادا، د چين جمهوريت، هند، اندونيزيا، جاپان، فلپاين، تاجکستان، او متحده ايالات. له 500 څخه ډيرو دخيلو اړخونو په دغه مشوره کې ګډون وکړ. دغه دخيل اړخونو کې د حکومت استازي، مدني ټولنه، د اغيزمنو وګړو په ګډون، سيالي کوونکي سازمانونه، علمي وګړي، او د خصوصي سکتور استازو ګډون کړي وه. دغه مشورې په انګليسي ژبه او د اړونده هيوادونو په ژبه باندې ترسره شوې چې د اړتيا له مخې تسهيل کوونکي او ژباړونکي ګمارل شوي وه.

6. پداسې حال کې چې ډيرو ګډونکونکو دا ومنله چې د پاليسي موخې او ليدلوري ښه وه، خو بيا هم يې لاندې بنسټيز وړاندېزونه وکړل:

(i) دغه پاليسي ته د نورو څو اړخيزه پرمختيايي بانکونو د ښکاره کولو د ښه فعاليتونو سره مطابقت ورکړل شي.

(ii) د رد شويو غوښتنو لپاره د شکايتونو يو خپلواک کميسيون تاسيس کول

(iii) د ښکاره کولو د استثنا د پاليسي بيا کتنه

(iv) د ساحې په کچه د اغيزمن شويو وګړو د دخيلولو وده

(v) د بورد د رونټيا ډيرول

(vi) د خصوصي سکتور د عملياتو په اړه د معلوماتو د ښکاره کولو ډيرول

(vii) د ژباړو ډيرول او ښه کول

(viii) د تفتيش رپورټونو او ټول هغه معلومات چې دليري شويو شرکتونو او وګړو په اړې دي، ښکاره شي.

7. د ټولو مشورو لنډيز، د ګډونکونکو د ليست په ګډون د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې په ويب پاڼه کې خپاره شوې وه.

8. د 2010 ميلادي کال، د نومبر د مياشتې په 26، د پاليسي په اړه دويمه مسوده او د بهرنيو نظرونو لنډيز او د آسيا پرمختيايي بانک ځوابونه د يوې مياشتې لپاره په ځانګړې ويب پاڼه کې خپاره شول. دغه بيا په بهاٹی اندونيزيايي، چينايي، هندي، خمر او روسي باندې و ژباړل شو. تر شونې کچې پورې د مشورې په مهال بيا ددغې مسودې په اړه تر لاسه شوې نظرونه داخل شول.

9. وروسته له دې چې په دويمې مسودې باندې نظرونه د غور لاندې ونيول شول، يو کاري سند برابر شو ځو چې د بورد له لورې د 2011 کال د فبروري په مياشت کې د غور لاندې ونيول شي. دغه کاري سند په دويمه مشورتي مسوده باندې د ترلاسه شويو نظرونو په ځواب کې د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې په ويب پاڼه باندې خپور شو.

10. د مشورې د پروسې د برخې په توګه، د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې ډلې همدارنګه ځو ځلې د غيردولتي موسسو د ټولنو له استازو سره د آسيا پرمختيايي بانک او د نړيوالې رونټيايي د نوښت په اړه په 2010 کال کې په مانيلا کې ناستې ترسره کړې تر ځو چې د بيا کتنې په اړه بحث وکړي او نظرونه ترلاسه کړي. د 2011 کال د جنورۍ په مياشت کې د نړيوالې رونټيا نوښتونو په مانيلا کې د عامه اړيکو د پاليسي د بياکتنې په اړه يو ګردي ميز دايرکړ. د 2011 کال د مې په مياشت کې، د آسيا پرمختيايي بانک د يوه پينل په بحث کې چې د عامه اړيکو د پاليسي په اړه او د غير دولتي موسسو له لورې تنظيم شوې وه، ګډون وکړ، چې دغه بحث د آسيا پرمختيايي بانک په اړه د نوموړي بانک د 44 ناستې په دوران کې د ويتنام د هانوي په ښار کې ترسره شوې وه. په دغه دوارو ناستو کې، د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو د پاليسي او بيا کتنې په اړه يو پريزنټشن وړاندې کړ او د ګډونکونکو پوښتنو ته يې ځوابونه وويل.

## دويمه ضميمه 2

# د نورو څو اړخيزه پرمختيايي بانکونو کې د معلوماتو ښکاره کول

1. د څو اړخيزه پرمختيايي بانکونو د معلوماتو د ښکاره کولو د پاليسي ګډ او اساسي لارښود دا اړتيا په ګوته کوي چې په خپلو فعاليتونو کې بايد ډير ښکاره او رونټيا ولري. د آسيا پرمختيايي بانک سيالي کوونکي سازمانونو په دي وروستيو کې د معلوماتو د ښکاره کولو پاليسي کې بدلونونه راوستلي دي او يا خپلې پاليسي ګاڼي د ډيرې رونټيا او حساب ورکونې لپاره تعديلوي. په هر يو دغه ادارو کې، د پاليسي په تعديل کې د اسنادو د ښکاره کولو د پراختيا او دغه ډول معلوماتو ته لاس رسۍ ډيرول شامل دي.

## د افريقا پرمختيايي بانک

2. د 2004 کال د مارچ په مياشت کې، د افريقا پرمختيايي بانک د معلوماتو د ښکاره کولو پاليسي تصويب کړله، چې د 2005 کال په اکتوبر کې بيا تعديل شوه. په دغه پاليسي کې دا ښکاره شوي دي چې د افريقا پرمختيايي بانک اړوند فعاليتونو او عملياتو په اړه ټول معلومات ښکاره شي، يواځې د هغه حالاتو پرته چې ډير اړ دلايل شتون ولري چې دغه معلومات ښکاره نشي.

3. د عملياتي معلوماتو لپاره، په پاليسي کې يو لړ پراخه اسنادونه په ګوته شوي دي چې بايد عام وګړي ورته لاس رسۍ ولري، د هر سند لپاره د لنډو معلوماتو په ګډون هغه پراونه هم په ګوته شي چې ددغه سندونو د چمتو کولو پروسه کې تير شوي دي. په پاليسي کې د افريقا پرمختيايي بانک د مالي، اداري او حقوقي معلوماتو په اړه ځانګړې اشاره شوې ده چې دغه ډول معلومات بايد عامو وګړو ته ورکړل شي.

4. د بيلګې په توګه، په پاليسي کې دا په ګوته شوي دي چې د عملياتي پاليسي سند او د هيواد د ستراتيژي سند مسودې به د بورد د بحث ځخه 50 ورځې وړاندې عامه وګړو ته ښکاره کيږي، تر څو چې د دغه سندونو په اړه مشورې ترويج او د دخيلو اړخونو ګډون ډير شي.

5. د هغه معلوماتو کتګوري چې بايد محرم پاتې شي، د داخلي مالي معلوماتو په ګډون چې کيداى شي د افريقا د پرمختيايي بانک د ډلې فعاليتونه په پانګو او مالي بازار، او مالي سوداګرۍ کې اغيزمن کړي، او يا د شخصي ادارو د ملکيت په اړه معلومات چې د افريقا پرمختيايي بانک ترلاسه کړي دي اويا د پور په اړه مذاکري رواني وې شاملیږي، خو د دغه ډول معلوماتو خپرول يواځې هغه مهال کيداى شي چې د شخصي ادارو له لوري يې اجازه ورکول شوې وي.

6. د افريقا پرمختيايي بانک بورد د معلوماتو د ښکاره کولو پاليسي په 2011 کال کې ترسره او بشپړه شوې ده.

## د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک

7. د اروپا پرمختيايي او بيارغوني بانک د عامه اړيکو پاليسي د 2011 کال د جولاى په مياشت کې نوې کړه. دغه نوې پاليسي د 2011 کال په نومبر کې نافذيږي.

8. د پروژو پروفايلونه (د پروژې د لنډيز سندونه) به د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک په ويب پاڼه کې د خصوصي سکتور د پروژو د بورد له لورې د غور څخه 30 ورځې وړاندې په ويب پاڼه کې خپريږي، پرته له هغه حالاتو څخه چې پروژه د محرميت د محدوديتونه په چوکاټ کې راشي، چې په دې حالت کې به د پروژې د لنډيز سند به ژرترژره او د لومړۍ قسط د ورکولو د مخه خپور شي. د عامه سکتور د پروژود لنډيز سندونه لږ تر لږه بورد ته د غور لپاره د وړاندې کيدو څخه 60 ورځې مخکې خپريږي. د پروژو پروفايلونه په انګليسي او د اړونده هيواد چې پروژه پکې پلي کيږي، په ملي رسمي ژبه کې خپريږي. که چيرې په مادي ډول سره په پروژه کې بدلون راشي، نو بيا معلومات نوي کيږي.

9. د 2011 کال د نوي شوي پاليسي مطابق، عامه وګړو ته د هيواد د ستراتيژي د چمتو کولو لپاره 45 ورځې د نظر ورکولو لپاره وخت ورکول کيږي. کله چې نوي پاليسي نافذه شي، نو د هيواد د ستراتيژي مسوده به په اړونده ملي رسمي ژبه خپره شي، څو چې عامه مشورې ته لاره هواره شي. د عامه نظرونو لنډيز او د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک کارکونکو نظرونو به هيواد د ستراتيژي وروستنې تصويب لپاره د رييسانو بورد ته واستول شي. د بورد له لورې د هيواد د ستراتيژي د تصويب وروسته به د عامه وګړو نظرونه د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک په ويب پاڼه خپاره شيو او وروستنې تصويب شوې ستراتيژي به په ملي رسمي ژبو خپره شي. پاليسي دا هم په ګوته کوي چې د سکتورنو د ستراتيژيګانو مسودې به د عامه نظرونو لپاره د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک په ويب پاڼه کې د 45 ورځو لپاره خپرې شي. د عامه نظرونو لنډيز او د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک کارکونکو ځوابونه د سکتور د ستراتيژي وروستنې تصويب لپاره د رييسانو بورد ته واستول شي.

10. د 2011 کال د عامه معلوماتو پاليسي کې د چاپيريال او ټولنيز اغيز د ارزونې د شاملولو ژمنه هم شوې ده چې بورد ته د غور لپاره لږ تر لږه د خصوصي سکتور لپاره 60 ورځې او د عامه سکتور لپاره 120 ورځې وړاندې عامه وګړو ته په لندن کې د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک په مرکزي دفتر او اړونده هيواد ميشت دفتر کې چې پروژه موقعيت لري، وړاندې شي.

11. د اروپا پرمختيايي او بيارغونې بانک هر کال د عامه معلوماتو د پاليسي د پلي کولو په اړه کلنې رپورټ په خپل ويب پاڼه کې خپروي، چې د عامه معلوماتو د پاليسي په اړه د شويو ژمنو او دا چې د کال په دوران کې څرنګه پلي شوې دي، لنډيز وړاندې کوي.

## د اروپا د پانګې اچونې بانک

12. د اروپا د پانګې اچونې بانک ژمن دي چې خپلو دخيلو اړخونو ته د معلوماتو لاس رسۍ ورکړي څو چې وتوانيږي د بانک د حکومتوالي، ستراتيژي، پاليسيو، فعاليتونو، کړنو، اجرائتو، اغيز او لاس ته راوړنو په اړه پوهاوي ترلاسه کړي. د اروپا د پانګې اچونې بانک د رونټيا نوې ستراتيژي د 2010 کال د فبروري د مياشتې څخه نافذه شوه. ټول معلومات چې د اروپا د پانګې اچونې بانک سره دي، د غوښتنې په بنسټ کيداي شي چې بنکاره شيو خو که چيرې د نه بنکاره کولو لپاره يې اړين دليل وجود ولري. څرنګه چې د اروپا د پانګې اچونې بانک د يو بانک په توګه کار کوي، د معلوماتو د بنکاره کولو لپاره ځانګړې موانع هم شتون لري.

13. ددې لپاره چې معلوماتو ته لاس رسي ترويج شي، د اروپا د پانګې اچونې بانک ژمن دي چې داسې يوه ژبه غوره کړي چې د عامه وګړو اړتياوې پوره کړي.

14. د هغه محدوديتونو سره چې د نافذه قوانينو او قواعدو له امله وضع شوې دي، عامه وګړو ته د معلوماتو د بنکاره کولو وروستنې تصميم د اروپا د پانګې اچونې بانک سره دي، او دغه بانک به تصميم نيسي چې کوم سندونه د خپل ويب پاڼې له لياري او کوم سندونه په چاپې ډول سره خپاره کړي. په عمومي ډول سره، هغه سندونه چې د عامه دلچسپي وړ ګڼل کيږي، او کيداي شي چې ګڼ دخيل اړخونه يا د عامو وګړو د دلچسپي لامل شي، خپاره به شي.

15. پداسي حال کي چې د اروپا د پانګې اچونې بانک ژمن دي چې د معلوماتو ښکاره کولو رونټيا پلي کړي، همدارنګه مسؤليت لري چې مسلکي محرميت د اروپايي قوانينو په بنسټ وساتي. ملي قواعد او د بانک د سکتور معيارونه چې سوداګريز ټرونونه او د بازار فعاليتونه د پوښښ لاندې راولي هم د اروپا د پانګې اچونې بانک باندې پلي کيږي. د معلوماتو ښکاره کولو استثناءات په عمومي ډول سره د اروپا د پانګې اچونې بانک د خپلو شريکانو سره محرمي سوداګريزي اړيکې دي.

16. د اروپا د پانګې اچونې بانک ژمن دي چې په رضاکارانه توګه سره د ټاکل شويو پاليسيو په اړه رسمي عامه مشوري په لاره واچوي.

17. هر عام وګړي حق لري چې د اروپا د پانګې اچونې بانک څخه د معلوماتو غوښتنه وکړي او تر لاسه يې کړي. غوښتنو ته هر ځواب بايد له دلايلو سره يو ځای وي.

18. د سازمان په داخل کي د رونټيا د پاليسي د پلي کولو لپاره سرچيني تخصيص کيږي. د اروپا د پانګې اچونې بانک په ټولو سيميزو دفترونو کي د معلوماتو مرکز جوړ شي څو چې سيميزو وګړو ته د اروپا د پانګې اچونې بانک د فعاليتونو په اړه معلومات ورکړي.

19. د اروپا د پانګې اچونې بانک د شکايتونو ميکانيزم دخيلو اړخونو ته ، کله چې دخيل اړخونه داسي و انګيري چې د اروپا د پانګې اچونې بانک د رونټيا د پاليسي په بنسټ فعاليتونه نه دي عرضه کړي، د شکايت اجازه ورکوي.

## د بين الامريکا پرمختيايي بانک

20. د 2009 کال د دسمبر په مياشت کي بين الامريکايي پرمختيايي بانک د رييسانو اجرايوي بورد د رونټيا د پاليسي د پراخه بيا کتنې اجازه ورکړه. بورد د بين الامريکايي پرمختيايي بانک معلوماتو د لاس رسي پاليسي د 2010 کال د مي په 12 تصويب کړه، او د 2011 کال د جنوري په لومړۍ نيټه نافذه شوه.

21. ددې لپاره چې د معلوماتو په ښکاره کولو باندې تاکيد شوی وي، د بين الامريکايي پرمختيايي بانک به له دې وروسته ( مثبت ليست) د معلوماتو چې معمولاً يې ښکاره کوي، خپور نکړي. دغه پاليسي به هغه معلوماتو چې د بين الامريکايي پرمختيايي بانک له لوري توليديږي او يواځې د دغه بانک ملکيت وي د ښکاره کولو د استثناء ليست پورې تړاو ولري. برسيره پردې، په پاليسي کي يو شمير ځانګړي معلومات ليست شوي دي چې بايد خپاره نشي.

22. په دغه پاليسي کي د پخوا په پرتله اوس د ډيرو معلوماتو د څرګندولو اجازه ورکړل شوي ده، په ځانګړي توګه د بورد د کړنو او د پروژو د اجرا په اړه د معلوماتو ښکاره کولو اجازه ورکړل شوي ده. په پاليسي کي د بورد د کميټو د اجندا او د ناستو يادښتونو ته لاس رسي ورکړل شوي دي. د اجرايوي رييسانو بياني به په رضاکارانه ډول سره ښکاره شي. د لومړي ځل لپاره به د يو شمير پروژو د ځارنې او ارزونې رپورټونه عامه وګړو ته وړاندې شي. په دغه پاليسي کي د بورد د ځينو اسنادو ښکاره کول په ورته وخت کي چې بورد ته ليږل کيږي، وړاند وينه کړي ده، لکه د هيواد ستراتيژي، د پور لپاره پروپوزل، او تخنيکي مرستې چې دغه ښکاره کول د دخيل هيواد رضايت پورې تړاو لري.

23. د پاليسي مطابق هغه معلومات چې عامه نه دي، د وخت په تيريدو سره ښکاره شي. که چيرې معلوماتو ته د لاس رسي يوه غوښتنه

24. رد شي، غوښتونکي کولای شي چې په دويم پړاو کي خپلواکه بورد ته شکايت وکړي.

# د نړيوال بانک ډله

## نړيوال مالي شرکت

25. د 2009 کال د سپتمبر په مياشت کې نړيوال مالي شرکت، د 2006 کال د بښکاره کولو د پاليسي بيا کتنه د يو اوږدمهالي کاري چوکاټ د برخې په توګه پيل کړه. د نړيوال مالي شرکت اوږدمهالي کاري چوکاټ د رييسانو بورډ د 2011 کال د مې په 12 تصويب کړ، چې معلوماتو ته د لاس رسي پاليسي پکې شامله ده. په دغه نوې پاليسي کې د معلوماتو د بښکاره کولو په ملاتړ کې چې په پاليسي کې بيان شوي دي، توضيحات راغلي ديو چې د دغه ډول معلوماتو د بښکاره کولو لپاره بايد مقنع دليل شتون ولري. دغه پاليسي کې د نړيوال مالي شرکت د خپلو پروژو او پانګه اچونو په اړه توان لوړ شوي دي چې د ټولې پروژې د دوران په اړه خبرې وکړي او د پرمختيايي لاس ته راوړنو په اړ رپورټ ورکړي. همدارنګه دغه پاليسي د نړيوال مالي شرکت د پانګې اچونې او مالي مداخلو او مشورتي خدمتونو کې رونټيا لوړوي، او د هغه وګړو لپاره چې د بښکاره کولو غوښتنې يې رد شوې وي، د شکايتونو لپاره دوه پراو لرونکې خپلواکه ميکانيزم را منځ ته کوي.

## دځو اړخيزه پانګې اچونې د تضمين اداره

26. د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري د معلوماتو د بښکاره کولو پاليسي د 2007 کال د جولاي په لومړۍ نيټه نافذه شوه چې د 1999 کال د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري د بښکاره کولو پاليسي او احکام يې لغوه کوي.

27. د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداره د خپلو فعاليتونو په اړه معلومات بښکاره کوي ځو چې خپل مشتريان، دخيل اړخونه ( د اغيزمن شويو ټولنو په ګډون)، او نور دلچسپي لرونکو عامه وګړي په بښه ډول سره پوهه شي او بښه ونډه واخلي او د پوهاوي په بنسټ د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري د سوداګريزو فعاليتونو، د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري د عمومي پرمختيا او د نورو فعاليتونو د اغيزې، او پرمختيا کې يې د ونډې، په اړه بحث وکړي. دغه معلومات چې د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداره يې بښکاره کوي، د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري، په اداري معلوماتو ، او د هغه فعاليتونو په اړه معلومات چې د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداره يې ملاتړ کوي، په کتګوري کې راځي. پداسې حال کې چې د ډيرو معلوماتو د بښکاره کولو مسؤليت د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداري د مشتريانو په غاړه دي، د ځو اړخيزه پانګه اچونې د تضمين اداره، ځينې ځانګړې معلومات د خپلې پاليسي مطابق بښکاره کوي.

28. د هغه معلومات چې په پاليسي کې يې د بښکاره کولو وړاندوينه شوې ده، بښه ګڼل شوې ده، په هغه صورت کې چې د معلوماتو نه بښکاره کولو لپاره کوم قانع دليل شتون ونلري.

## نړيوال بانک

29. د نړيوال بانک معلوماتو ته د لاس رسي پاليسي د اجراييوي رييسانو د بورډ له لوري د 2009 کال د دسامبر په مياشت کې تصويب شوه او د 2010 کال د جولاي په لومړۍ نيټه نافذه شوه. دغه نوې پاليسي د معلوماتو په بښکاره کولو کې د نړيوال بانک په کړنلاره کې بنسټيز بدلون را منځ ته ک- چې د يوې کړنلاري څخه چې د هر ډول معلوماتو د بښکاره کولو په اړه به يې فيصله کوله، اوس داسې کړنلارې ته بدلون وموند چې ټول معلومات چې په واک کې لري د استثناء شوي ليست پرته يې بښکاره کړي.

30. پاليسي د ډيرو معلوماتو د بښکاره کولو اجازه ورکوي، په ځانګړې توګه د پروژو په اړه چې چمتو او پلي کيږي، د تحليلي او مشورتي فعاليتونو او د بورډ د کړنو په اړه معلومات بښکار کړي. په ورته وخت کې دغه بانک ځينې پاليسي او ستراتيژيګانو، د پروژو اړونده اسنادو ته د بورډ رييسانو ته د بياکتنې او غور سره سم، لاس رسي ورکوي. خو، پاليسي د بحثونو پروسه محرمه ساتي، ځکه چې د دغه پروسې

تصمیمونه او فعالیتونه د غړو دولتونو باور او اړیکي ساتي او دا تضمین کوي چې کارکونکي په ازاد ډول سره خپل نظر او وړاندیزونه په داخل کې او له خپلو مشتریانو سره شریک کړي.

31. پالیسي اعظمي معلوماتو ته د لاس رسي او د معلوماتو د محرمیت تر منځ چې بنکاره کول یې کیداي شي بنکاره ګټو ته زیان ورسوي، یو اندول جوړ کړي دي. په پالیسي کې یو لیست د معلوماتو شامل دي چې دغه ډول معلومات به بنکاره نشي، چې د استثنایي معلوماتو په توګه ګڼل کیږي. خو، نړیوال بانک حق لري چې په استثنایي حالاتو کې ځانګړي معلومات چې د استثنا په لیست کې راځي، بنکاره کړي، که چیرې نړیوال بانک دا ومومي چې د دغه ډول معلوماتو بنکاره کولو ګټو د معلوماتو د پټولو څخه ډیره ده. همدارنګه، دغه بانک حق لري چې هغه معلومات چې په معمولي حالاتو کې یې بنکاره کوي، په استثنایي ډول سره بنکاره نه کړي، که چېرې بانک ته دا جوته شي چې د دغه ډول معلوماتو بنکاره کولو زیان د ګټې په پرتله ډیر دي.

32. د نوې پالیسي مطابق، نړیوال بانک به ترشوني کچې معلومات له عامه وګړو سره شریک کړي، په ځانګړې توګه په خپل بهرني ویب پاڼه کې دغه معلومات خپاره کړي، او بنکاره او اغیزمني پروسې به د معلوماتو د غوښتنو او د غوښتل شویو معلوماتو د ځواب ویلو لپاره برابرې کړي. همدارنګه نړیوال بانک به د شکایتونو دوه پړاونو پروسه جوړه کړي، دویم پړاو به داسې میکانیزم وي چې د خپل مدیریت څخه به خپلواک وي، او دا به د هغه وګړو لپاره وي چې په دې باور وي چې نړیوال بانک په غیرې مناسبه توګه معلوماتو ته د دوې لاس رسي رد کړې دي. په پایله کې، پالیسي دا منې چې د وخت په تیریدو سره د ځینو معلوماتو حساسیت کمیږي، او د ځینو محرمو کتګوریو معلوماتو د بنکاره کولو لپاره یو وروستنې مهال ویش هم برابروي.

## دریمه ضمیمه 3

# د 2005 کال د عامه اړيکو پالیسي، د عامل اړيکو د پالیسي دځيرنې سند او د نړيوال بانک او بين الامريکايي پرمختيايي بانک معلوماتو ته د لاس رسی د پالیسیو پرتله

(سپتمبر 2011)

| موضوع | د آسيا پرمختيايي بانک اوسنی فعاليتون (د 2005 کال د عامه اړيکو پالیسي) | د عامه اړيکو د پالیسي د بيا کتنې د پلټنې پاڼه | نور څو اړخيزه پرمختيايي بانکونه |
|---|---|---|---|
| **1. د پالیسي عنوان** | د آسيا پرمختيايي بانک د عامه اړيکو پالیسي: ښکاره کول او د معلوماتو تبادله | د پالیسي عنوان په خپل حال پاتې شو | نړيوال بانک: د نړيوال بانک معلوماتو ته د لاس رسي پالیسي<br><br>IDB: معلوماتو ته د لاس رسي پالیسي |
| **2. د پالیسي وضعيت** | په 2005 کې پالیسي تصويب شوه. اوس مهال د بياکتنې لاندې ده | د پلي کيدو وړ نه ده | نړيوال بانک: د 2009 کال د نومبر په 17 پالیسي تصويب او د 2010 کال د جولۍ په لومړي نافذه شوه.<br><br>IDB: د 2010 کال د مې په دولسمه تصويب او د 2011 کال د جنوري په لومي نافذه شوه |
| **3. د بهرنيو اړيکو ستراتيژي په پالیسي کې شامله شوې ده؟** | هو، د عامه اړيکو پالیسي د ښکاره کولو د پالیسي او د بهرنيو اړيکو د ستراتيژي تولیزه ده. | د بهرنيو اړيکو ستراتيژي د عامه اړيکو په مشخص تمرکز باندې بدله شو، تر څو چې دا باوري کړي چې د بيلابيلو وګړو سره اغيزمنې اړيکې ترسره شوې دي. | نړيوال بانک او IDB: هيڅ پوښښ نشته: يواځې معلوماتو ته لاسرسی.<br>بهرني اړيک او عامه اړيکې بيلو سندونو کې ځيرل شوې دي |
| **4. د اصولو په بنسټ تګلاره؟** | د عامه اړيکو پالیسي ځينې عمومي اصول ټاکي (28-38 پراګرافونه)، خو واضح تاکيد په کومه موضوع نه دي شوی | د پالیسي په بيانيه کې د پالیسي په بنسټيزو موضوعاتو تاکيد شوی دي (27-33 پراګرافونه) | نړيوال بانک او IDB پالیسي ګاني د اصولو په بنسټ کړنلاري باندې ولاړې دي. |
| **5. د ښکاره کولو په ملاتړ بيان شوې دي؟** | هو. | د معلوماتو د ښکاره کولو د ملاتړ وضعيت ساتل شوي دي. | نړيوال بانک او IDB: هو |
| **6. د وخت په بنسټ ښکاره کول؟** | هو، د سند وخت چې د آسيا پرمختيايي بانک کې به خپريږي، د سند د ډول له مخې په ښکاره ډول سره بيان شوی دي ( د بيلګې په توګه، ځينې سندونه بايد د ارزوني د مخه خپاره شي، او نور بايد د بورد د غور وروسته په دوه اونيو کې دننه خپاره شي). | هو. د معلوماتو د ښکاره کولو وخت او د اړتيا په بنسټ تازه کول. د بورد د ډيرو سندونو ښکاره کول د بورد سره د شريکولو په مهال ترسره کيږي | نړيوال بانک او IDB : د نړيوال بانک او IDB د پالیسي د سند له مخې د معلوماتو د ښکاره کولو لپاره کوم مهال ويش نه دي ورکړل شوی، يواځې د بورد د سندونو په اړه چې د بورد سره د شريکولو په مهال به ښکاره کيږي. |

د جدول ادامه

**ادامه** لرى

| موضوع | د آسیا پرمختیایي بانک اوسنی فعالیتون (د 2005 کال د عامه اړیکو پالیسي) | د عامه اړیکو د پالیسي د بیا کتنې د پلټنې پایله | نور څو اړخیزه پرمختیایي بانکونه |
|---|---|---|---|
| **6. د د وخت په بنسټ ښکاره کول ( د مخکني جدول ادامه)** | هو. پنځه کاري ورځو کې د غوښتنې رسیدل باید تایید شي او په 30 ورځو کې باید ورته ځواب ورکړل شي. | هو. پنځه کاري ورځو کې د غوښتنې رسیدل باید تایید شي او په 20 ورځو کې باید ورته ځواب ورکړل شي. | هو: نړیوال بانک: هو. پنځه کاري ورځو کې د غوښتنې رسیدل باید تایید شي او په 20 ورځو کې باید ورته ځواب ورکړل شي. چې د تاریخ د تمدید امکان شته<br><br>IDB: په پالیسي کې بهرنیو غوښتنو ته د ځواب لپاره کوم ضرب الاجل نه دي ورکړل شوی |
| **7. په پالیسي کې د مثبت لیست اسناد شامل دي یا هغه معلومات شامل دي چې باید ښکاره شي؟** | هو، د عامه اړیکو پالیسی کې د هغه معلوماتو چې د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې باید خپاره شي او یا د پور اخیستونکي او مشتري له لوري اغیزمنو ته خپاره شي، شتون لري. (مثبت لیست) | هو، مثبت لیست ساتل شوي او نوي کیږي تر څو چې دخیل اړخونو خبر وي چې کوم مهال اسنادونه او معلومات په فعاله توګه ښکاره کیږي. | نړیوال بانک او IDB: د معلوماتو د ښکاره کولو لپاره هیڅ ډول مثبت لیست نلري.هر هغه معلومات چې په منفي لیست کې نه راځي، ښکاره کیدلای شي. |
| **8. د ښکاره کولو استثناءت (منفي لیست)** | هو (126-127 پراګرفونه) | د استثنا لیست واضح شوي دی (97 پراګراف). د اوه کټګوري معلوماتو لپاره چې باید ښکاره نشي، عنوانونه ورکړل شوي دي. په ځینو قضیو کې، د استثنا لیدلوري نور هم د اړونده معلوماتو چې باید ښکاره نشي، د ښکاره کولو سره د زیانونو د ډول په ګوته کولو سره نور هم مشخص شوي دي. | نړیوال بانک او IDB: هو. خو د معلوماتو نه ښکاره کولو استثناءت د هغه زیانونو په اړه چې د ښکاره کولو په صورت کې یې را منځ ته کیږي، نه بیانوي. |
| **9. د بحث لاندې موضوعاتو د معلوماتو محرمي؟** | هو، محرم معلومات چې د استثنا په چوکاټ کې راځي (126.3-126.1 پراګرفونه). هغه معلومات چې د 126.2-126.1 پراګرافونو لاندې راځي، ښکاره نشي، خو که چیرې ځانګړې ګټې یې د ښکاره د زیان ځنې دېرې وي. د بورد د ناستو یادښتونو متن د (126.3 پراګراف) په بنسټ په استثنا کې راځي. | هو، د 2005 کال د عامه اړیکو د پالیسي د محرمو معلوماتو پروسه په 97 پراګراف (iii) -(i) پورې په خپل حال پاتې شوي ده. د بورد د ناستو د یادښتونو متن کیدای شي چې د غوښتنې په بنسټ لس کاله وروسته ښکاره شي (پرته له تیرو کړنو)، دا کار په هغه صورت کې کیدای شي چې په دغه یادښتونو کې داسې معلومات نه وي چې د پالیسی په استثناءتو کې راشي (84 پراګراف) | هو. نړیوال بانک او IDB: د بحثونو اړوند معلومات د استثنا په کټګوري کې راځي.<br>نړیوال بانک: د بورد او د بورد د کمیټو د ناستو د یادښتونو متن د غوښتنې په بنسټ لس کاله وروسته شریک کیدای شي، خو په دې شرط چې دغه معلومات د محرومو معلوماتو په لیست کې شامل نه وي.<br>IDB: د بورد او د بورد د کمیټو د ناستو د یادښتونو متن د IDB پالیسي کې د پوښښ لاندې نه دي راغلي. |

د جدول ادامه

**ادامه** لرى

| موضوع | د آسيا پرمختيايي بانک اوسني فعاليتون (د 2005 کال د عامه اړيکو پاليسي) | د عامه اړيکو د پاليسي د بيا کتنې د پلټنې پاڼه | نور څو اړخيزه پرمختيايي بانکونه |
|---|---|---|---|
| **10. د ټولو معلوماتو امنيتي محرميت چې له بانک سره دي؟** | نه (د محرميت سيستم يواځې د بورد اسنادو لپاره دي). | نه. د داخلي مصؤنيت د محرميت سيستم بياکتنه به بيله ترسره کيږي. | نړيوال بانک او IDB: هو |
| **11. د بانک د معلوماتو او اسنادو ښکاره کول؟** | هو، خو د معلوماتو د ښکاره کولو فعال سيستم بايد نه وي. د معلوماتوهره غوښتنه بايد د عامه اړيکو د پاليسي سره پرتله او بيا کتنه يې وشي. که چيرې سند په استثنا کې نه راځي، بيا نو غوښتل شوي معلومات بايد ښکاره شي. تاريخي معلوماتو په برخه کې لږ استثناءت شتون لري. | هو. اوسني فعاليتونه په خپل حال پاتې کيږي. | نړيوال بانک او IDB: د 5، 10 او 20 کلونو وروسته د اسنادو ډول ته په کتو سره د معلوماتو ښکاره کول |
| **12. د بانک امتيازي اختيارات چې د عامه دلچسپي لپاره هغه معلومات چې په استثنا کې راځي ښکاره کړي (مثبت رد)؟** | هو، ټول معلومات چې د عامه اړيکو د پاليسي د استثنا په چوکاټ کې د پوښښ لاندې راځي، پرته د محرميت د حقوقي ژمنې څخه (129-130 پراګرافونه) د PDAC د تصميم مثبته لغو | هو، اوسني فعاليت په خپل حال پاتې کيږي (99-100 پراګرافونه). د تصميم مثبت لغو کول د بورد د ريکارډ لپاره د بورد تصميم او د نورو اسنادو لپاره د عمومي رييس لغو کول | نړيوال بانک: هو، يواځې د ځانګړو شرکتي معلوماتو لپاره، محرم معلومات او مالي معلومات<br><br>IDB: هو |
| **13. بانک د خپل امتياز له مخې هغه معلومات چې په استثنا کې نه راځي، نه ښکاره کوي ( منفی رد)؟** | نه | هو، په استثنايي حالاتو کې، او که چيرې بورد اجازه ورکړي (101 پراګراف) | نړيوال بانک: هو، په استثنايي حالاتو کې، او که چيرې د بورد له لوري ورته صلاحيت ورکړل شوي وي، د بورد د ريکارډ لپاره، او د معاون رييس او يا د بورد در رييس له لوري د نورو اسنادو لپاره.<br>IDB: هو، په استثنايي حالاتو کې، د بورد د ريکارونو لپاره د بورد ليکل شوي اجازه او معلوماتو ته د لاس رسي کميته اجازه د نورو اسنادو لپاره |
| **14. د معلوماتو د رد په صورت کې د شکايتونو پروسه؟** | هو (داخلي). د شکايت يو پراو ميکانيزم دي چې د PDAC له لوري ترسره کيږي او غړي يې د عمومي مديريت رييس، منشي، عمومي مشاور او د بهرنيو اړيکو عمومي رييس (158-159 پراګرافونه) | هو. د شکايتونو دوه پراونه دي (136-141پراګرافونه):<br>(i) لومړی پراو په PDAC پورې اړه لري ( داخلي)<br>(ii) دويم پراو کې دري تنه خپلواک وګړي چې د معلوماتو په اړه کارپوهان وي په پروسه کې دخيل دي. | نړيوال بانک: هو. د دوه پراونو د شکايت ميکانيزم، چې دويم پراو يې خپلواکه دي، چې دري تنه د معلوماتو د ازادي کارپوهان دي.<br>IDB: هو، د دوه پراونو د شکايت ميکانيزم، دويم پراو يې بهرني بورد دي (ترکيب په اړه يې جزييات نشته) |
| **15. شکايتونه: د بياکتنې ليدلوری يا کچه؟** | د PDAC له لوري يې بيا کتنه کيږي که چيرې د غوښتنې د رد په اړه شکايت وشي چې پاليسي څخه تخطي شوی ده. | لومړی پراو: د PDAC له لوري بيا کتنه (i) چې د معلوماتو د غوښتنې د رد له امله له پاليسي تخطي شوی ده، (ii) د پاليسي د استثنا د لغوي لپاره غوښتنه ( عامه ګټې، 99 پراګراف) | نړيوال بانک او IDB: لومړی پراو: د داخلي کميتې له لوری بياکتنه<br>(i) شکايت چې د معلوماتو په ردولو سره د پاليسي څخه تخطي شوی ده، يا (ii) د عامه ګټو لپاره د لغوي غوښتنه |

د جدو ادامه

**ادامه** لرى

| موضوع | د آسيا پرمختيايي بانک اوسني فعاليتون (د 2005 کال د عامه اړيکو پاليسي) | د عامه اړيکو د پاليسي د بيا کتنې د پلټنې پاڼه | نور څو اړخيزه پرمختيايي بانکونه |
|---|---|---|---|
| | | دويم پراو: د شکايتونو د خپلواکه بورد له لورې د PDAC د تصميم بياکتنه د (i) قضيې په صورت کې | دويم پراو: د شکايتونو د خپلواکه بورد له لوري د داخلي کميتې د تصميم بيا کتنه (i). |
| **16. د اداري بودجې جزييات بنکاره کول؟** | هو. د اسيا پرمختيايي بانک بودجې کلنې مالي رپورټ بنکاره کيږي. | هو. اوسني فعاليتونه په خپل حال پاتې کيږي. | نړيوال بانک او IDB: هو |
| **17. همزمانه بنکاره کول: (i) د پاليسيو او ستراتيژيو بنکاره کول چې بورد سره د شريکولو په مهال عامه مشورې پرې ترسره شوې وي؟** | نه | هو. د پاليسي او ستراتيژي سندونه چې د عامه مشورې له پروسې څخه تير شوي وي ( W او د R سند) به د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه کې بورد سره د شريکولو په مهال خپره شي (72 پراګراف) | نړيوال بانک: هو، د پاليسي او ستراتيژي سندونه چې د عامه مشورې وروسته چمتو شوي وي، که چيرې مسوده د اجرايوي رييسانو له لوري بياکتل شوی وي. IBD: هو، د عملياتي پاليسيو او ستراتيژيک سکتور په اړه که چيرې د سند لومړني نسخې د بورد له لوري د غور لاندې نيول شوي وي. |
| **(ii) هغه مهال د هيواد د ستراتيژيو بنکاره کول چې له بورد سره شريکې شوې وي؟** | نه، خو د CPS مسوده بايد په هيواد کې دخيلو اړخونو سره د مشورې په موخه د CPS د تصويب څخه وړاندې دوه ځلې شريکه شي. | هو. د CPS وروستنۍ پروپوزل به د ADB په ويب پاڼه کې بورد ته د شريکولو په مهال خپور شي، په دې شرط چې د غړې هيواد له دغه بنکاره کولو سره موافق وي (38 پراګراف). | نړيوال بانک: هو، که چيرې غړي هيواد رضايت ولري. IDB: هو، خو د اړونده هيواد رضايت پورې تړاو لري. |
| **(iii) د پور پروپوزلونه د بورد ته د تصويب لپاره د استولو په مهال بنکاره کول** | نه. د بورد د تصويب څخه وروسته په دوه اونيو کې دننه د پور هيڅ پروپوزل نه بنکاره کيږي. | هو. د دولتي پروژو لپاره د پور پروپوزل، او کمکي اسناد بورد ته د ليږد په مهال بنکاره کيږي، که چيرته غړي هيواد د دا ډول بنکاره کولو سره توافق ولري (58 پراګراف) | نړيوال بانک: هو، که چيرې غړي هيواد رضايت ولري. IDB: هو، که چيرې د دولتي تضمين شوي پروژو فعاليت وي، نو د غړي هيواد رضايت شرط دی. |
| **18. د پروژې جزييات بنکاره کول** | هو. د PID د پيل او نوي کيدلو د برخې په توګه عمومي معلومات ورکول کيږي. | هو. د پروژې په اړه عمومي معلومات، د مهال ويش، وضعيت، او د پلي کيدو د پرمختګ په اړه معلومات به په PDS کې منعکس شي (پخواني PID) | نړيوال بانک: هو، د پروژې د سند د لومړني يا نوي معلوماتو په توګه او د د پلي کيدو د وضعيت او پايلو رپورټ. IDB: هو |
| **19. د مالي تفتيش بيانيو بنکاره کول چې د بانک د مالي پروژو په اړه دي؟** | نه. | هو. د پروژو د تفتيش کلنې حسابونه به د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼه خپاره شي. چې د دولتي پروژو د مذاکرې بلنه د پاليسي د نافذيدو وروسته صادريږي (62 پراګرف) | نړيوال بانک: هو. د هغه پروژو د تفتيش کلنې مالي بيانيه به بنکاره شي چې د خبرو لپاره يې بلنه د 2010 کال د جولاي په لومړي او يا د هغې وروسته شوې وي. IDB: د پور اخيستونکي او يا ګټه اخيستونکي د اجازې سره به د پروژو د کلنې تفتيش رپورټ د دولتي پروژو لپاره بنکاره شي. |

د جدول ادامه

**ادامه** لړی

| موضوع | د آسیا پرمختیایي بانک اوسني فعالیتون (د 2005 کال د عامه اړیکو پالیسی) | د عامه اړیکو د پالیسي د بیا کتنې د پلټنې پاڼه | نور څو اړخیزه پرمختیایي بانکونه |
|---|---|---|---|
| **20. د داخلي تفتیش د رپورټونه بنکاره کول؟** | نه، کیدای شي په دغه ډول رپورټونو کې د داخلي سیستم په اړه حساس معلومات شتون ولري، چې کیدای شي د دریمې ډلې له لورې ناوړه وکارول شي تر څو چې د آسیا پرمختیایي بانک کارونه زیانمن کړي. | نه، اوسني تګلاره په خپل حال پاتې ده. | نړیوال بانک: نه، د داخلي تفتیش رپورټونه محرم ګڼل کیږي له دې امله د دغه ډول معلوماتو بنکاره کول عامه وګړو ته نه کیږي.<br>IDB: نه. |
| **21. د پروژې د ځارنې، د پروژې د اجرانتو، د پروژې د ارزوې او یا تعادل د رپورټونو بنکاره کول؟** | هو. د پروژې د ځارنې اړونده معلومات په PID کې بنکاره کیږي. د پروژو د بشپړیدو او د ارزونې رپورټونه هم د آسیا پرمختیایي بانک په ویب پاڼه کې بنکاره کیږي | هو. اوسني تګلاره په خپل حال پاتې ده. | نړیوال بانک او IDB: هو |
| **22. بنکاره کول (i) د بورد د ناستو یادښتونه، (ii) د بورد د کمیټو د ناستو یادښتونه، او (iii) د بورد د کمیټو کلنې رپورټونه؟** | (i) هو، د بورد د ناستو یادښتونه بنکاره کیږي<br>(ii) نه، د بورد د کمیټي د ناستو یادښتونه نه بنکاره کیږي<br>(iii) هو، د بورد د کمیټي کلنې رپورټونه بنکاره کیدای شي که چیرې کمیټي دغه سپارښتنه وکړي او بورد یې تصویب کړي. | اوسني فعالیتونه په خپل حال پاتې کیږي. | نړیوال بانک او IDB: هو، د بورد د ناستو یادښتونه بنکاره کوي، د بورد د کمیټو یادښتونه، او کلنې رپورټونو بنکاره کول د نړیوال بانک او د بین الامریکایي پرمختیایي بانک په پالیسیو کې روښانه شوي دي. |
| **23. ژباړه** | د ژباړې کاري چوکاټ په 2007 کې تصویب شو.<br>د اسیا پرمختیایي بانک د ټاکل شویو هیوادونو لپاره د CPSs ژباړې د هغه توکو د ساتنې لپاره دیر اړین دي چې د پروژې مالکینو پوري تړاو لري، او همدارنګه د پوهاوي توکي تر 25 ژبو پورې ژباړل کیږي، چې حجم یې دوه میلیونه کلمې په کال کې دی. | اوسني تګلاره په خپل حال پاتې کیږي. برسیره پردې، PDSs به نورو اړونده ملي ژبو ته د ټولو پورونو او مرستو پروژو لپاره وژباړل شي او همدارنګه د پروژو د چمتوکیدو د تخنیکي مرسته لپاره هم ژباړه ترسره شي.<br>یادونه: په 2011 کال کې د آسیا پرمختیایي بانک د ژباړې کاري چوکات بیا کتنه وشوه. | نړیوال بانک: په 2003 کال کې یې د ژباړې کاري چوکاټ تصویب او 2006 کال کې یې بیا کتنه وکړه. نړیوال بانک ډلې په پراخه کچه عملیاتي او د پوهاوي مواد شپږو ژبو (عربي، چینایي، پرتګالي، روسي او هسپانوي) ته او نورو هغه ژبو ته چې غوښتي یې کیدله، وژباړل (د کال 30 میلیونه). نړیوال بانک په واشنګټن کې د ژباړې یو مرکز لري چې په شپږو سیمو کې ورته نور مرکزونه لري. د بین الامریکایي پرمختیایي بانک: رسمي ژبې انګلیسي، هسپانوي، فرانسوي، او پرتګالي ده. د بین الامریکایي پرمختیایي بانک د ژباړې کلنې حجم 13 میلیونه کلمې ده او ټولو رسمي ژبو ته یو مشترک ویب سایټ لري. ټول اسناد چې د بورد مشرانو ته سپارل کیږي، په څلورو رسمي ژبو ژباړل کیږي. |

ADB = د آسیا پرمختیایي بانک, CPS = د هیواد د ګډون ستراتیژي, DER = د بهرنیو اړیکو څانګه, IAP = دشکایتونو خپلواکه بورد , IDB = بین الامریکایي پرمختیایي بانک, MDB = څو اړخیزه پرمختیایي بانک, PCP = د عامه اړیکو پالیسي, PDAC = د عامه بنکاره کولو مشورتي کمیته, PID = د پروژې د معلوماتو سند, PDS = د پروژې د اطلاعاتو پاڼه,
RRP = د عمومي ریبس رپورټ او وړاندیزونه, TA = تخنیکي مرستې .
سرچینه: د آسیا پرمختیایي بانک

## څلورمه ضميمه 4

# د عامه اړيکو د پاليسيِ د کارِ چوکات پايلې

| د طرحي لنډيز | شاخصونه او موخې | د رپور او څارنې ميکانيزمونه |
|---|---|---|
| **اغيز**<br>د پرمختيا د اغيز لوړيدل | د اصلاحي اجندا د پرمختګ رپوټ له لياري يې څارنه کيږي | د پرمختيا د اغيز د بياکتنې کلنې رپورټونه[a] |
| **پايلې:**<br>د آسياپرمختيايي بانک باندې د دخيلو اړخونو باور او کار په لوړه کچه ډير شوي دي. | د آسيا پرمختيايي بانک په اړه د دخيلو اړخونو د درک ښه والي، او د آسياپرمختيايي بانک د ازادي، حساب ورکونې او ګډون ارزونه | د نظر ورکونکو مشرانو د درک سروې (هر درې کاله)<br>د مشتريانو او ګډون سرويګانې، او د نورو دخيلو اړخونو ارزوني<br>د پنځه کلونو وروسته د پاليسي جامع بياکتنه |
| **لاس ته راوړنې**<br>1. د آسيا پرمختيايي بانک فعاله اړيکې | د آسيا پرمختيايي بانک د کليدي نوښتونو، پروژو، او پاليسيو د جوړلو او پلي کولو لپاره د اړيکو ستراتيژي<br>په کليدي نړيوالو، سيميزو او ملي رسنيو کې دوامدار شتون<br>له معلوماتو ډک او د کارونکو لپاره د آسيا پرمختيايي بانک ويب پاڼې اسانه کارونې دوام<br>د لوړ کيفيت د خپرونو توکو توليد او خپرول | د دخيلو اړخونو د درک سروې (هر درې کاله)<br>د عامه اړيکو د پاليسي کلنې رپورټونه<br>د آسيا پرمختيايي بانک د ويب پاڼې او رسنيو د څارنې توکي ( د بيلګې په توګه د ويب پاڼې کلنې رپورټ)<br>د خپريدونکو توکو پيرېدنه، ترلاسه کولو او يا کتل |
| 2. د آسيا پرمختيايي بانک عملياتي فعاليتونه معلوماتو ته د لاس رسي ډيريدل | د آسيا پرمختيايي بانک له لوړې د ملاتړ شويو پروګرامونو او پروژو کې اړيکې او د معلومات شريکول شامل شوي دي.<br>د معلوماتو د غوښتنې سل سلنه ځوابونه په ټولو ورځو کې دننه ورکړل شوي دي.<br>د ښکاره کولو د اړتيا سره سل سلنه مطابقت ترلاسه شوي دي.<br>د آسيا پرمختيايي بانک په ويب پاڼې کې د اسنادو په خپرولو کې کلنې ډيروالي راغلې دي.<br>د پوهاوي د لوړولو او نورو اسنادو د ژباړې په کيفيت کې ښه والي را منځ ته شوي دي | د عامه اړيکو د پاليسي کلنې رپورټونه<br>د معلوماتو د غوښتنې په ګوته کولو د سيستم اطلاعات، چې د غوښتنو لپاره پروسس شوي دي او د عامه اړيکو د پاليسي کلنې رپورټونه<br>د عامه معلوماتو او د ښکاره کولو د واحد د ښکاره کولو د مطابقت رپورټونه او د عامه اړيکو د پاليسي کلنې رپورټونه<br>د عامه اړيکو د پاليسي کلنې رپورټونه |

د جدول ادامه

**ادامه** لړی

| د طرحې لنډیز | شاخصونه او موخې | د رپور او څارنې میکانیزمونه |
|---|---|---|
| **د فعالیتونو لاس ته راوړنې مهم ټکي** | | |
| 1.1. د پالیسي لپاره د اړیکو پلان برابرول | د پالیسي د تنفیذ د نیټې سره | د اړیکو پلان |
| 1.2. د آسیا پرمختیایي بانک د ویب پاڼې ښه والي، تر څو چې د کارونکو هیلې او اړتیاوې پوره کړي ( د بیلګې په توګه کارونه، لاس رسی) | په دوامداره توګه | د بهرنۍ کارونې ازمایښه یا د مستقیم کارونکو سروې |
| 2.1. د شکایتونو خپلواکه بورډ تاسیس | د پالیسي د تنفیذ د نیټې سره | د شکایت خپلواکه بورډ جوړه شوې ده او په خبرونو کې خپریږي، د اسیا پرمختیایي بانک ویب پاڼه، د عامه اړیکو د پالیسي کلنۍ رپورټونه، د کارکونکو د فعالیت لارښود او کتاب |
| 2.2. د پالیسي په اړه د کارې لارښود او کتاب چمتو کول، نوې کول او خپرول | د پالیسي د تنفیذ د نیټې سره | د پوهاوي د لوړولو په اړه د توکو برابرول |
| 2.3. د پالیسي په اړه د پور اخیستونکو او مشتریانو د پوهاوي توکي جوړ او خپرول | د پالیسي د تنفیذ د نیټې څخه دري میاشتې وروسته | د عامه اړیکو د پالیسي کلنۍ رپورټ |
| 2.4. کارکونکو او اړونده دخیلو اړخونو ته د نوې پالیسي په اړه د روزنې او د پوهاوي لوړولو فعالیتونو ترسره کول | د پالیسي د تنفیذ د نیټې څخه یو کال وروسته | د ژباړې کارې چوکاټ نوې کول |
| 2.5. د ژباړې کارې چوکاټ نوې کول | د پالیسي د تنفیذ له نیټې سره بشپړ کیږي | د عامه معلوماتو او د بنکاره کولو واحد د څارنې رپورټونه او د عامه اړیکو د پالیسي کلنۍ رپورټونه |
| 2.6. د بنکاره کولو د اړتیا د مطابقت څارنه کول | په دوامداره توګه ( لږترلږه په کلنۍ ډول) | |

[a] د آسیا پرمختیایي بانک د پرمختیا د اغیز بیاکتنه: http://www.adb.org/defr

سرچینه: د آسیا پرمختیایي بانک

**د آسیا پرمختیایي بانک په اړه**

د آسیا پرمختیایي بانک لیدلوري د آسیا او اقیانوس سیمه د بیوزلي څخه خلاصون دی. د آسیا پرمختیایي بانک ماموریت د پرمختګ په حال کي هیوادونو سره مرسته کول دي څو چې بیوزلي کمه کړي او د خلکو د ژوند کیفیت په لوړولو کي مرسته وکړي. سره له دي چې په دي سیمې کي په دغه برخه کي ډیري بریاوي ترلاسه شوي دي، خو بیا هم د نړۍ دوه دریمه بیوزلي په دغه سیمه کي ژوند کوي: 1.8 میلیارده وګړي د ورځې له 2 ډالرو څخه لږ عاید باندي ژوند کوي، چې 903 میلیونه وګړي د ورځې 1.25 څخه په کمو ډالرو ورځ تیروي. د آسیا پرمختیایي بانک ژمن دی چې د ګډې اقتصادي ودې، د چاپیریال اوږدمهالي ودې او د سیمې د تمامیت له لیارې د بیوزلي کچه را ټیټه کړي.

د آسیا پرمختیایي بانک مرکز په مانیلا کي دی او د 67 غړو، د 48 سیمو په ګډون، ملکیت دی. د پرمختګ په حال کي هیوادونو سره ددغه بانک بنسټیز توکي د پالیسي په اړه دیالوګ، پورونه، شتمنیو پانګه اچونه، تضمینو، بلاعوضه مرستې او تخنیکي مرستې شاملې دي.

Download from:aghalibrary

**زمونږ سره اړیکه**
د ارزوني خپلواکه اداره
د اسیا پراختیایي بانک
۶ ای ډي بي جاده، مانډالوینګ بنار
۱۵۵۰ میترو مانیلا، فیلپاینز
www.adb.org
ISBN 978-92-9254-396-9
د خپرونې د زیرمې شمیره. TIM146277

طباعت فلپاټن

په داسې پاڼو کي چاپ شوې دی چې بیا کارول کیدای شي